

TILINPÄÄTÖS 2017

POHJOIS-SAVON SAIRAANHOITOPUURI
KUNTAYHTYMÄHALLITUS 26.3.2018

SISÄLLYSLUETTELO

Sivu

1.	Sairaanhoitopiirin johtajan katsaus	1
2.	Tavoitteiden toteutuminen	2 - 3
3.	Sisäinen valvonta ja riskienhallinta	4
4.	Kehittämistoiminta	5 - 8
5.	Henkilöstö- ja ympäristökertomukset	9
6.	Hallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä Alijäämän kattaminen	9
	Kuntayhtymän tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu vuodelta 2017	10 - 12
	Kuntayhtymän talousarvion sitovuustasot vuodelta 2017	13

KYS

7.	KYSin tavoitteiden toteutuminen	
7.1.	Potilas-/asiakaslähtöisyys	14 - 15
7.2.	Palvelujen toimivuus	16 - 17
7.3.	Taloudellisuus ja tehokkuus	18 - 19
7.4.	Henkilöstövoimavarojen hallinta ja osaaminen	20
7.5.	Tutkimus ja opetus	21 - 23
7.6.	Jäsenkuntien palvelut ja maksuosuudet	24
	KYSin tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu vuodelta 2017	25 - 27
	KYSin tuloslaskelma vuodelta 2017	28
	KYSin tase 31.12.2017	29 - 30
	KYSin rahoituslaskelma vuodelta 2017	31
	KYSin rahoituslaskelmaosan toteutumisvertailu vuodelta 2017	32
	KYSin investointiosa vuodelta 2017	33 - 37
	KYSin tunnusluvut	38 - 40
	Jäsenkuntien palvelujen käyttö vuonna 2017	41
	Jäsenkuntien maksuosuudet vuonna 2017	42
	Jäsenkuntien osuus peruspääomasta 31.12.2017	43

KONSERNI

8.	Konserniin kuuluvat yhteisöt	44
	Sakupe Oy	45 - 46
	Kiinteistö Oy Mustinlampi	47 - 48
	Kiinteistö Oy Isoharja	49 - 50
	Itä-Suomen laboratoriokeskuksen liikelaitoskuntayhtymä (ISLAB)	51
	Itä-Suomen huoltopalvelut liikelaitoskuntayhtymä (Servica)	52 - 53
	Kuopion yliopistollisen sairaalan tutkimussäätiö sr	54
	Kuntayhtymän tuloslaskelma vuodelta 2017	55
	Kuntayhtymän tuloslaskelmayhdistely vuodelta 2017	56
	Kuntayhtymätase 31.12.2017	57 - 58
	Kuntayhtymän rahoituslaskelma vuodelta 2017	59
	Kuntayhtymän investointiosa vuodelta 2017	60 - 63
	Konsernin tuloslaskelma vuodelta 2017	64
	Konsernitase 31.12.2017	65 - 66
	Konsernin rahoituslaskelma vuodelta 2017	67
	Konsernin tunnusluvut	68

LIITETIEDOT

Taseyksiköiden tilinpäätöslaskelmat	
Perusterveydenhuollon liikelaitos Kysterin tilinpäätös vuodelta 2017	

1. Sairaanhoidopiirin johtajan katsaus

Vuodelle 2017 asetetut sitovat taloudelliset tavoitteet toteutuivat lähes täysin. Toiminnassa tapahtui merkittävää kasvua paitsi avohoitokäynneissä myös leikkausten lukumäärässä, hoitajaksoissa ja hoitopäivissä. Lisääntyneestä toiminnasta huolimatta kiireettömän hoidon arvioon pääsy hoitotakuun edellyttämässä ajassa vaikeutui. Palvelutarpeen nousu näkyi lähetemäärän kasvuna.

Yliopistosairaalan erityisvastuualueen palvelut kasvoivat merkittävästi. Tämä näkyi myös lisääntyneenä materiaalikulutuksena sisältäen lääkkeet. Henkilöstömenot kokonaisuudessa laskivat kilpailukykysovimuksen mukaisesti edelliseen vuoteen verrattuna.

Sairaanhoidopiiri osallistui Pohjois-Savon sote- ja maakuntaudistuksen valmisteluun, joka jatkuu edelleen. Kuopion yliopistollisen sairaalan, perusterveydenhuollon liikelaitos Kysterin ja hallintokeskuksen rooleja tulevaisuuden uudistuksessa selkiytettiin. Vahvistetun strategian mukaisesti valmisteltiin KYSin toimintamallin muutos, joka astui voimaan vuoden 2018 alussa.

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö myönsi käynnistyslupaa Puijon sairaala-alueen kiinteistöjä uudistamiseksi Uusi Sydän -hankkeelle. Ministeriö totesi päätöksessään muun muassa, että sairaanhoidopiiri vastaa sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksessa laajan päivystyksen tehtävistä sekä maakunnan ensihoitopalveluista. Hanke mahdollistaa keskitettävän ja vaativan hoidon ja uusien toimintamallien toteuttamisen. Toteutuessaan hanke tukee potilaslähtöistä toimintaa maakuntaa laajemmalla alueella, ja uudisrakennus mahdollistaa terveellisen ja turvallisen sairaalaympäristön potilaille ja henkilöstölle. Hanke jatkuu vuoteen 2025 asti.

Sairaalinvestoinnit muodostavat merkittävän osan sairaanhoidopiirin rahoitustarpeesta. Toimintavuoden aikana ilmeni myös uusia vakavia sisäilmaongelmia, joihin joudutaan etsimään ratkaisuja.

Päivystystoiminnan kuormittavuus ja ruuhkahuiput nousivat haasteellisina esille. Päivystyksen toimintamallia kehitettiin henkilöstövoimavarojen paremmaksi kohdentamiseksi, potilasohjausta linjattiin ja valmisteltiin sähköisen ruuhkamittarin käyttöönotto. Valtuusto hyväksyi vuodelle 2018 myös henkilöstölisäyksiä.

Ulkoistettujen tukipalvelujen kehitys jatkui myönteisenä. Erityiseksi kysymykseksi nousi tulevan maakuntaudistuksen vaikutus nykyiseen sidosryhmäasemaan. Valmistautumista uudistukseen jatketaan.

Sairaanhoidopiirin vaikutus liikenteellisesti ja ympäristöllisesti nousi myös esille avohoitokäyntien määrän ylittäessä ensi kertaa puolen miljoonan rajan. Vuosittain hoidettavien henkilöiden määrä ylittää 90 000 ja sairaalan saavutettavuus, liikenneyhteydet ja pysäköinti haasteellistuvat vuosi vuodelta. Liikenteen kehittäminen on paitsi sairaanhoidopiirin omilla tavoitteilla, myös osa maakuntaudistusta.

Vuonna 2018 voimaan astuvan Euroopan Unionin tietosuojasetuksen vaatimuksiin valmistauduttiin. Erityistä huomiota kiinnitetään erilaisiin henkilö- ja potilastietorekistereihin. Sähköinen asianhallinta otettiin käyttöön sopimuksissa, hallinnollisissa ohjeissa ja osin päätösten osalta, laajentuen kattamaan suunnitelman mukaan vaiheittain koko organisaation siten, että asianhallinta voidaan uudistuksen yhteydessä liittää osaksi tulevaisuuden maakunnan kokonaisuutta.

Uudistuksien keskellä henkilöstömme on osoittanut suurta kehitysmuutteenmyönteisyyttä, sitoutuneisuutta ja aktiivisuutta tavoitteena yhteinen hyöty ja potilaiden paras. Ammattitaito ja työtyytyväisyys ovat keskeisiä arvoja potilaslähtöisyyden ja hyvän kohtelun lisäksi. Tästä ja hyvästä yhteistyöstä asioiden eteenpäin viemiseksi olen erittäin kiitollinen.

2. Tavoitteiden toteutuminen

KESKEISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin toiminnassa noudatetaan kulloinkin voimassa olevaa strategiaa. Vuoden 2016 aikana uusittiin sairaanhoitopiirin strategia vuosille 2017 – 2022. Sairaanhoitopiirin vision mukaan jakson loppuun mennessä KYS on Suomen vetovoimaisin yliopistollinen sairaala. Uudessa strategiaesityksessä KYSin missio on, että potilaamme ovat osaavissa ja turvallisissa käsissä kotoa kotiin.

Kuopion yliopistollisen sairaalan ja Kysterin yhteenlasketut keskeiset toiminnan, henkilöstön ja talouden toteumat on esitetty oheisissa taulukoissa. Tavoitteiden toteutumista on kommentoitu tarkemmin KYSin osalta luvussa 7 ja Kysterin osalta liitetiedoissa. Kyseisten lukujen yhteydessä on myös julkaistu tiedoksi erilliset tilinpäätöslaskelmat.

KYS + Kysteri

Kriittiset menestystekijät Mittarit	Tilin- päätös 2016	Tilin- päätös 2017	Muutos 17/16 (%)	Talous- suunni- telma 2017	Ero tavoit- teesta (määrä)	Toteu- tumis- aste (%)
Prosessien suorituskyvyn tehostaminen						
Hoitojaksot	48 207	47 038	-2,4	45 476	1 562	103,4
Hoitopäivät	235 542	219 077	-7,0	216 414	2 663	101,2
Avohoidon käynnit	709 970	676 066	-4,8	665 035	11 031	101,7

KYSin vuoden 2016 luvut ovat ASSIn mukaiset, poikkeavat hieman vuoden 2016 tilinpäätöksestä.

Huom! Vuoden 2016 luvuissa Juankoski oli mukana Kysterissä.

KYS + Kysteri

Kriittiset menestystekijät Mittarit	Tilin- päätös 2016	Tilin- päätös 2017	Muutos 17/16 (%)	Talous- suunni- telma 2017	Ero tavoit- teesta (määrä)	Toteu- tumis- aste (%)
Henkilöstövoimavarat ja osaamisen vahvistaminen						
Nettotyöpanos ¹⁾	3 450,4	3 446,3	-0,1	3 303,5	142,8	104,3
Poissaolot ¹⁾	1 255,9	1 228,3	-2,2	1 172,6	55,7	104,8
Lyhytaik. (alle 13 pv) sij. käyttö	1 899 229	1 798 422	-5,3			

1) Ulkopuolisella rahoituksella 100-prosenttisesti palkattujen työpanokset eivät sisälly lukuihin

2) Sairaanhoitopiiritasoista tavoitetta ei ole asetettu

Huom! Vuoden 2016 luvuissa Juankoski oli mukana Kysterissä.

KYS + Kysteri

Kriittiset menestystekijät Mittarit (1 000 000 €)	Tilin- päättös 2016	Tilin- päättös 2017	Muutos 17/16 (%)	Talous- suunni- telma 2017	Ero- tavoit- teesta (määrä)	Toteu- tumis- aste (%)
KYSin sitovuus						
Jäsenkuntamyynti	304	306	0,7	306	0	100,0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1	1	0,8	1	0	107,0
Investoinnit	54	39	-26,7	42	-2	94,4
Leasing-rahoitus	0	0	***	10	-10	***
Pitkäaikainen lainanotto 2016 - 2018 ¹⁾	35	15	-57,1	120	-105	12,5
Kysteri perusterveydenhuollon liikelaitoksen sitovuus						
Tulostavoite	0	0	***	0	0	***

1) Pitkäaikaisen lainanoton toteuma on vuonna 2017 nostettu

KYS + Kysteri

Kriittiset menestystekijät Mittarit (1 000 €)	Tilin- päättös 2016	Tilin- päättös 2017	Muutos 17/16 (%)	Talous- suunni- telma 2017	Ero- tavoit- teesta (määrä)	Toteu- tumis- aste (%)
Talouden tasapainon saavuttaminen						
Talouden tasapaino	854	861	0,8	804	57	107,0
Toimintatuotot	477 816	482 187	0,9	472 483	9 704	102,1
Toimintakulut	456 631	456 952	0,1	445 050	11 901	102,7
Henkilöstökulut	252 317	246 389	-2,3	247 337	-948	99,6
Palvelujen ostot	110 232	112 277	1,9	108 980	3 297	103,0
Materiaalien ostot	78 572	83 593	6,4	75 075	8 518	111,3
Vuosikate	21 183	24 954	17,8	25 138	-185	99,3

Huom! Vuoden 2016 luvuissa Juankoski oli mukana Kysterissä.

3. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat keskeinen osa hyvää hallintoa ja johtamista. Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan organisaation sisäisiä menettelytapoja, joilla pyritään varmistamaan toiminnan tuloksellisuus ja laillisuus. Sen avulla pyritään tunnistamaan ja hallitsemaan riskejä sekä varmistamaan asetettujen tavoitteiden saavuttaminen. Sisäisen valvonnan avulla johto hankkii jatkuvasti riittävää, luotettavaa ja ajantasaista tietoa organisaation tilasta ja sen aikaansaannoksista.

Kuntayhtymän valtuusto on vahvistanut sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet. Hallitus on hyväksynyt 1.1.2013 voimaan tulleen sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevan yleisohjeen.

Pohjois-Savon sairaanhoitopiirissä on käytössä ISO 9001:2015 mukainen toimintajärjestelmä, jonka keskeiset osa-alueet ovat toimintakäsikirja, prosessit ja ohjeet. Toimintajärjestelmän mukainen toimintatapa varmistaa lähtökohtaisesti hyvän hallinnon ja johtamisen, eri organisaatitasoille asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteuttamisen ja säännösten mukaisen toiminnan kuntayhtymässä.

Kokonaisvaltainen riskienhallinta on keskeinen osa sisäistä valvontaa. Riskienhallinnan käsikirja on liitetty osaksi sisäisen valvonnan yleisohjetta, ja ne muodostavat yhdessä kiinteän kokonaisuuden. Riskienhallinta on osa toiminnan ja talouden suunnittelua, toteutusta ja seuranta. Riskienhallinta on järjestelmällistä toimintaa, missä riskit tunnistetaan, arvioidaan ja niiden hallintakeinoja suunnitellaan, toteutetaan sekä seurataan.

Palvelualuejohtajat ovat antaneet sairaanhoitopiirin johtajalle yhteenvetoraporttinsa vuoden 2017 sisäisestä valvonnasta. Kysteri-liikelaitoksen toimintakertomukseen sisältyy selonteko sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta toimikaudelta 2017. Raporteissa on tuotu esille sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämiskohteita.

Sisäinen tarkastus on raportoinut sairaanhoitopiirin johtajalle suorittamistaan tarkastuksista. Merkittäviä epäkohtia tai puutteita sisäisessä valvonnassa ei ole todettu.

Sisäisen valvonnan yhteenvedot ja riskikartoitukset on käsitelty palvelualueiden ja palveluyksikköjen johtoryhmissä. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet ja yleisohje uudistetaan kevään 2018 aikana.

4. Kehittämistoiminta

SOTE-RAKENNEUUDISTUS

Pohjois-Savossa valmisteluvastuu kuuluu Pohjois-Savon liitolle, jossa sitä toteutetaan PoSoTe-hankkeena, jonka lähes kaikissa työryhmissä Pohjois-Savon sairaanhoitopiirillä on edustajia.

KYS on jatkossakin koko maakunnalle palveluja tuottava sairaala. KYS tuottaa koko yhteistyöalueelle vaativia erityistason palveluja sekä toimii opetuksen ja tutkimuksen keskuspaikkana. KYSin uutta strategiaa ja organisaatiota on valmisteltu nimenomaan yliopistosairaalan näkökulmasta.

Palvelujen tuotannon suunnitelmaksi laadittiin Pohjois-Savon liitossa ns "Rautalankamalli", jonka mukaisesti valmistelua jatketaan. Keskeistä mallissa on se, että erikoissairaanhoidon palveluja tuotetaan KYSin lisäksi Iisalmen ja Varkauden sairaaloissa.

ERITYISVASTUUALUEEN HANKKEET

Erikoissairaanhoidon järjestämissopimus

Asetus kiireellisen hoidon perusteista ja päivystyksen erikoisalakohtaisista edellytyksistä (583/2017) on muuttanut keskussairaaloiden toimintaprofiileja. Päivystysuudistuksen tarkoitus on koota erikoissairaanhoidon suurempiin yksikköihin ja integroida perusterveydenhuoltoa ja sosiaalihoitoa keskussairaaloiden yhteispäivystyksiin.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään erikoissairaanhoidon työnjaosta ja eräiden tehtävien keskittämisestä (582/2017). Tämä asetus edellyttää merkittäviä muutoksia aikaisempaan työnjakoon. Näitä valmisteltiin kertomusvuonna.

Erityisvastuualueen syöpäkeskus

Sosiaali- ja terveysministeriön kärkihankkeisiin kuuluu Kansallinen syöpäkeskus, joka muodostuu viidestä alueellisesta syöpäkeskuksesta ja valtakunnallisesta koordinoivasta yksiköstä. Alueellisten syöpäkeskusten toimintojen käynnistystä varten on saatu valtion rahoitusta, joka jatkuu vuoden 2019 loppuun.

Itäisen alueellisen syöpäkeskuksen (Fican East) tarkoituksena on toteuttaa Itä-Suomen ja Keski-Suomen alueella syövän ehkäisy, diagnostiikka, hoidon ja kuntoutuksen sekä syöpätutkimuksen ja opetuksen kehittämiseksi alueellista toimintaa integroiva yksikkö.

Alueelliset syöpäkeskukset toimivat osana kansallista syöpäkeskusta, joiden keskeisiä toimijoita ovat yliopistolliset sairaanhoitopiirit sekä lääketieteellistä opetusta ja tutkimusta harjoittavat yliopistot.

Biopankki

Itä-Suomen Biopankki perustettiin syyskuussa 2014, se sai toimiluvan lokakuussa 2015. Sen omistavat Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä, Itä-Suomen yliopisto, Etelä-Savon sosiaali- ja terveystieteiden kuntayhtymä (Essote), Itä-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä ja Siun sote - Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystieteiden kuntayhtymä. Toiminnan vakiinnuttaminen tulee kestämään useamman vuoden.

ALUEELLISET HANKKEET

Terveysmatkailu - FinnHealth

KYS on kehittänyt Euroopan sosiaalirahaston (ESR) rahoittaman hanketyön kautta FinnHealth-terveysmatkailupalvelun, joka on tarjonnut monipuolisesti terveyspalveluja ulkomaalaisille asiakkaille. Terveysmatkailulla tarkoitetaan ihmisten matkustamista toiseen maahan saadakseen lääketieteellistä hoitoa. Terveysmatkailua on myös se, kun ihmiset siirtyvät kotoa toiselle alueelle maan sisällä hoidon vuoksi.

FinnHealth-palvelun maksavia asiakkaita ovat olleet yksityishenkilöt, hoidettujen henkilöiden kotimaat ja vakuutusyhtiöt. Palvelua ja asiakashankinnan prosessia on testattu noin 300 henkilöllä. FinnHealthille on kehitetty oma palvelulinja KYS normaalitoiminnan rinnalle. Varsinaiset hoidot on toteutettu ja kokonaispalvelua on testattu tavanomaisten prosessien ohessa.

Palvelu on vakiinnuttanut paikkansa osana KYSin toimintaa. FinnHealth-kehittäminen on osa KYSin kansainvälistymistä ja se profiloi KYSiä kansainvälisesti.

Jotta FinnHealth-toimintaa voidaan jatkossa harjoittaa ja toimintaa laajentaa, tulee se kuntalain mukaan yhtiöittää. FinnHealth Oy:n asiakkaat tuovat taloudellisen lisän (maa)kuntarahoituksen päälle.

Ulkokuntamyynti Oy

Tälle hankkeelle asetetut tavoitteet toteutetaan Finnhealth Oy:ssä ja pääosin uuden organisaation taseyksiköissä.

Tietohallinto

Potilastietojärjestelmän kehittäminen ja ylläpito jatkui puitesopimuksen mukaisesti vuoden 2017 loppuun saakka ottaen huomioon mahdolliset tulevan soten tarpeet.

Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri oli mukana valtakunnallisessa AKUSTI-yhteistyössä alueiden ja kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon tietohallinnon kehittämistyössä. Sopimus yhteistyöstä kattaa vuodet 2017–2019. Alueellista tietohallinnon kehittämistyötä tehtiin niin Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin alueen kuin erityisvastuualueen kanssa sekä maakunnan sote-valmistelun ICT-suunnittelussa.

Sairaanhoitopiiri oli mukana myös valtakunnallisessa 20 sairaanhoitopiirin ja suurien kuntien yhteisessä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilastietojärjestelmien määrittelyhankkeessa (UNA). Hankkeen tavoitteena on ollut luoda perusta laajalle kansalliselle yhteistyölle sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmien hankinnassa sote-lainsäädännön tavoitteiden mukaisesti. Hankkeen ensimmäisenä hankintana lähdettiin toteuttamaan tietojärjestelmien yhteistä integraatioalustaa. Lisäksi valmisteltiin UNA-yhteistyön jatkamista osakeyhtiömuotoisena. Yhtiön osakkuudesta Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin valtuusto teki päätöksen joulukuussa 2017.

Kliinisten laaturekisterien hankintaa jatkettiin kaikkien viiden yliopistollisen sairaalan yhteistyönä yhteisen puitesopimuksen puitteissa. Lisäksi aloitettiin pilotti yhteisen vertailutietokannan luomisesta.

Vuonna 2016 Istekin kanssa aloitettu varautumishanke, jolla parannetaan varautumista kriittisten tietojärjestelmien toimivuuteen (99,99 %:n toimintavarmuus), jatkui vuoden 2017 aikana. Järjestelmien hankinnan osalta hankkeessa ei päästy tavoitteeseen, minkä vuoksi merkittävä osa hankkeesta toteutuu vuoden 2018 aikana.

Virtuaalisairaalahanke toteutui KYSin osalta suunnitelman mukaisesti. Hanke on sosiaali- ja terveysministeriön osittain (50 %) rahoittama hallituksen kärkihankekorin kuuluva yliopistollisten sairaanhoitopiirien digitalisaatiohanke. Sen tavoitteena on suunnitella ja tuottaa kansallisesti merkittäviä sekä vaikuttavia eTerveyspalveluita. Hankkeen kokonaiskustannukset ovat 12 miljoonaa euroa vuosina 2016–2018.

Hankkeen tavoitteena on lisäksi vahvistaa yliopistollisten sairaanhoitopiirien eTerveyspalveluiden kehittämisen verkostoa osana sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallisten tietojärjestelmäpalveluiden sekä kansallisen palveluarkkitehtuurin kehittämistä. Tavoitteena on myös lisätä ja kehittää yliopistollisten sairaanhoitopiirien eTerveyspalveluiden osaamista ja sen myötä synnyttää viisi alueellista eTerveyspalveluiden osaamiskeskusta.

Rakentaminen

KYSillä rakentaminen ja suunnittelu jatkuivat vilkkaina vuonna 2017. Puijon sairaalan päivystysalueen tilojen peruskorjaus valmistui alkuvuodesta ja tilat otettiin käyttöön maaliskuussa. Hankkeen kokonaislaajuus on reilu 5 000 m² ja kustannukset 15 M€.

Merkittävimpanä rakennushankkeena on ollut Puijon sairaalan Peruskorjaus 1:n 2. vaihe, joka on valmistumassa 2018 kevättalvella. Tämä pääosin poliklinikka- ja leikkaussalitiloja sisältävä hanke alkoi kesällä 2015 ja käsittää kokonaisuutena 16 500 m²:n alueen, jonka kustannukset ovat 49 M€.

Kesän ja alkusyksyn aikana Puijon sairaalan korva-, nenä- ja kurkkutautien poliklinikalle uusittiin tiloja sekä kuulo- ja tasapainokeskukselle rakennettiin uudet tilat samaan toimintakokonaisuuteen yli 1 000 m²:n alueelle ja kustannukset olivat 1,6 M€. Lisäksi samaan aikaan parannettiin liikennejärjestelyjä Puijon sairaalan pääoven ja Kaarisairaalan edustoilla sekä muutettiin pysäköintitalon sisäänajo virtaviivaisemmaksi. Liikennejärjestelyjen muutostöiden kustannukset olivat 1,2 M€.

Alkuvuoden aikana tarkennettiin Uusi Sydän -hankkeen hankesuunnitelmaa, jonka pohjalta päästiin kilpailuttamaan Uusi Sydän -hankkeelle suunnitteluryhmittymää. Suunnitteluryhmittymä valittiin alkukesästä ja varsinainen Uusi Sydän -hankkeen suunnittelutyö päästiin aloittamaan elokuussa suunnitteluallianssina. Syksyn aikana kilpailutettiin päätoteuttajaa Uusi Sydän -hankkeelle ja päätös päätoteuttajasta saatiin tehtyä vuoden lopussa. Uusi Sydän -hanke tullaan toteuttamaan allianssina, jossa tilaaja, suunnittelijat ja toteuttajat muodostavat yhteenliittymän toteuttamaan hankkeen tiiviissä yhteistyössä.

Alkusyksyn aikana käynnistettiin KYS uudistuu -projektissa Uusi Sydän -hankkeen ulkopuolisten pääsairaalan tilojen mahtumistarkastelusuunnittelu, jolla varmistetaan kehittyvien toimintamallien mukainen toiminta sairaalan tiloissa.

Lisäksi tehtiin sisäilmakorjauksia Puijon ja Julkulan sairaaloiden tiloissa 0,7 M€:lla, jotta pystytään takaamaan tilojen käyttäjille mahdollisimman hyvät toimintaolosuhteet.

Hoitotyö

Hoitotyön kehittäminen perustuu KYSin uuteen strategiaan. Kehittäminen konkretisoitui hoitotyön tavoite- ja toimintaohjelman avulla. Vuoden 2017 aikana luotiin Magneettisairaalamallin mukainen suunnitelma hoitotyön johtamisesta, ammatillisesta toiminnasta ja niitä tukevista rakenteista ja jatkuvan kehittämisen toimintamallista ja seurantamittareista. Magneettisairaalamallia koulutti professori Juddith Zedreck-Gonzalez (Pittsburg, USA). Kansallista yhteistyötä tehtiin yliopistosairaaloiden kesken mm. yhteisten kliinisten laatumittareiden kehittämisessä, asiakastytyväisyysmittauksissa ja johtamisen sekä työtyytyväisyyden ja työhön sitoutumisen mittaamisessa.

Hoitotyön palveluksikko laajeni kattamaan tehohoidon ja päivystyksen palveluyksiköt. Vuoden 2015 aikana aloitettu yhteistyö Shanghain lasten ja naisten sairaaloiden, Savonia-ammattikorkeakoulun ja KYSin kanssa jatkui edelleen. INEXA-hankkeeseen liittyvää kansainvälistä asiantuntijavaihtoa toteutettiin USA:n ja Italian kanssa.

Hoitotyön eri ammattiryhmille, esimiehille ja ylihoitajille luotiin uudet tehtävänkuvaukset ja otettiin käyttöön esimiestoiminnassa uudenlainen tehtävänjako ja uudet vastualueet.

Vuoden aikana otettiin käyttöön useita uusia tietotaitopajoja.

Simulaatio-oppimisen kehittäminen

Vuonna 2017 jatkettiin erityyppisiä tietotaitopajoja simulaatio-oppimisympäristöön. Tietotaitopajoja käytetään perehdytyksessä, tehtävien kehittämisessä ja täydennyskoulutuksessa. Työpajoilla kehitetään myös potilasturvallisuutta laajemmin.

Simulaatioteknologian avulla kehitettiin myös moniammatillista lääketieteen ja hoitotyön yhteistoimintaa.

Living Lab

KYSin Living Lab on osa terveysalan innovaatio- ja testausympäristöjen toimintaa Kuopio Health ekosysteemissä, jossa toimijoina ovat Itä-Suomen yliopisto, Savonia-ammattikorkeakoulu sekä Kuopion kaupunki. Ohjelmassa sisältönä on terveysalan tuotteiden/palveluiden testaaminen, kehittäminen ja pilotoiminen oikeassa käyttöympäristössä.

Kertomusvuonna kliinisiä laitetutkimuksia on toteutettu 2 kpl, testauksia 2 kpl ja koekäytön edistämisiä 1 kpl. Yhteistyösuunnittelua on tehty 17 yrityksen kanssa.

Ohjelman puitteissa järjestettiin koulutuspäivä 8.12.2017 ja FinderyFinland-yritysesittelypäivä 7.12.2017.

5. Henkilöstö- ja ympäristökertomukset

Hallitus antaa valtuustolle erilliset henkilöstö- ja ympäristökertomukset.

6. Hallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Tilikauden 777 565,04 tuloksen käsittelystä esitetään seuraavaa:

1. Tuloutetaan Julkulan peruskorjauksen suunnitelman mukaista poistoa vastaava summa poistoeroa 65 171,86 €.
2. Tehdään kanttiinin ylijäämästä 100 034,65 €:n siirto virkistysrahastoon. Tuloutetaan 85 487,02 € virkistystoimintaan. Tuloutetaan perusterveydenhuollon liikelaitos Kysterin sijoitusrahastosta 32 717,69 €.

Edellisten jälkeen tilikauden ylijäämäksi jää 860 906,96 €. Ylijäämä esitetään kirjattavaksi taseen yli-/alijäämätilille.

Alijäämän kattaminen

Sairaanhoitopiirillä on kattamatonta alijäämää vuoden 2017 tilinpäätöksessä 5 576 754,61 €. Alijäämä tullaan kattamaan vuosina 2018 - 2019 taloussuunnitelman mukaisesti vuotuisilla ylijäämillä ja omaisuuden myynnillä. Alijäämät ovat syntyneet ennen vuotta 2013.

KUNTAYHTYMÄN TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMISVERTAILU

(sis. Perusterveydenhuollon liikelaitoksen)

	ALKUPERAINEN TALOUSARVIO 2017	MUUTETTU TALOUSARVIO 2017	TOTEUMA 2017	POIKKEAMA 2017	ALKUPERAINEN TALOUSARVIO 2016	MUUTETTU TALOUSARVIO 2016	TOTEUMA 2016	POIKKEAMA 2016
Taloudellisuustavoitteet:								
Hoitopalvelut jäsenkunnille josta:	331 956 890	332 302 147	331 768 426,55	-533 720	335 496 060	335 496 060	335 140 222,78	-355 837
- jäsenmaksut	5 773 202	6 118 459	6 118 459,00	0	5 617 289	5 617 289	5 617 289,00	0
- erityisen kallis hoito	11 000 000	11 000 000	13 923 840,66	2 923 841	11 000 000	11 000 000	13 217 446,86	2 217 447
Hoitopalvelut muille	72 915 931	72 915 931	79 780 914,53	6 864 984	70 554 070	70 554 070	73 916 176,25	3 362 106
Toimintatuotot	471 035 891	472 483 273	482 186 801,42	9 703 528	470 154 514	473 498 817	477 816 423,17	4 317 606
Myyntituotot	437 463 038	438 910 420	446 639 854,59	7 176 816	438 865 065	439 291 786	442 278 285,27	2 986 499
Hoitopalvelujen myynti	404 872 821	405 218 078	411 549 341,08	6 331 263	406 050 130	406 050 130	409 056 399,03	3 006 269
Muut myyntituotot	19 012 384	19 012 384	20 288 106,71	1 275 723	19 464 910	19 464 910	19 038 388,15	-426 522
Erityisvalitronosuus	13 577 833	14 679 958	14 802 406,80	122 449	13 350 025	13 776 746	14 183 498,09	406 752
Maksutuotot	19 920 782	19 920 782	20 440 056,62	519 275	17 500 721	20 418 303	21 123 042,46	704 739
Asiakasmaksut	19 236 882	19 236 882	19 307 657,47	70 775	16 488 121	19 078 457	20 036 371,58	957 915
Muut maksut	683 900	683 900	1 132 399,15	448 499	1 012 600	1 339 846	1 086 670,88	-253 175
Tuet ja avustukset	9 964 963	9 964 963	9 752 716,23	-212 247	10 341 752	10 341 752	9 055 895,04	-1 285 857
Muut toimintatuotot	3 687 108	3 687 108	5 354 173,98	1 667 066	3 446 976	3 446 976	5 359 200,40	1 912 224
Vuokratuotot	2 849 290	2 849 290	2 246 410,79	-602 879	2 323 445	2 323 445	2 879 181,46	555 736
Muut tuotot	837 818	837 818	3 107 763,19	2 269 945	1 123 531	1 123 531	2 480 018,94	1 356 488
Valmistus omaan käyttöön	1 497 096	1 497 096	1 564 376,28	67 280	1 710 667	1 710 667	1 792 590,59	81 924
Toimintakulut	-443 602 785	-445 050 167	-456 951 501,07	11 901 334	-444 565 382	-450 222 102	-456 631 431,47	6 409 329
Henkilöstökulut	-246 585 374	-247 336 821	-246 389 071,57	-947 749	-251 221 423	-253 808 827	-252 317 403,31	-1 491 424
Palkat	-195 774 290	-196 364 911	-198 566 764,00	2 201 853	-196 870 195	-199 436 192	-198 502 764,78	-933 427
Henkilösivukulut	-53 917 502	-54 078 328	-51 069 822,62	3 008 505	-57 202 701	-57 970 804	-57 057 024,67	-913 779
Eläkekulut	-45 965 320	-46 098 505	-42 092 535,33	4 005 970	-46 561 969	-47 191 507	-44 364 530,12	-2 826 977
Muut henkilösivukulut	-7 952 182	-7 979 823	-8 977 287,29	997 464	-10 640 732	-10 779 297	-12 692 494,55	1 913 198
Henkilöstökorvaukset	3 106 418	3 106 418	3 247 515,05	141 097	2 851 473	3 598 169	3 242 386,14	-355 783
Palvelujen ostot	-108 299 372	-108 980 307	-112 276 947,20	3 296 640	-106 582 628	-106 744 228	-110 231 851,08	3 487 623
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-75 059 551	-75 074 551	-83 592 755,47	8 518 204	-71 487 936	-74 395 652	-78 571 819,58	4 176 168

KUNTAYHTYMÄN TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMISVERTAILU

(sis. Perusterveydenhuollon liikelaitoksen)

	ALKUPERAINEN TALOUSARVIO 2017	MUUTETTU TALOUSARVIO 2017	TOTEUMA 2017	POIKKEAMA 2017	ALKUPERAINEN TALOUSARVIO 2016	MUUTETTU TALOUSARVIO 2016	TOTEUMA 2016	POIKKEAMA 2016
Muut toimintakulut	-13 658 488	-13 658 488	-14 692 726,83	1 034 239	-15 273 395	-15 273 395	-15 510 357,50	236 962
Vuokrakulut	-9 402 555	-9 402 555	-9 453 222,13	50 667	-11 148 557	-11 148 557	-10 962 807,30	-185 750
Muut kulut	-4 255 933	-4 255 933	-5 239 504,70	983 572	-4 124 838	-4 124 838	-4 547 550,20	422 712
TOIMINTAKATE	28 930 202	28 930 202	26 799 676,63	-2 130 525	27 299 799	24 987 382	22 977 582,29	-2 009 800
Rahoitustuotot ja -kulut	-3 792 166	-3 792 166	-1 846 170,38	1 945 996	-4 142 450	-3 385 370	-1 794 233,40	1 591 137
Korkotuotot	108 800	108 800	91 404,82	-17 395	256 808	256 808	92 362,37	-164 446
Muut rahoitustuotot	730 000	730 000	1 809 388,66	1 079 389	680 000	680 000	1 658 268,84	978 269
Korkokulut	-3 500 000	-3 500 000	-2 679 285,35	-820 715	-3 957 080	-3 200 000	-2 478 353,24	-721 647
Muut rahoituskulut	-1 130 966	-1 130 966	-1 067 678,51	-63 287	-1 122 178	-1 122 178	-1 066 511,37	-55 667
VUOSIKATE	25 138 036	25 138 036	24 953 506,25	-184 530	23 157 349	21 602 012	21 183 348,89	-418 663
Poistot käyttöomaisuudesta ja muista pitkävaikutteisista menoista	-24 408 454	-24 408 454	-24 175 941,21	-232 513	-22 212 449	-20 657 112	-20 292 772,75	-364 339
Suunnitelman mukaiset poistot	-22 908 454	-22 908 454	-22 640 268,03	-268 186	-22 212 449	-20 657 112	-20 292 772,75	-364 339
Rakennuksista ja maarakenteista	-10 010 151	-10 010 151	-10 157 951,80	147 801	-11 455 337	-9 900 000	-8 971 083,56	-928 916
Koneista ja kalustosta	-10 298 303	-10 298 303	-9 010 851,94	-1 287 451	-8 528 112	-8 528 112	-8 906 729,54	378 618
Atk-ohjelmista	-2 600 000	-2 600 000	-2 235 123,46	-364 877	-2 200 000	-2 200 000	-2 309 773,92	109 774
Poistot pitkävaikutteisista menoista			-37 159,56	37 160	-29 000	-29 000	-31 868,34	2 868
Kiinteistä rakenteista ja laitteista			-1 199 181,27	1 199 181			-73 317,39	73 317
Kertaluonteiset poistot			-70 690,85	70 691				
Kertaluonteiset poistot koneista ja laitteista			-70 690,85	70 691				
Suunnitelman ylittävät poistot	-1 500 000	-1 500 000	-1 464 982,33	-35 018				
Rakennuksista ja maarakenteista	-1 500 000	-1 500 000	-1 464 982,33	-35 018				

KUNTAYHTYMÄN TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMISVERTAILU

(sis. Perusterveydenhuollon liikelaitoksen)

	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO 2017	MUUTETTU TALOUSARVIO 2017	TOTEUMA 2017	POIKKEAMA 2017	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO 2016	MUUTETTU TALOUSARVIO 2016	TOTEUMA 2016	POIKKEAMA 2016
TILIKAUDEN TULOS	729 582	729 582	777 565,04	47 983	944 900	944 900	890 576,14	-54 324
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	67 000	67 000	65 171,86	-1 828	67 000	67 000	67 676,73	677
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	7 729	7 729	18 170,06	10 441	-11 900	-11 900	-104 438,23	-92 538
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	804 311	804 311	860 906,96	56 596	1 000 000	1 000 000	853 814,64	-146 185

TILIKAUDEN TUNNUSLUVUT:

 Toimintatuotot/Toimintakulut %
 Vuosikate %

2017

 105,89 %
 5,18 %

2016

 105,05 %
 4,43 %

KUNTAYHTYMÄN TALOUSARVION SITOVUUSTASOT VUODELTA 2017

	Tilinpäätös 2016	Alkuperäinen talousarvio 2017	Muutettu talousarvio 2017	Tilinpäätös 2017	Tot. % 2017	Muutos 17/16
KUOPION YLIOPISTOLLISEN SAIRAALAN SITOVUUS						
POTILAS-/ASIAKASLÄHTÖISYYS						
Yli 6 kk jonottaneet	35	0	56	20	35,71	-42,86
Pkl-odotusajan ylitys	58	0	298	381	127,85	556,90
Lähetteet yli 21 pv. osuus (%)	0,87	0	0,50	0,59	118,00	-32,18
PALVELUJEN TOIMIVUUS						
Hoitajaksot	43 104	42 000 - 45 000	42 000 - 45 000	44 038	101,53	2,17
Hoitopäivät	171 186	164 000 - 172 000	171 000 - 174 000	174 896	105,35	2,17
Leikkaukset	19 964	19 500 - 20 500	20 000 - 21 000	21 651	110,54	8,45
Avohoidon käynnit	487 238	490 000 - 510 000	490 000 - 510 000	509 680	102,51	4,61
TALOUDELLISUUS JA TEHOIKUUS (M€)						
Jäsenkuntamyyni	303 740	305 337	305 683	305 825	100,05	0,69
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	854	804	804	861	107,04	0,81
Investoinnit	53 680	41 648	41 648	39 325	94,42	-26,74
Leasing-rahoitus	447	10 000	10 000	354	3,54	-20,94
Pitkäaikainen lainanotto 2016-2018, vuonna 2017 nostettu	35 000	120 000	120 000	15 000	12,50	-57,14
HENKILÖSTÖVOIMAVAROJEN HALLINTA JA OSAAMINEN						
Nettotyöpanos	3 089,10	2 950,0 - 3 050,0	3 100,0 - 3 150,0	3 150,80	105,14	2,00
PALVELUALUEIDEN TULOT JA MENOT (sis. sisäiset erät)						
Hallintokeskus						
Tulot	87 932 248,30	93 973 827	95 075 952	90 581 924,63	95,27	3,01
Menot	87 578 785,94	99 057 765	100 159 890	88 285 542,46	88,14	0,81
Kliiniset hoitopalvelut						
Tulot	426 055 459,31	420 885 805	421 231 062	439 711 156,25	104,39	3,21
Menot	427 353 753,05	415 348 479	415 844 404	441 768 648,34	106,23	3,37
Kliiniset tukipalvelut						
Tulot	208 633 691,21	205 593 480	205 593 480	215 171 001,04	104,66	3,13
Menot	206 835 045,19	205 242 557	205 091 889	214 548 984,16	104,61	3,73
KYSTERI PERUSTERVEYDENHUOLLON LIIKELAITOS						
Tulostavoite	0,00	0	0	0,00	***	***

KYS

7.1. Potilas-/asiakaslähtöisyys

KESKEISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

1. Asiakkaiden palvelukokemusta parannetaan palautteen perusteella.

Asiakaslähtöinen toiminta on edellytys KYSin menestymiselle ja strategian toteutumiselle. Asiakkuuden toimintaohjelma kehitettiin yhteistyössä asiakkaiden ja henkilöstön kanssa. Toimintaohjelma sisältää neljä osa-aluetta, jotka ovat toimintaympäristö, hoito, viestintä ja vuorovaikutus sekä kohtelu. Ohjelmalla varmistetaan toiminnan asiakaslähtöisyyden kehittäminen vuosien 2018 ja 2019 aikana.

Asiakaspalvelun moniammatillinen arviointitiimi kehittää ja ottaa käyttöön asiakkuuksiin liittyviä mittareita, raportoi ja laatii kokonaisuudesta arviointiyhteenvedot. Mittareita ovat muun muassa hoitoon pääsy ja läpimenoajat, laaturekisterit, 15D, asiakastytyväisyyskyselyt hoitotapahtuman yhteydessä, potilasturvallisuuden seurantamittarit, muistutukset ja kantelut.

Kehittämistä ohjaa asiakaspalvelun johtoryhmä, joka koostuu asiantuntijoista ja palvelukeskusjohtajista. Johtoryhmän tehtävänä on varmistaa, että KYSissä on syvälinen, aikaa kestävä ja luonteeltaan yleinen asiakkuusnäkemys, jonka kyvykkyyttä arvioidaan säännöllisesti. Ryhmä toimii brändityöryhmänä ja vastaa brändin kehittämisestä. Johtoryhmä käsittelee myös asiakasongelmia ja etsii ratkaisuja niihin. Ryhmä arvioi vuosikellon mukaisesti arviointitiimin antaman raportin perusteella asiakkuustoimintaohjelman onnistuneisuutta ja muuttaa tarvittaessa toimintaohjelmaa ja suunnittelee tarvittavat kehittämistoimenpiteet.

2. Potilasturvallisuutta parannetaan kehittämällä potilasturvallisuuskulttuuria ja estämällä haittatapahtumien syntyä.

Vuoden aikana tehtiin viisi johdon turvallisuuskävelyä. Kaikissa yksiköissä tunnistettiin hyviä käytäntöjä sekä kehittämiskohteita läikehoidossa, tiedonkulussa, infektioiden ehkäisyssä ja vaaratapahtumailmoitusten käsittelyssä ja niistä oppimisessa. Kehittämiskohteille sovittiin vastuuhenkilöt ja aikataulu, mihin mennessä toimenpiteet tulee olla tehty. Toimenpiteiden toteutumista seurataan.

Viisi vakavaa vaaratapahtumaa tutkittiin juurisyyanalyysin avulla. Selvittelyihin osallistui kahden koulutetun tutkijan lisäksi tapahtumassa mukana olleet henkilöt ja esimiehet. Yhteisessä keskustelussa ja kaikkia kuulemalla saadaan yhteinen ymmärrys tapahtuneesta, tunnistetaan mahdolliset poikkeamat ja sovitaan kehittämiskohteet, jotka myös vastuutetaan ja aikataulutetaan.

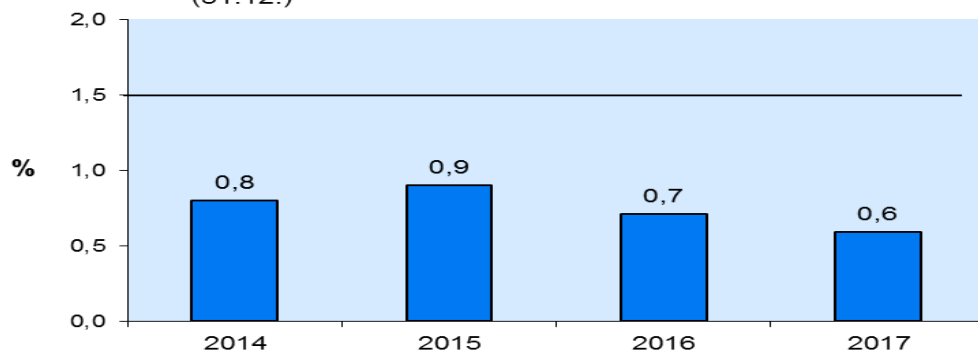
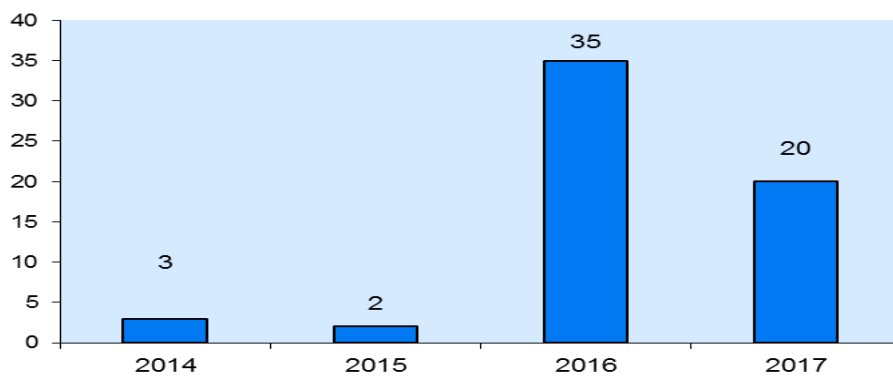
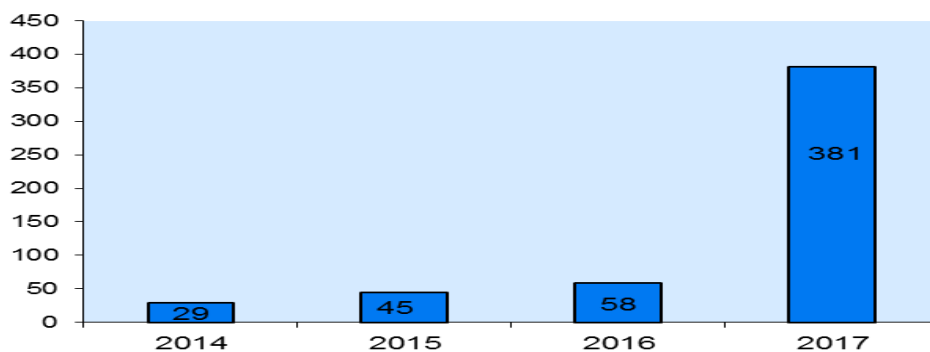
Kriittiset menestystekijät Mittarit	Tilin- päättös 2016	Tilin- päättös 2017	Muutos 17/16 (%)	Talous- suunni- telma 2017	Ero tavoit- teesta (määrä)	Toteu- tumis- aste (%)
Kiireettömään hoitoon pääsyn varmistaminen						
Yli 6 kk jonottaneet	35	20	-42,9	56	-36	35,7
Pkl-odotusajan ylitys	58	381	556,9	298	83	127,9
Lähetteet yli 21 pv. osus (%)	0,71	0,59	-16,9	0,5	0,09	118,0

TOIMINTATAVOITTEIDEN TARKASTELUA

Poliklinikka-odotusajan ylityksestä valtaosan muodostaa käsikirurgian poliklinikalle pääsyä odottavat potilaat (182). Tärkeimpänä syynä siihen, että kiireettömien potilaiden poliklinikalle pääsy on viivästynyt, on se, että kaksi kokenutta erikoislääkärinä on jäänyt eläkkeelle vuoden 2017 aikana.

Lähetteet yli 21 pv (%)

%-osuus lähetteistä, jotka käsitelty yli 3 viikon aikana saapumisesta (THL:n tavoite alle 1,5 %) (31.12.)

**Tutkimuksiin ja hoitoon yli 6 kk jonottaneet
(hoitotakuun piirissä olleet, tilanne 31.12.)**

**Pkl-odotusajan ylitys
(yli 90 vrk odottaneet potilaat)**

7.2. Palvelujen toimivuus

KESKEISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

1. Potilaiden oikea-aikainen hoito turvataan ohjaamalla aktiivisesti prosesseja ja kehittämällä systemaattisesti toimintamalleja.

Vuoden 2017 aikana toimintaprosesseja on kehitetty Lean-ajattelumallin periaatteita noudattaen. Lisäksi Virtuaalisairaala-hankkeen tavoitteiden mukaisesti on kehitetty uusia digitaalisia hoitopolkua, jotka tulevat korvaamaan muun muassa perinteisiä poliklinikkakäyntejä.

2. Palveluiden mitattua vaikuttavuutta lisätään hyödyntämällä tutkittua tietoa, omia tietojärjestelmiä (ml. 15D) ja julkaistua vaikuttavuusnäyttöä.

Kliinisen laadun hallintaa varten on otettu käyttöön uusia laaturekistereitä. Lisäksi digitaalisissa palveluissa voidaan hyödyntää potilaan voinnin ja hoidon vaikuttavuuden seuranta.

Kriittiset menestystekijät Mittarit	Tilin- päättös 2016	Tilin- päättös 2017	Muutos 17/16 (%)	Talous- suunni- telma 2017	Ero tavoit- teesta (määrä)	Toteu- tumis- aste (%)
Prosessien suorituskyvyn tehostaminen						
Hoitojaksot	43 207	44 038	1,9	43 376	662	101,5
Hoitopäivät	170 539	174 896	2,6	166 014	8 882	105,4
Leikkaukset	20 024	21 651	8,1	19 586	2 065	110,5
Avohoidon käynnit	486 961	509 680	4,7	497 184	12 496	102,5
Volyymiä selittävät mittarit						
Hoitojakson kesto (vrk)	3,93	3,93	0,0	3,90	0,03	100,8
Lähetteet	98 300	101 093	2,8	94 314	6 779	107,2
Laatukriteereiden täyttyminen						
7-vuorokauden readmissio	9 489	9 951	4,9	2 470	7481	402,9

Vuoden 2016 luvut poikkeavat vuoden 2016 tilinpäätöksestä, ovat ASSIn mukaiset.

TOIMINTATAVOITTEIDEN TARKASTELU

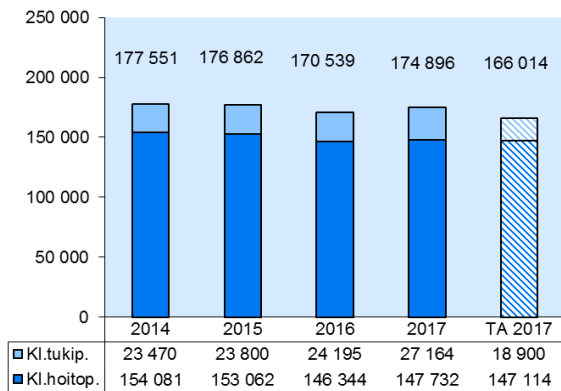
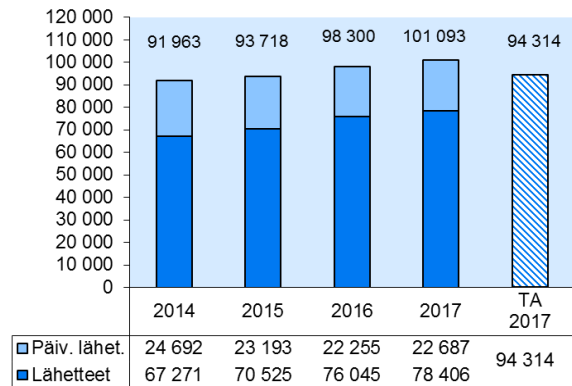
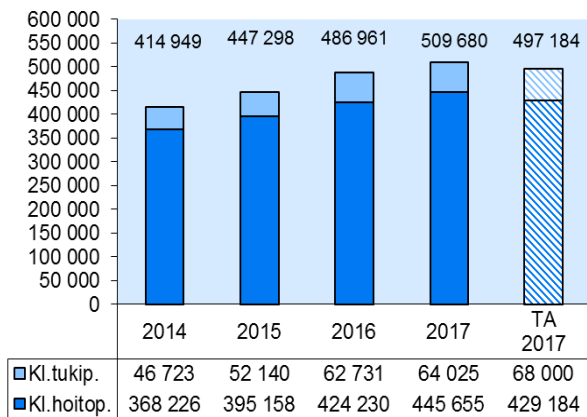
Erikoissairaahoidon kysyntä lisääntyi edelleen toimintavuoden aikana. Lähetemäärä ylitti sairaalan historiassa ensimmäisen kerran 100 000 lähetteen rajan. Päivystyslähetteiden määrässä ei sen sijaan tapahtunut kuin pientä lisäystä. Merkittävää oli se, että omalta erityisvastuualueelta ulkokuntalähetteiden määrä kasvoi 10 %, mikä on lähes 900 lähetettä enemmän kuin edellisellä vuotena. Jäsenkuntien alueelta lisäalasta tulleiden lähetteiden määrä kasvoi myös 10 %. Erikoisaloista suurin lisäys oli psykiatrialla ja neurologialla.

Avohoitopainotteisuuden kasvu näkyi myös toiminnan tuloksessa. Avohoitokäyntien määrä lisääntyi edelliseen vuoteen nähden lähes viisi prosenttia. Hoitojaksojen lisäys huomattavasta kysynnän kasvusta huolimatta oli noin kaksi prosenttia. Samanaikaisesti leikkausmäärät kasvoivat lähes kymmenellä prosentilla, mikä johtuu osittain myös Kaarisairaalan toiminnan vakiintumisesta uusien toimitilojen käyttöönoton jälkeen.

TOIMINTATAVOITTEIDEN TARKASTELU jatkuu...

Keskimääräinen hoitajakson pituus pysyi edelleen lyhyenä (3,93 vrk), eikä se todennäköisesti tule enää lyhenemään lähivuosien aikana.

Laatukriteereiden osalta niiden potilaiden määrä, jotka palaavat sairaalaan seitsemän vuorokauden kuluessa kotiutuksesta, pysyi aikaisempaan nähden ennallaan.

Hoitopäivät

Lähetteet ja päivystyslähetteet

Poliklinikkakäynnit

7.3. Taloudellisuus ja tehokkuus

KESKEISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

1. Työn tuottavuutta lisätään kehittämällä toimintamalleja. Tuottavuuskehitys todennetaan tarkoituksenmukaisilla mittareilla.

Työn tuottavuuden kehittymistä KYSissä alettiin mitata Tuottavuusohjelmassa. Nyt kun uudet toimintatavat ovat vakiintuneet, ei kasvua ollut kertomusvuonna enää nähtävissä. Tuottavuuskehityksen sijasta kehittämistyön painopiste on kohdistunut toiminnan tulokseen eli hoidon vaikuttavuuteen.

KYSissä on mitattu vuodesta 2012 arkivaikuttavuutta sähköisellä 15D-elämänlaatumittarilla osana hoidon seurantaa. Tällä hetkellä kyselyihin on vastannut noin 25 000 potilasta 15 erikoissairaanhoidon erikoisalalta. Syksystä 2017 lähtien KYS on ollut myös aktiivisesti edistämässä kansallista laatu- ja vaikuttavuusmittausten järjestäytymistä sekä sisällöllistä kehitystyötä.

2. Talouden tasapaino saavutetaan hallitsemalla menoja, jäsenkuntamyyntiä ja muita tuloja.

Tilikauden ylijäämä oli 860 906,96 €. Vuoden 2017 lisätalousarvio oli ylijäämäinen 804 311 €.

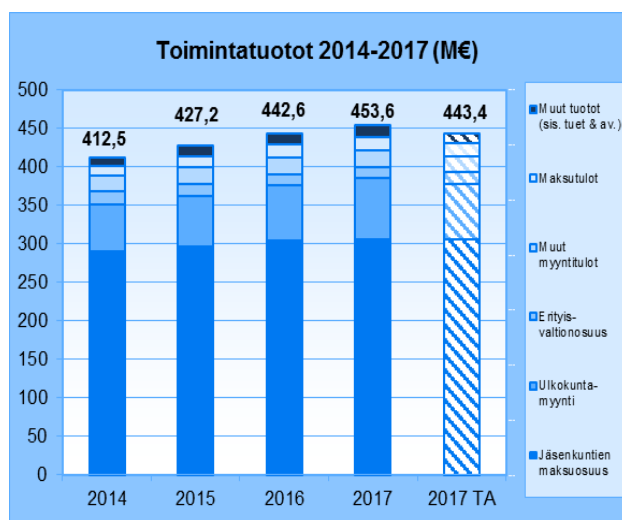
Alkuperäiseen talousarvioon lisättiin valtuuston päätöksellä hammaspäivystys 0,3 M€. Toimintatuotot ylittivät lisätalousarvion 10,2 M€ ja toimintakulut 12,3 M€. Toimintatuotoista eniten talousarvion ylittivät ulkokuntamyynti 6,7 M€, muut tuotot 1,7 M€ ja muut myyntituotot 1,2 M€. Talousarvion alle jäivät vuokrat 0,6 M€ ja tuet ja avustukset 0,2 M€. Toimintakuluista henkilöstökulut olivat talousarvion mukaiset ollen 228,8 M€. Kuluista eniten ylittivät materiaalien ostot 8,5 M€. Lisäksi ylitystä muodostui palvelujen ostoissa 2,8 M€ ja muissa kuluissa 1,0 M€.

Kriittiset menestystekijät Mittarit (1 000 €)	Tilin- päätös 2016	Tilin- päätös 2017	Muutos 17/16 (%)	Talou- suunni- telma 2017	Ero tavoit- teesta (määrä)	Toteu- tumis- aste (%)
Talouden tasapainon saavuttaminen						
Talouden tasapaino	854	861	0,8	804	57	107,0
Tulot yhteensä	449 187	460 212	2,5	448 922	11 290	102,5
- myynti jäsenkunnille	303 740	305 825	0,7	305 683	142	100,0
- ulkokuntamyynti	72 803	78 946	8,4	72 246	6 699	109,3
Menot yhteensä	448 333	459 351	2,5	448 117	11 234	102,5
- välittömät palkkamenot	180 610	183 966	1,9	181 259	2 707	101,5
Tehokas resurssien kohdentaminen						
Leikkaussalien kapasiteetin käyttö- aste virka-ajan toimenpiteissä	68,0	66,0	-2,9	75,0	-9,0	88,0
Kuormitus klo 12	76,9	76,7	-0,4	80,0	-3,3	95,8
€ / hoidettu potilas	4 697	4 702	0,1	4 600	102,0	102,2

Jäsenkuntien maksuosuus kasvoi edellisestä vuodesta 0,7 % (2,1 M€). Maksuosuus toteutui lisätalousarvion mukaisesti, mutta ICT-varautumiseen talousarviossa varattu 3,0 M€ alittui 2,6 M€. Vuodelle 2017 erityisen kalliin hoidon potilaskohtainen tasausraja oli 80 000 euroa. Erityisen kalliista hoidosta kertyi 13,9 M€, joka ylitti talousarvion 26,6 %. Jäsenkuntien maksuosuus kattaa 66,6 % kaikista kuluista.

Hoitopalveluiden **ulkokuntamyynti** kasvoi 8,4 % ylittäen lisätalousarvion 6,7 M€ (109,3 %).

Myynti Perusterveydenhuollon liikelaitos Kysterille oli 2,0 M€ ylittäen 1,9 M€:n talousarvion 0,1 M€.

Henkilöstökulujen osuus toimintakuluista on 53,4 % (54,7 % vuonna 2016). Henkilöstökulut toteutuivat lisätalousarvion mukaisesti ollen 228,8 M€. Vuoteen 2016 verrattuna kulut kasvoivat 6,8 M€ (1,6 %). Vuoden 2017 henkilöstökuluja alensivat kilpailukykysovimuksen vaikutukset ja vuosilomien pitäminen

Palveluiden ostot ylittivät lisätalousarvion 2,8 M€ (102,8 %). Kasvua edelliseen vuoteen verrattuna oli 3,0 M€ (3,0 %). ICT-palvelut kasvoivat 2,9 M€ jääden kuitenkin alle lisätalousarvion 2,3 M€. Hoitopalvelujen ostot alenivat vuoden 2016 tasosta ylittäen lisätalousarvion 6,1 M€. Elinsiirrot alenivat edelliseen vuoteen verrattuna 0,7 M€ ja ylittivät niihin varatun lisätalousarvion 1,1 M€.

Materiaalien ostot kasvoivat 5,3 M€ edellisestä vuodesta. Hoitotarvikkeiden kasvu oli 2,4 M€ (8,0 %). Lääkkeiden ostot kasvoivat 5,9 % ja ylittivät lisätalousarvion 2,0 M€.

Rahoitustuottoja saatiin 1,9 M€, josta ISLABin vuoden 2016 voitonjako oli 1,8 M€.

Rahoituskulut alittivat lisätalousarvion 0,9 M€ ja olivat 3,7 M€. Jäsenkuntien peruspääoman korko vuonna 2017 oli 1,0 M€.

Poistot kasvoivat 4,0 M€ alittaen lisätalousarvion 0,2 M€. Rakennusten poistoaika on 30 vuotta. Rakennuksiin sisältyvät tekniset laitteet ja järjestelmät ovat omia poistokohteitaan ja niiden osalta poistoaika on 5 - 20 vuotta.

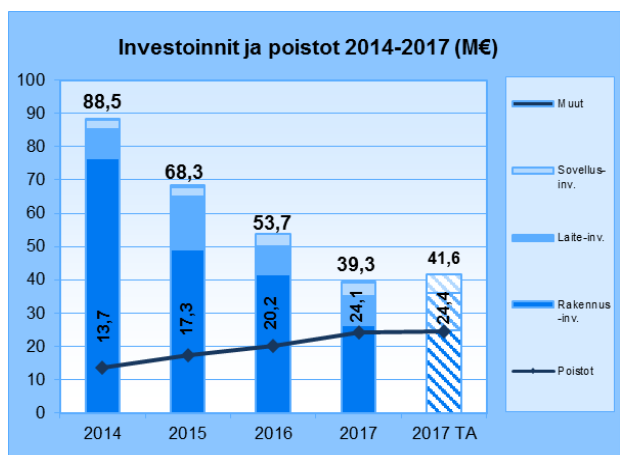
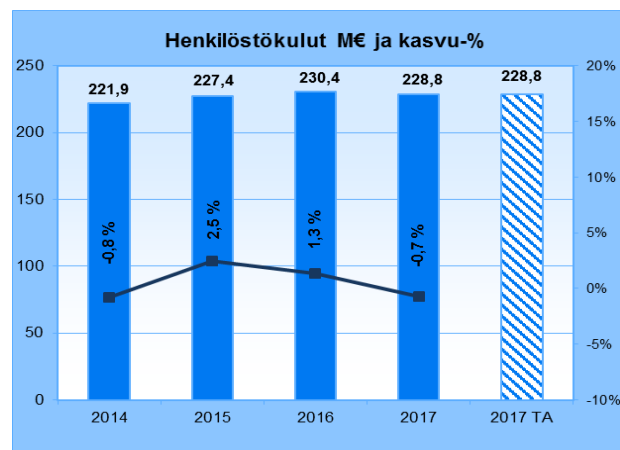
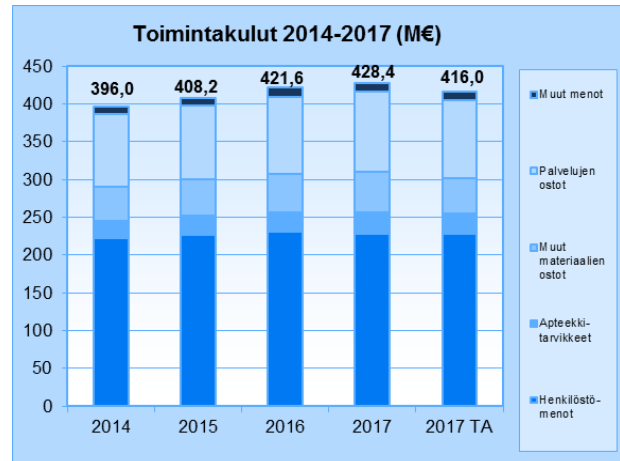
Investoinnit jäivät alle lisätalousarvion 2,3 M€, jolloin investointien toteuma oli 94,4 %. Investointeja kertyi 39,3 M€. Sovellusinvestoinnit kasvoivat 0,7 M€ vuoden 2016 tasosta ollen 4,2 M€.

Laiteinvestoinnit alittivat lisätalousarvion 2,5 M€ ja olivat 8,7 M€. Rakennusinvestoinnit ylittivät lisätalousarvion 1,3 M€ (5,1 %). Edelliseen vuoteen verrattuna rakennusinvestoinnit vähenivät 15,4 M€.

Suurimmat rakennushankkeet vuonna 2017 olivat peruskorjauksen vaihe 1, jonka kustannukset olivat 14,5 M€ ja Puijon sairaalan päivystyksen kustannukset 1,8 M€.

Vuoden 2017 suurimmat laiteinvestoinnit olivat hybridisalin angiolaitteisto 1,2 M€, MRI-laitteisto 1,0 M€ ja röntgentomografialaite 0,9 M€.

Investointien tulorahoitusprosentti on 63,6 %. Tarkempi erittely investointien toteutumisesta on annettu sivuilla 33-37.

Kassavarat alenivat 7,6 M€ ja olivat 8,2 M€. Uutta pitkäaikaista lainaa nostettiin 15,0 M€ ja vanhoja lainoja lyhennettiin 9,2 M€. KYSin **omavaraisuusaste** nousi ollen 23,9 % (vuoden 2016 omavaraisuusaste 23,5 %).

KYSin **suhteellinen velkaantuneisuus** parani hieman ollen 64,24 % (64,87 % vuonna 2016). Tunnusluku kuvaa sitä, kuinka paljon KYSin käyttötuloista tarvitaan vieraan pääoman takaisinmaksuun.

7.4. Henkilöstövoimavarojen hallinta ja osaaminen

KESKEISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

1. Työhyvinvointia parannetaan omaksumalla Lean-kehittäminen ja -johtaminen osaksi normaalitoimintaa.

Sairaanhoidopiiriin palkattiin Lean-koordinaattori, jonka avustuksella jo aiemmin koulutetut Lean-valmentajat aloittivat säännölliset tapaamiset. Lean-valmentajat jalkauttivat Lean-kehittämistä työyksiköissä. Lean nähdään osassa yksiköissä jo normaalina osana jokapäiväistä toimintaa ja johtamista.

Kriittiset menestystekijät Mittarit	Tilin- päätos 2016	Tilin- päätos 2017	Muutos 17/16 (%)	Talou- suunni- telma 2017	Ero tavoit- teesta (määrä)	Toteu- tumis- aste (%)
Henkilöstövoimavarat ja osaamisen vahvistaminen						
Nettotyöpanos ¹⁾	3 089,1	3 150,8	2,0	2 996,9	153,9	105,1
Poissaolot ¹⁾	1 139,4	1 128,1	-1,0	1 088,2	39,9	103,7
Sair.poissaolot / nettotyöpanos (pv)	21,4	21,7	1,4	14,0	7,7	155,0
Lyhytaik. (< 13 pv) sijaisten käyttö (M€)	1,41	1,50	6,4	1,00	0,50	150,0

1) Ulkopuolisella rahoituksella 100-prosenttisesti palkattujen työpanokset eivät sisälly lukuihin

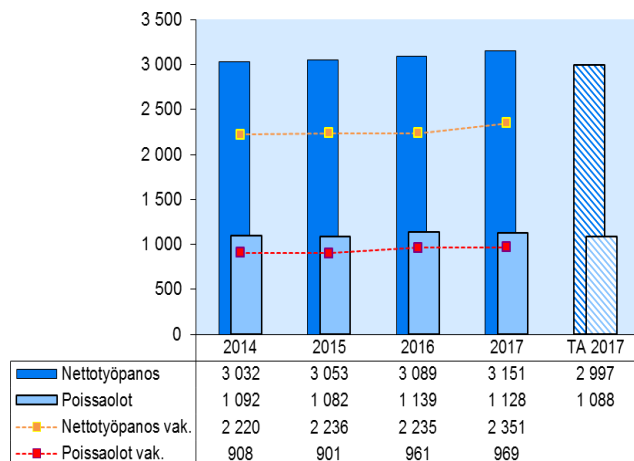
TAVOITTEIDEN TARKASTELU

Nettotyöpanoksen osalta tavoite jäi saavuttamatta ja ylitystä tavoitteeseen nähden tuli 153,9 ntp (ylitystä tavoitteeseen nähden edellisenä vuonna oli 125,3 ntp). Kasvua oli jokaisessa ammattiryhmässä. Nettotyöpanoksen voimakas kasvu heijastelee suoraan välittömiin palkkamenoihin, mitkä ylittyivät myös.

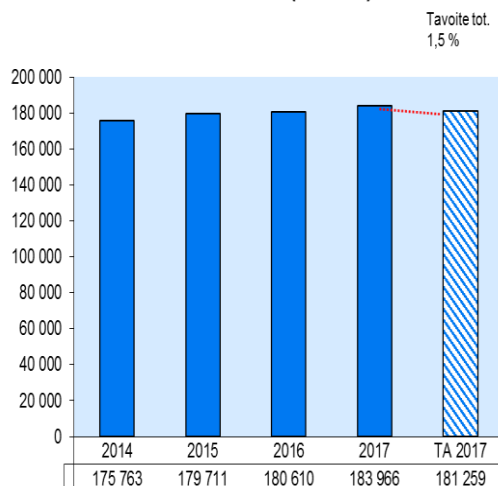
Poissaolot olivat 39,9 ntp suuremmat kuin asetettu tavoite. Verrattuna vuoteen 2016 poissaolot vähenivät 11,3 ntp. Poissaolojen vähenemistä selittävät osaltaan vanhojen säästöloimien pois pitäminen aiempina vuosina. Sairauspoissaolot kasvoivat KYS-tasolla hieman yli 4,5 ntp edellisvuoteen verrattuna.

Hoitohenkilöstön osalta hoitotyön palveluyksikön toiminta on pääsääntöisesti hillinnyt lyhytaikaisten sijaisten käyttöä. Lyhytaikaisten sijaisten palkkoihin käytettiin kuitenkin kaikissa ammattiryhmissä yhteensä 500 000 € asetettua tavoitetta enemmän. Kasvua edellisvuoteen verrattuna oli 90 000 €.

Nettotyöpanos, poissaolot ja vakinaisten osuus

Palkkamenot (1000 €)

7.5. Tutkimus ja opetus

TIETEELLINEN TUTKIMUS

Vuonna 2017 KYSin tutkimuksessa merkittäviä tutkimusaloja olivat sydän- ja verisuonitaudit, sisätaudit, muun muassa diabeteksen geenitutkimus ja lihavuustutkimus, Alzheimerin tauti sekä lasten endokrinologia.

Lisäksi tutkimusta tehtiin muun muassa syöpätautien (mm. rinta- ja eturauhassyöpä), epilepsian, aivoaneurysman, silmätautien (mm. silmänpohjarappeuma), lastentautien (mm. lasten liikunta ja ravitsemus), tuki- ja liikuntaelämistön sairauksien (mm. osteoporoosi ja liikunnan kustannusvaikuttavuus), kuvantamisen sekä hoidon vaikuttavuuden ja henkilöstömitoituksen tutkimusalueilla.

Hoitotieteen tutkimus jatkui vakaana ja sitä rahoitettiin myös EUn rahoituksella. INEXA (EU-rahoitus) yhteistyöhanke tuki KYSin hoitotyöntekijöiden kansainvälistä osaamista järjestämällä molemminpuolista henkilöstövaihtoa mm. USA:an ja Italiaan. Magneettisairaaloiminnan arviointi ja mittareiden kehittäminen oli yksi keskeisistä yhteistyöhankkeista.

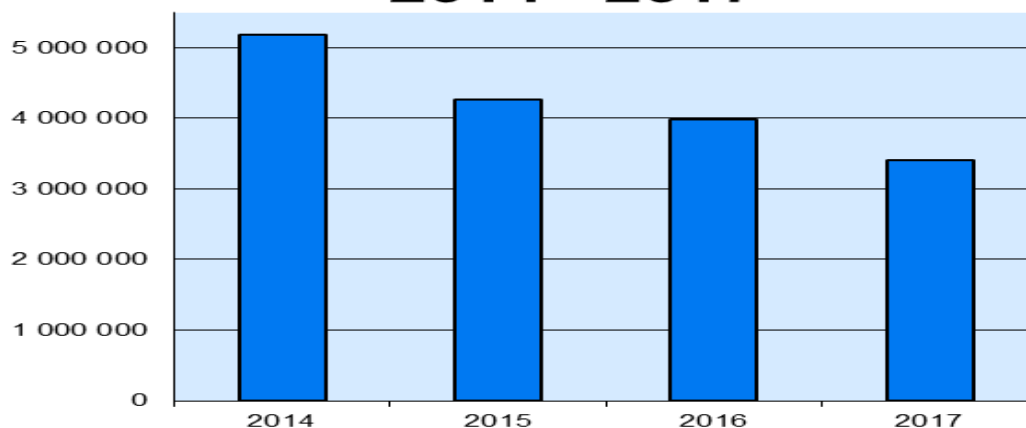
Vuonna 2017 KYSin tieteelliselle tutkimukselle myönnetyn rahoituksen määrä laski. Tutkimukset keskittyvät joihinkin palveluysiköihin enemmän, mutta tutkimusta tehdään kaikissa yksiköissä jonkin verran. Vuonna 2017 tiukka resurssitilanne ja meneillään olevat muutokset saattoivat suunnata resursseja muuhun kuin tutkimusrahoituksen hakuun ja tutkimuksen tekemiseen.

Vuoden 2017 lopussa voimassa olevia organisaatiolupia oli 626 kappaletta. Luku kertoo kokonaismäärän käynnissä olevista tutkimuksista. Uusia tutkimuksia vuoden 2017 aikana alkoi 146 kpl, 24 kpl vähemmän kuin edellisellä vuonna, ja päättyi 157 kpl, 64 kpl enemmän kuin vuonna 2016.

Tutkimuksista 37 %:lla oli ulkopuolista rahoitusta. Ulkopuolisella rahoituksella toteutettavien tutkimusten määrä laski edellisestä vuodesta huomattavasti (68 % - 37 %). Suurin ulkopuolinen rahoittaja oli valtion tutkimusrahoitus (VTR), 57 % kokonaisrahoituksesta.

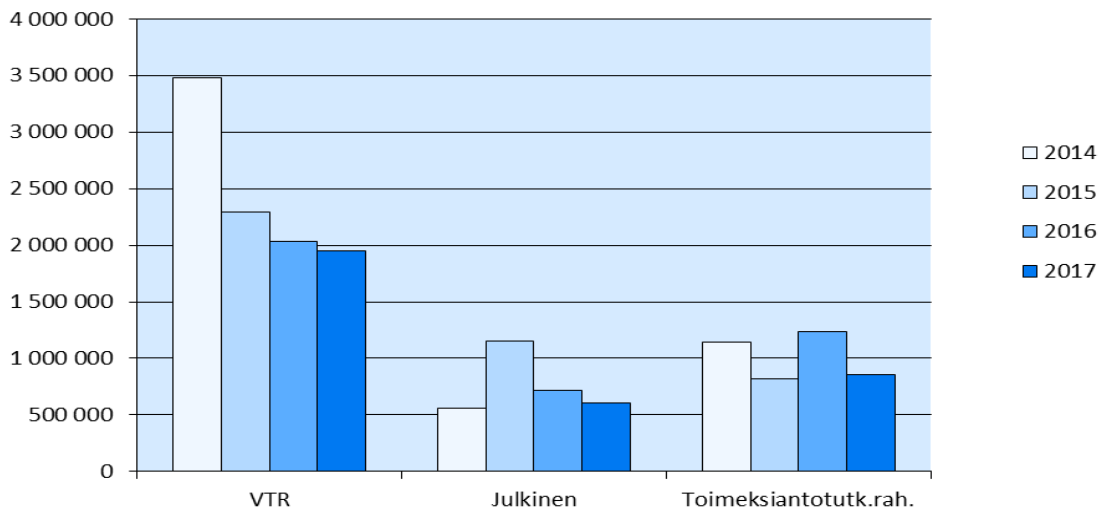
Ilman ulkopuolista rahoitusta olevia tutkimuksia ovat mm. akateemiset tutkijayhteistyötutkimukset, syventäviin opintoihin liittyvät tutkimukset, rekisteri- ja haastattelututkimukset sekä KYSin sisäiset tutkimukset.

KYSin tutkimusrahoitus 2014 - 2017

	Julkaisut (kpl)	IF-julkaisut (kpl)	IF-pisteet yhteensä	IF-pisteet keskiarvo
2013	776	598	3 060,4	5,1
2014	808	640	2 680,1	4,2
2015	566	426	1 983,8	4,7
2016	998	665	3 101,0	4,7
2017 (arvio)	657	542	2 351,5	4,3

KYSin tutkimukselle myönnetty rahoitus rahoituslähteittäin 2014 - 2017

OPETUS

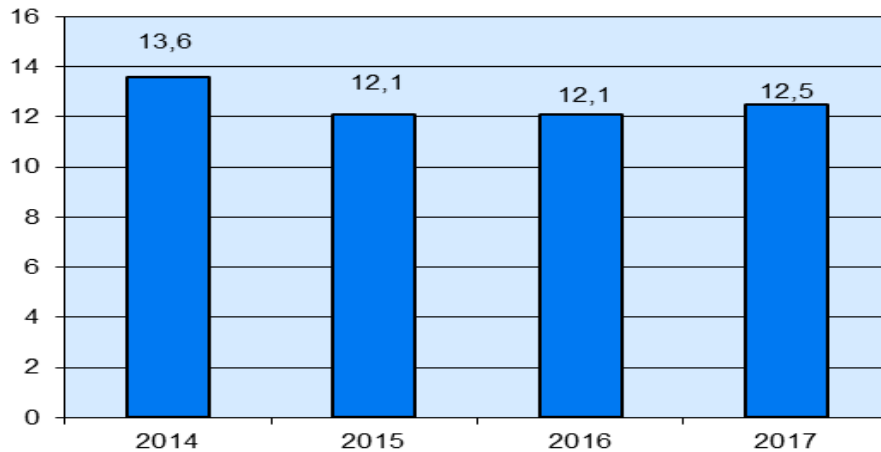
Vuosittain lääketieteen opetuksen aloittaa n. 160 uutta lääketieteen opiskelijaa. Kliinisessä opetuksessa on lukukauden aikana kerrallaan noin 600 lääketieteen kandidaattia. Perusopetusta on hajautettu myös muihin erityisvastuualueen keskussairaaloihin.

Lääketieteen lisensiaatiksi valmistuu vuosittain noin 145 kandidaattia. Erikoislääkärikoulutuksessa pyritään luomaan joustavat koulutettavien sairaalasta toiseen siirtymiset kehittämällä koulutusväyliä ja erikoisaloille valintaa yhteistyössä palvelujärjestelmän ja yliopiston kesken. Vuosittain valmistuu 60 - 70 erikoislääkäreitä. Valmistuvien erikoislääkäreiden määrä ei vastaa tarvetta alueella, jos nykyinen palvelurakenne säilyy.

KYSissä työskentelee Itä-Suomen yliopiston n. 100 sivuvirkaista professoria ja kliinistä opettajaa.

Opetuksista aiheutuvia kustannuksia kattamaan saatava valtionosuus (opetus-EVO) määräytyy opiskelunsa aloittavien sekä lääketieteen lisensiaatiksi ja erikoislääkäriksi valmistuvien määrän perusteella. Kertomuskaudella korvaus oli 12,5 miljoonaa euroa.

KYSin opetus-EVO-rahoitus (M€) 2014 - 2017

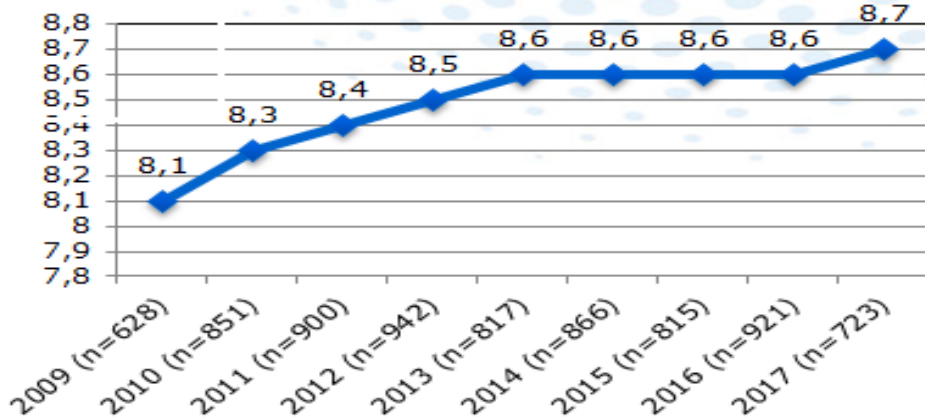

Hoitotyön ja kuntoutuksen alan opiskelijoita harjoitteli KYSissä 1 237 opiskelijaa. Opiskelijoiden harjoittelupäiviä kertyi yhteensä 32 254 (30 855 vuonna 2016). Opiskelijoiden harjoittelupaikkojen sähköiseen tarjontaan ja varaamiseen otettiin käyttöön Jobiili-ohjelma. Opiskelijoiden perehdytysmalli uudistettiin pohjautuen Magneettisairaalamalliin, Lean-ajatteluun, opiskelijaohjauksen laatusuosituksiin ja flipped learning -menetelmään. Perehdytysmalli sisältää kliinisen harjoittelun käsikirjan, harjoittelukohtaiset ohjeet, videon ja kliinisen hoitotyön opettajien pitämän kyselytunnin.

Opiskelijaohjaajia tuettiin opiskelijaohjauksen peruskursseilla, syventävällä koulutuksella sekä koulutus- ja kehittämispäivillä.

Opiskelijaohjauksen laatu vuonna 2017 oli 8,7 (asteikolla 1-10). Vastausprosentti 48.

CLES (KYS) v. 2009 - 2017

7.6. Jäsenkuntien palvelut ja maksuosuudet

Palveluiden kysynnässä jäsenkuntien läheteiden määrä kasvoi edellisestä vuodesta. Vuonna 2017 jäsenkuntien läheteiden määrä kasvoi 2,2 % vuoteen 2016 verrattuna.

Avohoitopainotteisemman toiminnan kasvu jatkui, mikä näkyi kasvaneina avohoidon käyntimäärinä, mutta hoitajaksot ja hoitopäivät eivät enää vähentyneet edelliseen vuoteen verrattuna. Avohoidon käyntejä jäsenkuntalaisilla oli 4,0 % enemmän kuin vuonna 2016. Jäsenkuntalaisten hoitajaksot kasvoivat 1,6 % ja hoitopäivät 0,9 % edelliseen vuoteen verrattuna. Jäsenkuntien potilaiden elektiivisten leikkausten määrä kasvoi 6,3 %. Hoidettuja jäsenkuntien henkilöitä oli 1,6 % edellisvuotta enemmän.

Jäsenkuntien kokonaismaksuosuudet kasvoivat 0,7 % (2,1 M€). Muutokseen vaikuttavat kiky-sopimus (arvioitu vaikutus talousarviossa -5,2 M€) ja ICT-varautuminen (arvioitu vaikutus talousarviossa 3,0 M€). Maksuosuus toteutui lähes talousarvion mukaisesti, mutta ICT-varautumisen kustannukset alittivat budjetin 2,58 M€. Kustannukset ylittivät eniten erityisen kalliissa hoidossa (2,9 M€) ja ostopalveluissa (2,7 M€) ja vastaavasti hoitopalvelut alittuivat 5,1 M€. Alkuperäiseen talousarvioon lisättiin valtuuston päätöksellä jäsenmaksulla katettavana hammaspäivystyksen kustannukset 0,35 M€.

Perussopimuksen mukaan kuntayhtymässä tasataan poikkeuksellisen suuria potilaskohtaisia kustannuksia. Vuodelle 2017 erityisen kalliin hoidon tasausraja oli 80 000 €. Tasausrajan ylittävät kustannukset tasataan jäsenkunnille asukasluvun perusteella. Erityisen kalliin hoidon kustannukset olivat 13,9 M€ eli 56,12 € / asukas. Erityisen kalliin hoidon piiriin kuuluvia potilaita oli 226 (221 potilasta vuonna 2016).

Jäsenkunnille maksettiin peruspääoman korkoa 1,0 % eli 1,0 M€.

Jäsenkuntien maksuosuus (M€)	Tilin-päätös 2016	Tilin-päätös 2017	Muutos 17/16 (%)	Talous-suunnitelma 2017	Ero tavoitteesta (€)	Toteutumisaste (%)
Hoitopalvelut	260,52	259,02	-0,6 %	264,12	-5,10	98,1
Ostopalvelut (netto)	8,94	11,10	24,2 %	8,40	2,70	132,1
Mini-valtavat ja TEO (netto)	3,97	4,81	21,2 %	4,40	0,41	109,4
Jatkohoitopaikkaa odottavat	0,32	0,32	-0,8 %	0,40	-0,08	79,8
Jäsenmaksu	5,62	6,12	8,9 %	6,12	0,00	100,0
Erityisen kallis hoito	13,22	13,92	5,3 %	11,00	2,92	126,6
Ensihoito	11,15	10,53	-5,6 %	11,25	-0,71	93,7
Maksuosuus yhteensä *)	303,74	305,82	0,7 %	305,68	0,14	100,0

*) Ei sisällä hammassopimuslaskutusta (2016: 0,9 M€, 2017:0,8M€)

KUOPION YLIOPISTOLLISEN SAIRAALAN TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMISVERTAILU VUODELTA 2017

	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO 2016	MUUTETTU TALOUSARVIO 2016	TILINPÄÄTÖS 2016	POIKKEAMA 2016	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO 2017	MUUTETTU TALOUSARVIO 2017	TOTEUMA 2017	POIKKEAMA 2017
Taloudellisuustavoitteet:								
Hoitopalvelut jäsenkunnille	303 740 671	303 740 671	303 740 180,42	-491	305 337 429	305 682 686	305 824 988,17	142 302
josta:								
- jäsenmaksut	5 617 289	5 617 289	5 617 289,00	0	5 773 202	6 118 459	6 118 459,00	0
- erityisen kallis hoito	11 000 000	11 000 000	13 217 446,86	2 217 447	11 000 000	11 000 000	13 923 840,66	2 923 841
Hoitopalvelut muille	69 577 312	69 577 312	72 802 718,82	3 225 407	72 246 425	72 246 425	78 945 788,03	6 699 363
				0				0
Toimintatuotot	434 902 024	438 246 327	442 597 599,83	4 351 273	441 948 162	443 395 544	453 570 737,79	10 175 194
Myyntituotot	407 863 059	408 289 780	411 675 768,81	3 385 989	412 004 907	413 452 289	421 703 735,16	8 251 446
Hoitopalvelujen myynti	373 317 983	373 317 983	376 542 899,24	3 224 916	377 583 854	377 929 111	384 770 776,20	6 841 665
Muut myyntituotot	19 332 100	19 332 100	18 873 018,20	-459 082	18 925 964	18 925 964	20 148 243,20	1 222 279
Myynti liikelaitokselle	1 862 951	1 862 951	2 076 353,28	213 402	1 917 256	1 917 256	1 982 308,96	65 053
Erityisvaltionosuus	13 350 025	13 776 746	14 183 498,09	406 752	13 577 833	14 679 958	14 802 406,80	122 449
Maksutuotot	13 659 421	16 577 003	16 891 782,51	314 780	16 596 632	16 596 632	17 092 202,02	495 570
Asiakasmaksut	12 646 921	15 237 257	15 805 264,69	568 008	15 912 832	15 912 832	15 960 641,79	47 810
Muut maksut	1 012 500	1 339 746	1 086 517,82	-253 228	683 800	683 800	1 131 560,23	447 760
Tuet ja avustukset	10 240 152	10 240 152	8 925 844,79	-1 314 307	9 876 863	9 876 863	9 635 655,80	-241 207
Muut tuotot	3 139 392	3 139 392	5 104 203,72	1 964 812	3 469 760	3 469 760	5 139 144,81	1 669 385
Vuokrat	2 146 161	2 146 161	2 753 726,67	607 566	2 752 070	2 752 070	2 164 065,82	-588 004
Muut tuotot	993 231	993 231	2 350 477,05	1 357 246	717 690	717 690	2 975 078,99	2 257 389
Valmistus omaan käyttöön	1 710 667	1 710 667	1 792 590,59	81 924	1 497 096	1 497 096	1 564 376,28	67 280

KUOPION YLIOPISTOLLISEN SAIRAALAN TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMISVERTAILU VUODELTA 2017

	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO 2016	MUUTETTU TALOUSARVIO 2016	TILINPÄÄTÖS 2016	POIKKEAMA 2016	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO 2017	MUUTETTU TALOUSARVIO 2017	TOTEUMA 2017	POIKKEAMA 2017
Toimintakulut	-409 436 261	-415 092 981	-421 552 782,47	-6 459 801	-414 572 190	-416 019 572	-428 359 163,48	-12 339 591
Henkilöstökulut	-228 741 762	-231 329 166	-230 398 599,96	930 566	-228 052 590	-228 804 037	-228 777 846,16	26 191
Palkat	-178 496 143	-181 062 140	-180 610 287,82	451 852	-180 668 604	-181 259 225	-183 965 785,31	-2 706 560
Henkilösivukulut	-52 939 918	-53 708 021	-52 716 131,66	991 889	-50 367 671	-50 528 497	-47 845 172,18	2 683 325
Eiäkekulut	-43 291 386	-43 920 924	-41 165 840,66	2 755 083	-43 276 506	-43 409 691	-39 523 902,22	3 885 789
Muut henkilösivukulut	-9 648 532	-9 787 097	-11 550 291,00	-1 763 194	-7 091 165	-7 118 806	-8 321 269,96	-1 202 464
Henkilöstökorvaukset	2 694 299	3 440 995	2 927 819,52	-513 175	2 983 685	2 983 685	3 033 111,33	49 426
Palvelujen ostot	-99 323 704	-99 485 304	-102 668 903,34	-3 183 599	-102 173 241	-102 854 176	-105 698 308,55	-2 844 133
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-69 673 193	-72 580 909	-76 716 069,13	-4 135 160	-73 487 314	-73 502 314	-82 004 331,89	-8 502 018
Muut kulut	-11 697 602	-11 697 602	-11 769 210,04	-71 608	-10 859 045	-10 859 045	-11 878 676,88	-1 019 632
Vuokrat	-7 623 724	-7 623 724	-7 345 420,95	278 303	-6 648 952	-6 648 952	-6 768 297,38	-119 345
Muut kulut	-4 073 878	-4 073 878	-4 423 789,09	-349 911	-4 210 093	-4 210 093	-5 110 379,50	-900 287
TOIMINTAKATE	27 176 430	24 864 013	22 837 407,95	-2 026 605	28 873 068	28 873 068	26 775 950,59	-2 097 117
Rahoitustuotot ja -kulut	-4 133 974	-3 376 894	-1 783 754,11	1 593 140	-3 791 275	-3 791 275	-1 839 120,44	1 952 155
Korkotuotot	253 008	253 008	87 760,99	-165 247	105 000	105 000	84 000,92	-20 999
Muut rahoitustuotot	680 000	680 000	1 658 268,84	978 269	730 000	730 000	1 809 388,66	1 079 389
Korkokulut	-3 957 080	-3 200 000	-2 477 353,24	722 647	-3 500 000	-3 500 000	-2 678 443,35	821 557
Muut rahoituskulut	-1 109 902	-1 109 902	-1 052 430,70	57 471	-1 126 275	-1 126 275	-1 054 066,67	72 208
Muut rahoituskulut	-1 092 902	-1 092 902	-1 052 218,36	40 684	-1 115 838	-1 115 838	-1 054 066,67	61 771
Muut rahoituskulut liikelaitokselle	-17 000	-17 000	-212,34	16 788	-10 437	-10 437	0,00	10 437
VUOSIKATE	23 042 456	21 487 119	21 053 653,84	-433 465	25 081 793	25 081 793	24 936 830,15	-144 963

KUOPION YLIOPISTOLLISEN SAIRAALAN TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMISVERTAILU VUODELTA 2017

	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO 2016	MUUTETTU TALOUSARVIO 2016	TILINPÄÄTÖS 2016	POIKKEAMA 2016	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO 2017	MUUTETTU TALOUSARVIO 2017	TOTEUMA 2017	POIKKEAMA 2017
Poistot käyttöomaisuudesta ja muista pitkävaikutteisista menoista	-22 097 556	-20 542 219	-20 163 077,70	379 141	-24 352 211	-24 352 211	-24 126 547,42	225 664
Suunnitelman mukaiset poistot	-22 097 556	-20 542 219	-20 163 077,70	379 141	-22 852 211	-22 852 211	-22 590 874,24	261 337
Rakennuksista ja maarakenteista	-11 455 337	-9 900 000	-8 971 083,56	928 916	-10 010 151	-10 010 151	-10 157 951,80	-147 801
Koneista ja kalustosta	-8 413 219	-8 413 219	-8 777 034,49	-363 815	-10 242 060	-10 242 060	-8 961 458,15	1 280 602
Atk-ohjelmista	-2 200 000	-2 200 000	-2 309 773,92	-109 774	-2 600 000	-2 600 000	-2 235 123,46	364 877
Poistot pitkävaikutteisista menoista	-29 000	-29 000	-31 868,34	-2 868			-37 159,56	-37 160
Kiinteistä rakenteista ja laitteista			-73 317,39	-73 317			-1 199 181,27	-1 199 181
Kertaluonteiset poistot							-70 690,85	-70 691
Koneista ja laitteista							-70 690,85	-70 691
Suunnitelman ylittävät poistot							-1 464 982,33	35 018
Rakennuksista ja maarakenteista					-1 500 000	-1 500 000	-1 464 982,33	35 018
TILIKAUDEN TULOS	944 900	944 900	890 576,14	-54 324	729 582	729 582	810 282,73	80 701
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	67 000	67 000	67 676,73	677	67 000	67 000	65 171,86	-1 828
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-11 900	-11 900	-104 438,23	-92 538	7 729	7 729	-14 547,63	-22 277
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	1 000 000	1 000 000	853 814,64	-146 185	804 311	804 311	860 906,96	56 596

TILIKAUDEN TUNNUSLUVUT:

Toimintatuotot/Toimintakulut %
Vuosikate %

2016

105,44 %
4,76 %

2017

106,27 %
5,50 %

KUOPION YLIOPISTOLLISEN SAIRAALAN TULOSLASKELMA 2017

	TOTEUMA 2017	TOTEUMA 2016	MUUTOS % 17/16
Toimintatuotot	453 570 737,79	442 597 599,83	2,48 %
Myyntituotot	421 703 735,16	411 675 768,81	2,44 %
Maksutuotot	17 092 202,02	16 891 782,51	1,19 %
Tuet ja avustukset	9 635 655,80	8 925 844,79	7,95 %
Muut toimintatuotot	5 139 144,81	5 104 203,72	0,68 %
Valmistus omaan käyttöön	1 564 376,28	1 792 590,59	-12,73 %
Toimintakulut	-428 359 163,48	-421 552 782,47	1,61 %
Henkilöstökulut	-228 777 846,16	-230 398 599,96	-0,70 %
Palkat	-183 965 785,31	-180 610 287,82	1,86 %
Henkilösivukulut	-47 845 172,18	-52 716 131,66	-9,24 %
<i>Eläkekulut</i>	<i>-39 523 902,22</i>	<i>-41 165 840,66</i>	<i>-3,99 %</i>
<i>Muut henkilösivukulut</i>	<i>-8 321 269,96</i>	<i>-11 550 291,00</i>	<i>-27,96 %</i>
Henkilöstökorvaukset	3 033 111,33	2 927 819,52	3,60 %
Palvelujen ostot	-105 698 308,55	-102 668 903,34	2,95 %
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-82 004 331,89	-76 716 069,13	6,89 %
Muut toimintakulut	-11 878 676,88	-11 769 210,04	0,93 %
TOIMINTAKATE	26 775 950,59	22 837 407,95	17,25 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 839 120,44	-1 783 754,11	3,10 %
Korkotuotot	84 000,92	87 760,99	-4,28 %
Muut rahoitustuotot	1 809 388,66	1 658 268,84	9,11 %
Korkokulut	-2 678 443,35	-2 477 353,24	8,12 %
Muut rahoituskulut	-1 054 066,67	-1 052 430,70	0,16 %
VUOSIKATE	24 936 830,15	21 053 653,84	18,44 %
Poistot ja arvonalentumiset	-24 126 547,42	-20 163 077,70	19,66 %
TILIKAUDEN TULOS	810 282,73	890 576,14	-9,02 %
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	65 171,86	67 676,73	-3,70 %
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-14 547,63	-104 438,23	-86,07 %
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	860 906,96	853 814,64	0,83 %

KUOPION YLIOPISTOLLISEN SAIRAALAN TASE 31.12.2017

	TASE 31.12.2017	TASE 31.12.2016	Muutos % 17/16
VASTAAVAA			
A PYSYVÄT VASTAAVAT	382 652 514,74	368 027 690,65	3,97 %
I Aineettomat hyödykkeet			
1. Aineettomat oikeudet	8 980 795,24	6 507 523,41	38,01 %
2. Muut pitkävaikutteiset menot	955 562,27	571 725,58	67,14 %
3. Ennakkomaksut	567 662,82	1 116 112,16	-49,14 %
	<u>10 504 020,33</u>	<u>8 195 361,15</u>	28,17 %
II Aineelliset hyödykkeet			
1. Maa- ja vesialueet	6 481 473,36	6 481 473,36	0,00 %
2. Rakennukset	269 646 841,51	225 368 055,06	19,65 %
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	14 505 561,56	10 409 439,20	39,35 %
4. Koneet ja kalusto	37 114 035,86	36 998 154,96	0,31 %
5. Muut aineelliset hyödykkeet	495 111,62	495 111,62	0,00 %
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	16 431 108,34	52 255 564,81	-68,56 %
	<u>344 674 132,25</u>	<u>332 007 799,01</u>	3,82 %
III Sijoitukset			
1. Osakkeet ja osuudet	17 362 360,56	17 462 528,89	-0,57 %
3. Muut lainasaamiset	9 250 000,00	9 500 000,00	-2,63 %
4. Muut saamiset	862 001,60	862 001,60	0,00 %
	<u>27 474 362,16</u>	<u>27 824 530,49</u>	-1,26 %
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 595 905,06	1 493 683,30	6,84 %
2. Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	1 595 905,06	1 493 683,30	6,84 %
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	31 828 233,78	38 656 268,50	-17,66 %
I Vaihto-omaisuus			
1. Aineet ja tarvikkeet	3 995 005,66	3 801 388,32	5,09 %
4. Muu vaihto-omaisuus	0,00	2 700,00	-100,00 %
	<u>3 995 005,66</u>	<u>3 804 088,32</u>	5,02 %
II Saamiset			
Lyhytaikaiset saamiset			
1. Myyntisaamiset	7 645 838,86	10 855 889,20	-29,57 %
3. Muut saamiset	7 739 878,29	5 060 741,71	52,94 %
4. Siirtosaamiset	4 245 546,46	3 154 184,20	34,60 %
	<u>19 631 263,61</u>	<u>19 070 815,11</u>	2,94 %
IV Rahat ja pankkisaamiset	8 201 964,51	15 781 365,07	-48,03 %
	<u>416 076 653,58</u>	<u>408 177 642,45</u>	1,94 %

KUOPION YLIOPISTOLLISEN SAIRAALAN TASE 31.12.2017

	TASE 31.12.2017	TASE 31.12.2016	Muutos % 17/16
VASTATTAVAA			
A OMA PÄÄOMA	96 985 163,32	93 208 195,44	4,05 %
I Peruspääoma	102 034 835,28	102 034 835,28	0,00 %
III Muut omat rahastot	527 082,65	611 021,73	-13,74 %
IV Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	-6 437 661,57	-10 291 476,21	-37,45 %
V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	860 906,96	853 814,64	0,83 %
	<u>96 985 163,32</u>	<u>93 208 195,44</u>	4,05 %
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	1 444 043,12	1 509 214,98	-4,32 %
1. Poistoero	1 444 043,12	1 509 214,98	-4,32 %
	<u>1 444 043,12</u>	<u>1 509 214,98</u>	-4,32 %
C PAKOLLISET VARAUKSET	20 271 960,00	19 469 628,00	4,12 %
2. Muut pakolliset varaukset	20 271 960,00	19 469 628,00	4,12 %
	<u>20 271 960,00</u>	<u>19 469 628,00</u>	4,12 %
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 595 905,06	1 493 766,41	6,84 %
2. Lahjoitusrahastojen pääomat	1 595 905,06	1 493 766,41	6,84 %
E VIERAS PÄÄOMA	295 779 582,08	292 496 837,62	1,12 %
I Pitkäaikainen			
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	212 135 574,59	207 365 368,63	2,30 %
	<u>212 135 574,59</u>	<u>207 365 368,63</u>	2,30 %
II Lyhytaikainen			
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	12 774 874,04	11 891 060,04	7,43 %
5. Saadut ennakot	4 426 207,07	5 368 773,95	-17,56 %
6. Ostovelat	21 723 203,33	21 277 000,73	2,10 %
7. Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	4 470 908,53	5 170 765,57	-13,53 %
8. Siirtovelat	40 248 814,52	41 423 868,70	-2,84 %
	<u>83 644 007,49</u>	<u>85 131 468,99</u>	-1,75 %
	<u>416 076 653,58</u>	<u>408 177 642,45</u>	1,94 %

KUOPION YLIOPISTOLLISEN SAIRAALAN TASEEN TUNNUSLUVUT:

	31.12.2017	31.12.2016
Omavaraisuus %	23,91 %	23,51 %
Suhteellinen velkaantuneisuus %	64,24 %	64,87 %

KUOPION YLIOPISTOLLISEN SAIRAALAN RAHOITUSLASKELMA VUODELTA 2017

		1.1. - 31.12.2017		1.1. - 31.12.2016	
Toiminnan ja investointien rahavirta					
<i>Toiminnan rahavirta</i>					
Vuosikate	+ / -	24 936 830,15		21 053 653,84	
Tulorahoituksen korjaukset	+ / -	99 027,78	25 035 857,93	504 796,69	21 558 450,53
<i>Investointien rahavirta</i>					
Investointimenot		-39 325 026,55		-53 679 754,18	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	+	98 486,71		516 029,26	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	+	928 472,55	-38 298 067,29	422 833,70	-52 740 891,22
Toiminnan ja investointien rahavirta			-13 262 209,36		-31 182 440,69
Rahoitustoiminnan kassavirta					
<i>Antolainauksen muutokset</i>					
Antolainasaamisten vähennykset	+	250 000,00		500 000,00	
<i>Lainakannan muutokset</i>					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	+	15 000 000,00		35 000 000,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-	-9 239 700,04		-7 772 678,75	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	+ / -	-106 280,00	5 904 019,96	10 720,00	27 738 041,25
<i>Oman pääoman muutokset</i>			2 901 513,29		0,00
<i>Muut maksuvalmiuden muutokset</i>					
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	+ / -	-83,11		-2 982,25	
Vaihto-omaisuuden muutos	+ / -	-190 917,34		261 689,91	
Saamisten muutos	+ / -	-560 448,50		4 805 026,35	
Korottomien velkojen muutos	+ / -	-2 371 275,50	-3 122 724,45	-1 378 329,06	3 685 404,95
Rahoituksen rahavirta			5 682 808,80		31 423 446,20
Rahavarojen muutos			-7 579 400,56		241 005,51
Rahavarojen muutos					
Rahavarat 31.12.	+	8 201 964,51		15 781 365,07	
Rahavarat 1.1.	-	15 781 365,07	-7 579 400,56	15 540 359,56	241 005,51

KUOPION YLIOPISTOLLISEN SAIRAALAN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2017	2016
Investointien tulorahoitus %	63,57 %	39,60 %

**KUOPION YLIOPISTOLLISEN SAIRAALAN RAHOITUSLASKELMAOSAN TOTEUTUMIS-
VERTAILU VUODELTA 2017**

		Tilinpäätös 2017	TA 2017
Toiminnan ja investointien rahavirta			
<i>Toiminnan rahavirta</i>			
Vuosikate	+ / -	24 936 830,15	25 081 793
Tulorahoituksen korjaukset	+ / -	99 027,78	
<i>Investointien rahavirta</i>			
Investointimenot		-39 325 026,55	-41 648 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	+	98 486,71	230 000
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	+	928 472,55	
Toiminnan ja investointien rahavirta		-13 262 209,36	-16 336 207
Rahoitustoiminnan kassavirta			
<i>Antolainauksen muutokset</i>			
Antolainasaamisten vähennykset	+	250 000,00	500 000
<i>Lainakannan muutokset</i>			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	+	15 000 000,00	38 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-	-9 239 700,04	-9 300 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	+ / -	-106 280,00	
<i>Oman pääoman muutokset</i>			
<i>Muut maksuvalmiuden muutokset</i>			
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	+ / -	-83,11	
Vaihto-omaisuuden muutos	+ / -	-190 917,34	
Saamisten muutos	+ / -	-560 448,50	
Korottomien velkojen muutos	+ / -	-2 371 275,50	
Rahoituksen rahavirta		5 682 808,80	29 200 000
Vaikutus maksuvalmiuteen		-7 579 400,56	12 863 793
<i>Rahavarojen muutos</i>			
Rahavarat 31.12.	+	8 201 964,51	30 328 272
Rahavarat 1.1.	-	15 781 365,07	17 464 479
		-7 579 400,56	12 863 793

Lainakanta 31.12.

222 365 368,63

245 077 747

KUOPION YLIOPISTOLLISEN SAIRAALAN INVESTOINTIOSA VUODELTA 2017

	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO 2016	MUUTETTU TALOUSARVIO 2016	TILINPÄÄTÖS 2016	TOT. % 2016	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO 2017	MUUTETTU TALOUSARVIO 2017	TILINPÄÄTÖS 2017	TOT. % 2017	MUUTOS 17/16
LAITEINVESTOINNIT:									
Investointisuunnitelmat	-10 815 000	-10 536 280	-8 570 961,94	81,35	-11 220 000	-11 220 000	-8 722 075,38	77,74	1,76
Laitepankin hankinnat:	-5 783 000	-5 646 280	-4 751 907,86	84,16	-5 109 568	-5 109 568	-3 870 411,75	75,75	-18,55
Toteutuneet investoinnit			-5 267 662,41				-3 766 921,18		
- vuoden 2016 keskeneräisistä siirretyt			665 177,75				173 723,20		
Toteutuneiden investointien nettomeno			-4 602 484,66				-3 593 197,98		
Keskeneräiset investoinnit			-273 723,20				-377 213,77		
- vuoden 2016 keskeneräisistä siirretyt			124 300,00				100 000,00		
Keskeneräisten investointien nettomeno			-149 423,20				-277 213,77		
TASEYKSİKÖT:									
NEUROKESKUS	-595 000	-595 000	-211 129,05	35,48	-772 000	-772 000	-1 055 478,05	***	
SYDÄNKESKUS	-1 016 000	-1 016 000	-558 473,05	54,97	-140 000	-140 000	-788 500,11	563,21	41,19
APTEEKKI							-20 440,36		
LAITEINVESTOINNIT:									
KYS-KUVANTAMISKESKUS	-3 421 000	-3 279 000	-3 049 451,98	93,00	-5 198 432	-5 198 432	-2 987 245,11	57,46	-2,04
Toteutuneet hankinnat			-3 639 581,17				-2 038 550,30		
- vuoden 2016 keskeneräisistä siirretyt			903 186,38				313 057,19		
Toteutuneen hankkeen nettomeno			-2 736 394,79				-1 725 493,11		
Keskeneräiset investoinnit			-313 057,19				-1 261 752,00		
- vuoden 2016 keskeneräisistä siirretyt			-313 057,19				-1 261 752,00		
Keskeneräisten investointien nettomeno									
Investointien tulorahoitus:									
Lainat									
Valtionosuudet									
Muu tulorahoitus	615 000	615 000	516 029,26		230 000	230 000	230 000		
YHTEENSÄ	615 000	615 000	516 029,26		230 000	230 000	0,00		
NETTOMENO	-10 200 000	-9 921 280	-8 054 932,68	81,19	-10 990 000	-10 990 000	-8 722 075,38	79,36	8,28

KUOPION YLIOPISTOLLISEN SAIRAALAN INVESTOINTIOSA VUODELTA 2017

	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO 2016	MUUTETTU TALOUSARVIO 2016	TILINPÄÄTÖS 2016	TOT. % 2016	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO 2017	MUUTETTU TALOUSARVIO 2017	TILINPÄÄTÖS 2017	TOT. % 2017	MUUTOS 17/16
MUUT RAKENNUSINVESTOINNIT									
Hankekustannukset:									
Toteutuneet investoinnit			0,00				-98 486,71 -98 486,71		
Investointien tulorahoitus:									
Lainat									
Valtionosuudet									
Muut rahoitusosuudet (virkistysrahasto)			0,00				98 486,71 98 486,71		
YHTEENSÄ			0,00				0,00		
NETTOMENO			0,00				0,00		
- siitä investointivarausten / - rahaston käyttö									
KÄYTTÖOMAISUUSARVOPAPERIT:									
Osakkeet ja osuudet		0					-125 000,00		
Investointien tulorahoitus:									
Lainat									
Valtionosuudet									
Muut rahoitusosuudet (virkistysrahasto)		0	0,00				0,00		
YHTEENSÄ		0	0,00				-125 000,00		
NETTOMENO		0	0,00				-125 000,00		
- siitä investointivarausten / - rahaston käyttö									
KÄYTTÖOMAISUUSINVESTOINNIT RAHOITUSOSUUDET INV.MENOIHIIN	-46 765 000 615 000	-54 078 000 615 000	-53 679 754,18 516 029,26	99,26	-41 648 000 230 000	-41 648 000 230 000	-39 325 026,55 98 486,71	94,42 42,82	-26,74

KUOPION YLIOPISTOLLISEN SAIRAALAN INVESTOINTIOSA VUODELTA 2017

HANKKEET	KUST.ARVIO MUUTOKSINEEN	ED. VUOSIEN KÄYTTÖ	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO 2017	MUUTETTU TALOUSARVIO 2017	TOTEUMA 2017	TOT. % 2017	KUST. ARV. KÄYTTY % 31.12.2017
SOVELLUSINVESTOINNIT:							
Investoinnit yhteensä							
Menot			-5 483 000	-5 483 000	-4 159 945,95	75,87 %	
Tulot			-5 483 000	-5 483 000	-4 159 945,95	75,87 %	
Nettomeno			-5 483 000	-5 483 000	-4 159 945,95	75,87 %	
RAKENNUSINVESTOINNIT:							
Investoinnit yhteensä							
Menot			-24 945 000	-24 945 000	-26 219 518,51	105,11 %	
Tulot			-24 945 000	-24 945 000	-26 219 518,51	105,11 %	
Nettomeno			-24 945 000	-24 945 000	-26 219 518,51	105,11 %	
HANKKEET:							
Puijon sairaalan peruskorjaus, vaihe 1							
Menot	-49 000 000	-31 896 579,19	-13 000 000	-13 000 000	-14 491 539,72	111,47 %	94,67 %
Tulot	-49 000 000	-31 896 579,19	-13 000 000	-13 000 000	-14 491 539,72	111,47 %	
Nettomeno	-49 000 000	-31 896 579,19	-13 000 000	-13 000 000	-14 491 539,72	111,47 %	
Puijon sairaalan päivitys, sis. POS1							
Menot	-14 600 000	-12 996 507,18	-1 500 000	-1 500 000	-1 815 516,44	121,03 %	101,45 %
Tulot	-14 600 000	-12 996 507,18	-1 500 000	-1 500 000	-1 815 516,44	121,03 %	
Nettomeno	-14 600 000	-12 996 507,18	-1 500 000	-1 500 000	-1 815 516,44	121,03 %	
Muut hankekustannukset							
Menot			-10 445 000	-10 445 000	-9 912 462,35	94,90 %	
Tulot			-10 445 000	-10 445 000	-9 912 462,35	94,90 %	
Nettomeno			-10 445 000	-10 445 000	-9 912 462,35	94,90 %	

KUOPION YLIOPISTOLLISEN SAIRAALAN INVESTOINTIOSA VUODELTA 2017

HANKKEET

	KUST.ARVO MUUTOKSINEEN	ED. VUOSIEN KÄYTTÖ	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO 2017	MUUTETTU TALOUSARVIO 2017	TOTEUMA 2017	TOT. % 2017	KUST. ARV. KÄYTETTY % 31.12.2017
LAITEINVESTOINNIT							
Investoinnit yhteensä							
Menot			-11 220 000	-11 220 000	-8 722 075,38	77,74 %	
Tulot			-11 220 000	-11 220 000	-8 722 075,38	77,74 %	
Nettomeno			230 000	230 000	0,00	0,00 %	
			-10 990 000	-10 990 000	-8 722 075,38	79,36 %	
HANKINNAT:							
Röntgentomografialaite (TT)							
Menot	-1 263 215	-126 322	-1 136 894	-1 136 894	-884 250,50	77,78 %	80,00 %
Tulot	-1 263 215	-126 322	-1 136 894	-1 136 894	-884 250,50	77,78 %	
Nettomeno			-1 136 894	-1 136 894	-884 250,50	77,78 %	
Hybridisalin angiolaitteisto							
Menot	-1 287 964	-64 398	-1 160 000	-1 160 000	-1 223 565,79	105,48 %	100,00 %
Tulot	-1 287 964	-64 398	-1 160 000	-1 160 000	-1 223 565,79	105,48 %	
Nettomeno			-1 160 000	-1 160 000	-1 223 565,79	105,48 %	
MRI-laitteisto (1,5T) sis. gynekol. tmp-pöydän							
Menot	-1 300 000	0	-1 300 000	-1 300 000	-1 010 572,00	77,74 %	77,74 %
Tulot	-1 300 000		-1 300 000	-1 300 000	-1 010 572,00	77,74 %	
Nettomeno			-1 300 000	-1 300 000	-1 010 572,00	77,74 %	
Muut laitehankinnat:							
Menot			-7 623 106	-8 783 106	-5 603 687,09	63,80 %	
Tulot			-7 623 106	-8 783 106	-5 603 687,09	63,80 %	
Nettomeno			230 000	230 000	0,00	0,00 %	
			-7 853 106	-9 013 106	-5 603 687,09	62,17 %	
MUUT INVESTOINNIT							
Investoinnit yhteensä							
Menot					-223 486,71		
Tulot					98 486,71		
Nettomeno					-125 000,00		
MENOT YHTEENSÄ							
TULOT YHTEENSÄ							
NETTOMENO YHTEENSÄ							
			-41 648 000	-41 648 000	-39 325 026,55	94,42 %	
			230 000	230 000	98 486,71	42,82 %	
			-41 418 000	-41 418 000	-39 226 539,84	94,71 %	

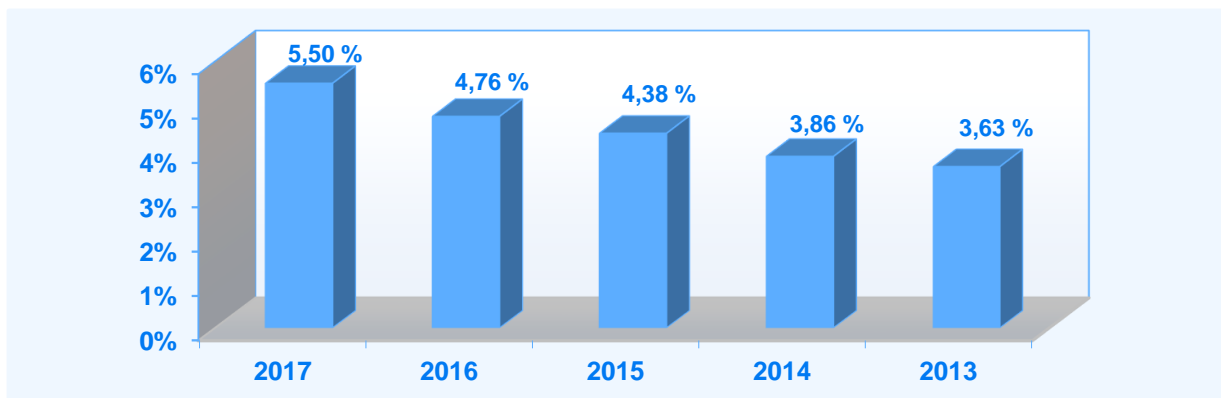
KUOPION YLIOPISTOLLISEN SAIRAALAN TUNNUSLUVUT

	2017	2016	2015	2014	2013
<u>Tuloslaskelman tunnusluvut</u>					
Toimintatuotot/Toimintakulut %	106,27 %	105,44 %	105,07 %	104,55 %	104,07 %
Vuosikate %	5,50 %	4,76 %	4,38 %	3,86 %	3,63 %
Bruttoinvestoinnit/Kokonaistuloista %	8,63 %	12,08 %	15,93 %	21,41 %	14,00 %
Vuosikate/Poistot %	103,36 %	104,42 %	108,16 %	116,11 %	109,60 %
<u>Rahoituslaskelman tunnusluvut</u>					
Investointien tulorahoitus %	63,57 %	39,60 %	27,91 %	18,18 %	26,14 %
Pääomamenojen tulorahoitus %	51,45 %	34,55 %	26,59 %	18,03 %	25,66 %
Lainanhoitokate	2,32	2,30	3,76	6,92	7,32
Kassan riittävyys (pv)	6	12	12	15	3
<u>Taseen tunnusluvut</u>					
Omavaraisuusaste %	23,91 %	23,51 %	24,85 %	29,09 %	37,71 %
Suhteellinen velkaantuneisuus %	64,24 %	64,87 %	61,74 %	50,50 %	33,95 %

KUOPION YLIOPISTOLLISEN SAIRAALAN TUNNUSLUVUT

Vuosikate %

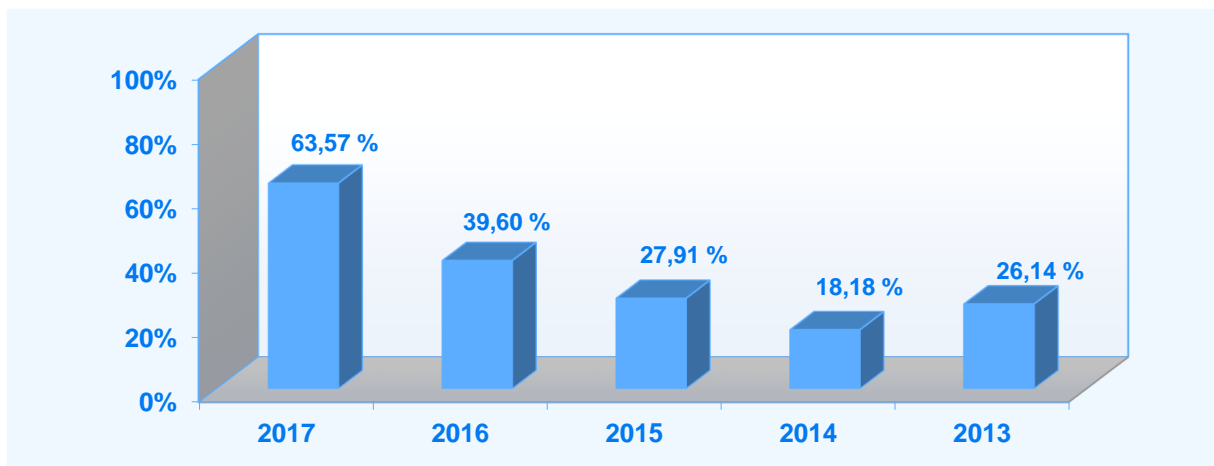
Laskentakaava: $100 * \text{Vuosikate} / \text{Toimintatuotot}$

Vuosikate % kertoo kuinka paljon tulo-rahoituksesta jää pitkävaikutteisten menojen (esim. investoinnit ja lainan lyhennykset) kattamiseen.

Investointien tulo-rahoitus %

Laskentakaava: $100 * \text{Vuosikate} / (\text{Investointimenot} - \text{Rahoitusosuudet})$

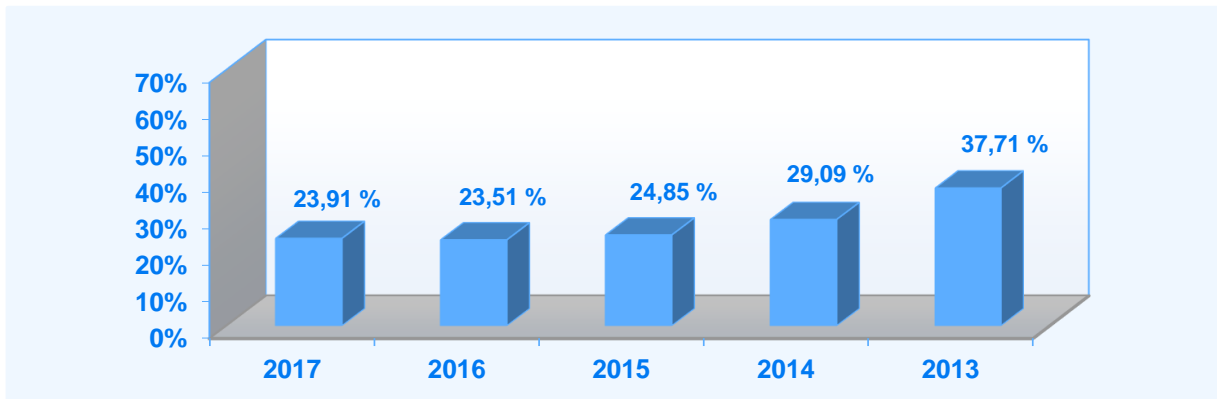
Investointien tulo-rahoitus % kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulo-rahoituksella. Investoinnin omahankintamenoilla tarkoitetaan investointimenoa, josta on vähennetty saadut valtionosuudet, liittymismaksut ja muut mahdolliset rahoitusosuudet.

Sadasta vähennettynä tunnusluku osoittaa prosentiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella (esim. käyttöomaisuuden myynti, laina tai kassavarojen vähentäminen).

KUOPION YLIOPISTOLLISEN SAIRAALAN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste %

Laskentakaava: $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Omavaraisuusaste mittaa kuntayhtymän vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. 70 %:n omavaraisuutta pidetään kuntataloudessa hyvänä.

Suhteellinen velkaantuneisuus %

Laskentakaava: $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Toimintuotot}$

**POHJOIS-SAVON SAIRAANHOITOPUIRIN
KUNTAYHTYMÄ**

Kuopion yliopistollinen sairaala

JÄSENKUNTIEN PALVELUJEN KÄYTTÖ V. 2017								
	HOITOJAKSOT		HOITOPÄIVÄT		PKL-KÄYNNIT		LEIKKAUKSET	
	Toteuma	Muutos % 17/16	Toteuma	Muutos % 17/16	Toteuma	Muutos % 17/16	Toteuma	Muutos % 17/16
Iisalmi	2 212	11,1	9 201	17,6	18 205	7,9	1 010	31,7
Kaavi	687	5,2	2 589	-7,6	7 681	3,2	340	39,3
Keitele	506	26,5	1 550	7,0	4 203	1,6	196	6,5
Kiururvesi	1 045	9,9	3 949	12,0	8 273	10,2	471	17,2
Kuopio	20 449	0,8	92 428	1,8	296 666	4,4	9 121	7,1
Lapinlahti	1 416	0,4	4 990	-7,1	14 337	1,3	644	11,2
Leppävirta	1 642	1,6	7 081	1,6	14 435	-0,1	786	17,5
Pielavesi	825	2,2	3 016	0,9	8 146	1,4	409	16,5
Rautalampi	629	11,9	2 865	29,1	5 908	11,3	302	8,2
Rautavaara	421	4,2	2 058	-8,9	3 521	5,2	193	23,7
Siilinjärvi	3 006	5,9	11 271	4,2	47 990	1,9	1 651	3,4
Sonkajärvi	441	-4,1	1 618	-22,4	4 019	12,3	221	17,6
Suonenjoki	1 065	-8,0	3 697	-14,8	12 723	10,5	668	4,7
Tervo	290	0,7	993	4,4	3 206	-4,6	145	8,2
Tuusniemi	539	1,5	2 534	-9,1	5 841	3,5	251	-8,7
Varkaus	2 252	-6,1	10 259	-6,5	18 959	-0,5	1 160	-0,1
Vesanto	395	-5,0	1 499	-0,1	4 584	-1,5	201	12,3
Vieremä	316	-11,5	1 656	-21,7	2 688	-0,9	152	-4,4
YHTEENSÄ	38 136	1,6	163 254	0,9	481 385	4,0	17 921	8,8

POHJOIS-SAVON SAIRAANHOITOPIIRIN
KUNTAYHTYMÄ

KUIOPION YLIOPISTOLLINEN SAIRAALA / JÄSENKUNTIEN MAKSUOSUUDET V. 2017											
	HOITOPALVELUT			ASUKASLUKUN PERUSTUVAT OSUUDET				Hammasl. opetusl. laskutus (sopimus)	JÄSEN- KUNNAN MAKSU- OSUUS		
	Perushoito- palvelut (pal. huomioitu)	Ostopalvelut (netto)	Mini-Valtavat (netto)	Jatkohoito- palkkaa odottavat	JÄSEN- KUNNILLE	Auukasluku 31.12.2015	Jäsenmaksu			Ensihoito (erillinen maksuperuste)	Erfitysen kallis hoito
Iisalmi	15 389 556,28	860 118,13	259 772,35	0,00	16 509 446,76	21 945	541 128,00	895 648,98	1 231 450,91	0,00	19 177 674,65
Kaavi	4 663 045,74	167 640,55	33 133,61	0,00	4 863 819,90	3 194	78 759,00	168 287,12	179 232,36	0,00	5 290 098,38
Keitele	2 740 198,95	43 954,58	36 466,30	0,00	2 820 619,83	2 379	58 662,00	122 436,75	133 498,37	0,00	3 136 216,95
Kiuruvesi	7 169 413,50	322 944,52	245 264,99	0,00	7 737 623,01	8 600	212 062,00	412 864,61	482 591,84	0,00	8 845 141,46
Kuopio	136 357 699,77	5 354 894,34	2 463 256,52	308 669,00	144 484 519,63	116 921	2 883 080,00	4 790 380,05	6 561 060,45	743 101,12	159 462 141,25
Lapinlahti	9 473 913,20	245 970,80	62 135,12	0,00	9 782 019,12	9 982	246 140,00	472 998,40	560 143,24	0,00	11 061 300,76
Leppävirta	10 679 478,78	470 580,40	186 611,83	0,00	11 336 671,01	9 953	245 425,00	451 587,86	558 515,88	0,00	12 592 199,75
Pielavesi	5 765 063,31	381 301,28	21 683,24	0,00	6 168 047,83	4 740	116 881,00	231 564,82	265 986,66	0,00	6 782 480,31
Rautalammi	3 942 933,92	477 013,60	81 738,91	0,00	4 501 686,43	3 303	81 447,00	159 360,26	185 348,93	7 353,34	4 935 195,96
Rautavaara	2 577 884,99	152 838,36	7 950,75	0,00	2 738 674,10	1 737	42 832,00	109 034,27	97 472,33	0,00	2 988 012,70
Sillinjärvi	23 366 469,60	769 775,53	305 867,93	0,00	24 442 113,06	21 794	537 405,00	857 485,77	1 222 977,50	0,00	27 059 981,33
Sonkajärvi	3 020 720,96	211 720,13	34 794,89	0,00	3 267 235,98	4 278	105 489,00	195 567,84	240 061,38	0,00	3 808 354,20
Suonenjoki	8 001 898,61	208 050,63	30 643,48	0,00	8 240 592,72	7 390	182 225,00	322 547,75	414 692,29	19 974,40	9 180 032,16
Tervo	2 083 421,05	53 193,61	33 868,00	0,00	2 170 482,66	1 608	39 651,00	76 845,90	90 233,45	0,00	2 377 213,01
Tuusniemi	3 537 359,66	141 153,92	222 112,05	0,00	3 900 625,63	2 719	67 046,00	138 870,92	152 577,58	3 957,34	4 263 077,47
Varkaus	15 224 242,93	880 771,49	744 446,38	10 507,00	16 859 967,80	21 638	533 558,00	875 531,47	1 214 223,51	5 477,71	19 488 758,49
Vesanto	2 859 067,57	58 667,87	19 757,88	0,00	2 937 493,32	2 191	54 027,00	102 934,28	122 948,69	0,00	3 217 403,29
Vieremä	2 165 317,92	297 555,69	24 369,56	0,00	2 487 243,17	3 757	92 642,00	149 775,70	210 825,29	0,00	2 940 486,16
YHTEENSÄ	259 017 686,74	11 098 145,43	4 813 873,79	319 176,00	275 248 881,96	248 129	6 118 459,00	10 533 722,75	13 923 840,66	779 863,91	306 604 768,28

**POHJOIS-SAVON SAIRAANHOITOPIIRIN
KUNTAYHTYMÄ**

JÄSENKUNTIEN OSUUS PERUSPÄÄOMASTA 31.12.2017

Jäsenkunta	Peruspääomaosuus 31.12.2017	Osuus %
Iisalmi	4 365 174,96	4,2781
Kaavi	1 845 387,74	1,8086
Keitele	1 029 359,05	1,0088
Kiuruvesi	2 641 356,81	2,5887
Kuopio	56 994 000,56	55,8574
Lapinlahti	3 647 593,91	3,5749
Leppävirta	3 587 945,10	3,5164
Pielavesi	2 316 490,86	2,2703
Rautalampi	1 703 817,06	1,6698
Rautavaara	1 282 891,29	1,2573
Siilinjärvi	7 787 417,50	7,6321
Sonkajärvi	1 170 556,78	1,1472
Suonenjoki	3 942 728,08	3,8641
Tervo	920 594,47	0,9022
Tuusniemi	1 486 054,52	1,4564
Varkaus	5 034 345,27	4,9339
Vesanto	1 325 298,64	1,2989
Vieremä	953 822,70	0,9348
YHTEENSÄ	102 034 835,28	100,0000

KONSERNI

8. Konserniin kuuluvat yhteisöt

Konserniohjaus ja -valvonta

Konsernivalvonnan tarkoituksena on varmistaa se, että konserni toimii taloudellisesti ja tuloksellisesti, päätetyt tavoitteet saavutetaan ja päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa sekä lakien ja säädösten mukaista. Konsernivalvonnalla varmistetaan myös omaisuuden säilyminen sekä varmistetaan tarvittavat voimavarat.

Kuntayhtymän hallitus on hyväksynyt konserniohjeet, joiden johtoajatuksena on hyvän hallinto- ja johtamistavan (corporate governance) noudattaminen.

Sairaanhoitopiirin konserniin kuuluvat seuraavat tytäryhteisöt:

- Sakupe Oy (45,40 %)
- Kiinteistö Oy Mustinlampi (100 %)
- Kiinteistö Oy Isoharja (79,60 %)
- Kuopion yliopistollisen sairaalan tutkimussäätiö sr (100 %)

Kuntayhtymän konsernia johtavat valtuusto ja hallitus. Konsernin viranhaltijajohtajana toimii sairaanhoitopiirin johtaja, jolle raportoidaan tytäryhteisöjen toiminnasta ja taloudesta. Hallitukselle ja valtuustolle konserniyhteisöjen raportointi tapahtuu konsernitilinpäätöksen yhteydessä.

Osakeyhtiömuotoisten tytäryhteisöjen riskit liittyvät kannattavuuteen sekä lainarahoitukseen, jota otetaan investointien rahoitukseen. Yhtiöiden kannattavuus on tällä hetkellä vähintään tyydyttävä ja lainataakka hallinnassa. Tytäryhteisöjen toiminnan kasvaessa omistajapolitiikan merkitys tulevaisuudessa tulee kasvamaan. Tästä syystä myös tytäryhteisöt ovat mukana riskienhallintaohjelmassa.

Sakupe Oy

Mittarit	Tilin- päättös 2016	Tilin- päättös 2017	Muutos 17/16 (%)	Talous- suunni- telma 2017	Ero tavoit- teesta (määrä)	Toteu- tumis- aste (%)
(1 000 €)						
Liikevaihto	15 142	15 995	5,6	15 700	295	101,9
Tulos	588	734	24,8	800	-66	91,8
Investoinnit	1 409	1 800	27,8	650	1 150	276,9
Pitkäaikaisen velan (lainan) määrä	4 925	4 275	-13,2	4 275	0	100,0
Omavaraisuusaste (%)	47	55	17,0	> 40 %		

Tilikauden taloudellinen tulos

Yhtiön liikevaihto oli toimintavuonna 15 994 953 euroa. Pääosa liikevaihdosta koostui julkiselle terveydenhuollolle ja muille julkishallinnon yksiköille tuotetuista tekstiilihuoltopalveluista. Yksityisen sektorin palveluiden osuus kokonaisliikevaihdosta oli hieman alle 8 %. Liikevaihto kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna 5,6 %. Kasvu syntyi pääasiassa julkisen terveydenhuollon palveluista, merkittävin osa tästä Pirkanmaan alueelta. Tuotantovolyyymi kasvoi tilikaudella 7,3 % ja henkilöstökulut kasvoivat samaan aikaan 0,3 %, mikä merkitsee työn tuottavuuden paranemista edelleen.

Yhtiön tulos parani kasvun ja toiminnan tehostamisen myötä, liikevoiton ollessa 1 613 483 euroa. Päättyneet tilikausi oli sekä taloudellisen että toiminnallisen tuloksen puolesta yhtiölle erittäin hyvä.

Investoinnit

Tilikauden 2017 investoinnit olivat taloudellisesti tarkasteltuna varsin maltillista tasoa. Yhtiössä käynnistettiin toiminnanohjausjärjestelmän uudistaminen, johon investoitiin tilikaudella yhteensä noin 112 000 euroa. Kaluston uudistamis- ja korjaustarpeista muodostui yhteensä noin 509 000 euron investoinnit, joka sisältää merkittävimpana yksittäisenä kohteena KYSin pääsairaalaan hankitun uuden työasuautomaattiratkaisun.

Sekä toiminnanohjausjärjestelmän uudistamisella että uuden työasuautomaatin hankinnalla on yhtiön ja sen asiakkaiden toimintaa tehostava vaikutus. Asiakaskohtaisiin vuokratekstiileihin investoitiin lisäksi 1 180 466 euroa. Investoinnit rahoitettiin kassavaroin. Yhtiön lainoja lyhennettiin suunnitelman mukaisesti ja omavaraisuusaste tilikauden päättyessä oli 55,1 %.

Toiminnan vakaus ja riskien hallinta

Tuotantokoneiston ja -tilojen toimivuus sekä osaava työvoima ja -turvallisuus ovat Sakupe Oy:n toiminnan vakauden kannalta keskeisiä tekijöitä. Sakupella on entuudestaan kaksi ja vuoden 2018 alkaessa kolme omaa tuotantolaitosta eri paikkakunnilla, mikä parantaa merkittävästi valmiuttamme vakaviin tuotantokatkoksiin liittyvien keskeytysriskien hallinnan osalta.

Toimintaympäristön muutokseen liittyvien liiketoimintariskien hallitsemiseksi yhtiön hallitus kävi toimintavuoden aikana läpi perusteellisen ja analyttisen strategian arvioinnin, johon liittyivät myös omistajaohjaukselliset neuvottelut. Strategiaprosessin tuloksena päädyttiin säilyttämään yhtiön sidosyksikköasema omistajiinsa nähden ja luotiin kehitykseen tähtäävä strategia tästä lähtökohdasta.

Oleellinen osa liiketoimintariskien hallintaa on myös huolehtia hyvästä päivittäisestä palvelukyvyistä sekä toiminnan kustannustehokkuudesta. Taloudellisia riskejä pyrimme hallitsemaan myös riittävällä suunnittelulla sekä huolellisuudella sopimuksia laadittaessa.

Vuoden 2017 aikana jatkettiin riskienhallinnan dokumentointiin tarkoitetun ohjelmiston käyttöä. Järjestelmän avulla käsitellään yhtiön riskejä kokonaisvaltaisesti, ja työturvallisuuden näkökulmasta omassa osiossaan.

Muuta huomioitavaa

Yhtiön hallitus ja yhtiökokous päättivät syksyllä 2017 hyväksyä Karjalan Tekstiilipalvelu Oy:n (Karteks) ja Sakupen välisen sulautumissuunnitelman. Suunnitelman mukaisesti Karjalan Tekstiilipalvelu Oy sulautui osaksi Sakupe Oy:tä 31.12.2017. Fuusiossa Karteksista tuli osa Sakupea, ja se jatkaa palvelutuotantoaan kaikilta osin Sakupe Joensuun toimipaikkana.

Sakupe toimii nykyisin kolmen tuotantolaitoksen voimin, jotka sijaitsevat Siilinjärvellä, Joensuussa ja Jyväskylässä.

Kiinteistö Oy Mustinlampi

Mittarit	Tilin- päättös 2016	Tilin- päättös 2017	Muutos 17/16 (%)	Talous- suunni- telma 2017	Ero tavoit- teesta (määrä)	Toteu- tumis- aste (%)
(1 000 €)						
Liikevaihto	4 840	5 202	7,5	5 001	201	104,0
Tulos	-1	127	***	48	79	264,6
Investoinnit	201	230	14,4	250	-20	92,0
Pitkäaikaisen velan (lainan) määrä	64 344	61 294	-4,7	64 600	-3 306	94,9
Omavaraisuusaste (%)	8,7	9,3	6,9	9,0	0	103,3

Mustinlammen tarkoituksena on omistaa, hallita ja vuokrata kiinteistöjä ja osakehuoneistoja sekä tuottaa Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin asiakkaille ja henkilöstölle tarkoitettuja oheispalveluja.

Pysäköintitoiminta

Pysäköinnin liikevaihto kasvoi 19 % ollen n. 1,37 M€. Sädeparkin käyttöastetta on edelleen onnistuttu parantamaan.

Toimitilojen vuokraus

Puijon sairaalan rakennukset 3, 5, 10 ja 13 ovat olleet vuokrattuina koko vuoden ajan sairaanhoitopiirille. Rakennus 11 (yhteiskeittiö) sekä Harjulan tunneli on vuokrattu Servicalle, joka huolehtii myös rakennuksen ylläpidosta. Canthian tunneli on vuokrattu sairaanhoitopiirille (50 %) ja Itä-Suomen yliopistolle (50 %). Rakennus 12 on vuokrattu Servicalle, Istekki Oy:lle sekä sairaanhoitopiirille.

Tulostavoitteet

Kiinteistö Oy Mustinlampi on pitkällä aikavälillä voittoa tavoittelematon yhtiö. Yhtiön tulot muodostuvat pääosin toimitilojen vuokratuloista sekä pysäköintitalojen tuotoista. Yhtiön tulostavoite ylittyi selkeästi lähinnä pysäköintitalojen parantuneen myynnin ansiosta, vaikka samaan aikaan myös yhtiön liiketoiminnan kulut kasvoivat arvioitua suuremmiksi.

Yhtiön rahoituskulut laskivat hieman edellisestä vuodesta markkinakorkojen matalan tason vuoksi.

Investoinnit

Vuoden 2016 puolella aloitetut Rakennus 9 DC / ICT-varautumiseen liittyvät investoinnit valmistuivat kesällä 2017. Vuonna 2017 toteutetun toisen varavoimakoneen hankinnan kokonaiskustannukset olivat 227 000 €.

Yhtiön tulevaisuus

Yhtiön toiminta on tulevaisuudessa vakaata vuokraustoimintaa, mutta sairaanhoitopiirin toiminnan kasvu Puijon sairaalan kiinteistöllä luo painetta pysäköintipaikkojen lisäämiseen.

Vuokraustoiminnan tulovirralla pyritään pitämään rakennuskanta pitkällä aikavälillä kunnossa siten, ettei korjausvelkaa pääse merkittävästi syntymään.

Merkittävä tulokseen vaikuttava epävarmuus tulee jatkossa olemaan rahoituksen hinta ja korkoriski, mutta sitä on vähennetty oleellisesti siirtämällä valtaosa korkoriskistä vuokralaisille vuokrasopimuksilla. Korkojen ennustetaan lähtevän nousuun vuoden 2019 alkupuolella.

Valtakunnallinen maakunta- ja sote-uudistus sekä maakunnallinen PoSoTe selvitystyö etenevät.

Uudistusten yhteydessä erikoissairaanhoidon omistamat rakennukset sekä kiinteistöyhtiöiden osakkeet siirtyvät jo toimintansa aloittaneelle Maakuntien tilakeskus Oy:lle viimeistään 31.12.2019.

Maakuntien tilakeskukseen siirtäminen tulee muuttamaan mm. Mustinlammen rahoitusrakennetta, sillä kuntayhtymän antamat takaukset on tarkoitus siirtää valtion takauksiksi ja toisaalta rahoituksen hankkiminen tulee siirtymään osaksi isoa kokonaisuutta.

Vuokraustoiminnan osalta suurin riski liittyy kahden merkittävän vuokralaisen aseman muutokseen palveluntuottajana maakunnalle ja näin niiden toimintaedellytyksiin.

Uudistusten etenemistä tulee seurata tiiviisti ja tehdä tarvittavia valmisteluja siirtymää varten.

Kiinteistö Oy Isoharja

Mittarit	Tilin- päättös 2016	Tilin- päättös 2017	Muutos 17/16 (%)	Talous- suunni- telma 2017	Ero tavoit- teesta (määrä)	Toteu- tumis- aste (%)
(1 000 €)						
Liikevaihto	2 097	2 080	-0,8	1 966	114	105,8
Tulos	306	294	-3,9	286	8	102,8
Investoinnit	424	557	31,4	205	352	271,7
Pitkäaikaisen velan (lainan) määrä	6 640	6 221	-6,3	6 192	29	100,5
Omavaraisuusaste (%)	33,4	36,8	10,2	33,0	4	111,5

Toiminta

Kiinteistöyhtiön vuoden 2017 toiminnan hallittavuus perustui toimivaan sähköiseen Maestro-taloushallintojärjestelmään sekä Eners kiinteistön sähköiseen huoltokirjaan.

Kiinteistövalvomakeskus on liitetty ISS:n energiahallintakeskukseen, jolla on varmistettu 24/7 tapahtuva kiinteistöjen päivystystoiminta ja samalla lyhyt vasteaika mahdollisen ongelman ilmaantuessa. Vuonna 2014 käyttöön otettu asiakashallintaohjelmisto on osoittautunut hyödylliseksi apuvälineeksi tilojen hallinnassa, mutta joustamattomuutensa vuoksi ohjelmistoa ei ole kaikilta osin pystytty hyödyntämään. Yleisesti ottaen sähköisten järjestelmien ja ohjelmien käytön tehostaminen on mahdollistanut paremman hallittavuuden pienillä henkilöresursseilla sekä luonut myös paremmat edellytykset toiminnan mahdolliselle laajentumiselle.

Investoinnit

Vuoden 2016 syksyllä suoritettuna asiakastytyväisyystutkimuksen tuloksissa todettiin INNOCUMin henkilöstön palvelutason olevan kiitettävällä tasolla ja tilojen osalta saatiin arvosanaksi hyvä. Tutkimuksessa saadut asiakaspalautteet ohjasivat vuoden 2017 yrityskeskuksen yleisen toiminnan kehittämistyötä. Erityistä huomiota kiinnitettiin kiinteistöjen toimivuuden ja yleisen viihtyvyyden parantamiseen ottaen huomioon asiakkaiden toiveet, jotka otetaan huomioon vuosittaisia kunnostus- ja korjaustoimenpiteitä suunniteltaessa.

Pitkän tähtäimen korjaussuunnitelman laatimisen tueksi suoritettiin syksyllä rakennuksessa S2 kuntotutkimus ja rakennuksissa S1, S3 ja T3 kuntoarvio. Suurimmat kiinteistöihin tehdyt korjaustyöt olivat rakennuksen S1 2. krs:n länsisiiven alkupään huoneiden remontoiminen toimistokäyttöön. Rakennuksen S2 räystääs- ja kattoremonttia jatkettiin rakennuksen itäsiiven päädyn osalta. Kyseisen rakennuksen sisäpuolella tehtiin 2. krs:n länsisiiven sisäpuolinen remontti. Rakennuksen S3 2. krs:n pohjoispäädystä vuonna 2016 aloitettu tilojen korjaustyö saatettiin loppuun ja 1. krs:n kesällä aloitetut kunnostustyöt saatiin vuoden loppuun mennessä osittain valmiiksi.

Vuoden aikana suoritettiin myös useita muita pienempiä asiakaslähtöisiä korjaus- ja muutostöitä eri toimitiloissa uusien sekä nykyisten asiakkaiden työviihtyvyyden parantamiseksi.

Riskien hallinta

Toimintaa suunniteltaessa ja eri tehtäviä toteutettaessa on riskienhallintaan kiinnitetty erityistä huomiota.

Taloudellisten riskien hallitsemiseksi vuokraustoiminnassa on määritelty vuokravakuudet sekä hallituksen hyväksymä perintäohjeistus.

Rakennusten korkean iän tuomat taloudelliset riskit pyritään hallitsemaan tarkkailemalla rakennusten kuntoa, tekemällä niissä tarvittavia kuntotutkimuksia sekä tulorahoituksella tapahtuvalla pitkäjänteisellä korjaus- ja kunnostustyöllä.

Turvallisuusriskien osalta tietotekniset suojausratkaisut ovat jatkuvassa päivityksessä ja alueen vartiointia on tehostettu aina tarpeen mukaan. Kiinteistöjen turvallisuuteen liittyvien riskien kartoitus on päivittäiseen toimintaan liittyviä ennalta ehkäiseviä toimenpiteitä korkean turvallisuustason säilyttämiseksi. Myös asianmukaiset rakennusten turvallisuuteen liittyvät viranomaistarkastukset on suoritettu ajallaan.

Niukat henkilöstöresurssit muodostavat toiminnalle riskin, jota on pyritty hallitsemaan työhyvinvointia edistämällä.

Muuta huomioitavaa

Kuluneena toimintavuotena tilojen käyttöasteessa tapahtui kasvua tilojen hyvän kysynnän myötä. Vuoden aikana tehtiin 28 uutta vuokrasopimusta (18 vuonna 2016), joista 8 oli korvaavaa (tilan vaihto) (10 vuonna 2016). Päätyneitä vuokrasopimuksia oli 5 kpl (5 vuonna 2016). Koulutus- ja kokoustilojen käyttö pysyi vuoden 2016 tasolla. Tilikauden 2017 päättyessä tilojen kokonaiskäyttömäärä oli 18 580 m² ja käyttöaste 95,6 % (89,3 % vuonna 2016). Vuokralaisia oli 97 (85 vuonna 2016). Tilojen taloudellinen käyttöaste oli 97,4 % (93,5 % vuonna 2016).

Vuonna 2018 yhtiön toiminnassa keskeisin tavoite on edelleen tilojen käyttöasteen pitäminen korkealla tasolla. Tiedossa ei ole toiminta-alueen toimitilamarkkinoilla mahdollisesti tapahtuvia merkittäviä muutoksia eikä myöskään tilojen vapautumista INNOCUMista.

Vanhat rakennukset muodostavat yllättävien korjaustöiden kustannusriskin vuosien saatossa kasvaneen kiinteistöihin kohdistuvan korjausvelan vuoksi. Riskin hallitsemiseksi kiinteistöjen vuosittaista kunnossapitoa ja peruskorjauksia jatketaan investointisuunnitelman mukaisesti ottamalla huomioon vuonna 2017 tehdyt rakennusten kuntoa koskevat selvitykset. Kaikki korjaukset on suunniteltu tehtäväksi tulo-rahoituksella siten, että myös suunnitelman mukaiset lainan lyhennykset ja muut taloudelliset velvoitteet voidaan hoitaa ajallaan.

INNOCUM viestinnässä panostetaan edelleen yrityskeskuksen sisäiseen markkinointiin ja tapahtumiin. Pääsääntöinen viestinnän kanava on Yrityskeskus INNOCUM www-sivut ja Yritys Cup facebook-sivut. Niiden sisältöä, käytettävyyttä sekä löydettävyyttä tullaan edelleen kehittämään.

Suunnitelmien toteutuessa kiinteistöyhtiön ja yrityskeskuksen kehitys näyttää jatkuvan kokonaisuudessaan tulevanakin vuonna tähänastisella positiivisella kehitysuralla. Yhtiön talouden jatkuva haaste on edelleenkin kiinteistöjen ylläpitoinvestointien huomattava määrä.

Itä-Suomen laboratoriokeskuksen liikelaitoskuntayhtymä (ISLAB)

Mittarit	Tilin- päättös 2016	Tilin- päättös 2017	Muutos 17/16 (%)	Talous- suunni- telma 2017	Ero tavoit- teesta (määrä)	Toteu- tumis- aste (%)
(1 000 €)						
Liikevaihto	60 534	60 658	0,2	58 451	-2 208	103,8
Tulos	2 638	2 741	3,9	432	-2 309	634,5
Investoinnit	462	630	36,4	1 088	458	57,9
Pitkäaikaisen velan (lainan) määrä	0	0		0	0	
Omavaraisuusaste (%)	58	59	1,4			

Vuosi 2017 oli ISLABin kymmenes toimintavuosi.

Julkisen terveydenhuollon piirissä olevien asiakasyhteisöjen määrässä ei ole tapahtunut muutoksia vuonna 2017, joten ISLABin tarjoamien palveluiden kysyntä on pysynyt vakaana. Vuodelle 2017 tehtiin oman tuotannon hinnoittelussa maltillisia hinnanalennuksia, jotka laskivat ISLABin oman tuotannon tulokertymää noin 2,5 %:n verran.

Henkilöstömenot jäivät alle edellisen vuoden tason, ja kun samaan aikaan palveluiden kysyntä tutkimusmäärän perusteella kasvoi 1,3 %, vuosi 2017 oli aikaisempien vuosien tapaan toiminnallisesti ja taloudellisesti hyvin onnistunut.

Taloudellinen tulos on edelleen erittäin hyvä tilikauden ylijäämän ollessa 2 740 994,78 euroa. Yhtymäkokouksen ja johtokunnan asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden voidaan katsoa toteutuneen.

Itä-Suomen huoltopalvelut liikelaitoskuntayhtymä (Servica)

Mittarit	Tilin- päättös 2016	Tilin- päättös 2017	Muutos 17/16 (%)	Talous- suunni- telma 2017	Ero tavoit- teesta (määrä)	Toteu- tumis- aste (%)
(1 000 €)						
Liikevaihto	80 949	83 381	3,0	82 184	1 197	101,5
Tulos	3 742	3 356	-10,3	3300	56	101,7
Investoinnit	188	610	224,2	717	-107	85,1
Pitkäaikaisen velan (lainan) määrä	10 975	9 287	-15,4	9 287	0	100,0
Omavaraisuusaste (%)	6,71	16,78	150,1		16,78	

Itä-Suomen huoltopalvelut liikelaitoskuntayhtymä (Servica) tuottaa omistajilleen Kuopion kaupungille ja Pohjois-Savon sairaanhoitopiirille ruokapalvelujen, laitos- ja välinehuollon, kiinteistötekniikan ja kiinteistöjen ylläpidon sekä logistiikan palvelut.

Ruokapalvelut käsittää kaupungin ja KYSin omille henkilöasiakkailleen tarjoamat ateriapalvelut, henkilöstöruokailun järjestämisen ja tilaus- ja tapahtumatarjoilut.

Laitos- ja välinehuolto sisältää omistajien toimitilojen ja laitosten siivouksen, hoidon ja hoivan laitosten vuodehuollon, terveydenhuollon välinehuollon sekä avustavia tehtäviä.

Kiinteistöpalvelut koostuu kunnossapidosta, ennakkoivasta huollosta, kiinteistövalvonnasta ja kaluste- ja apuvälinehuollosta.

Logistiikkapalvelut kattaa keskusvaraston ja terminaalin ylläpidon, tavara- ja postikuljetukset omistajaorganisaatioiden yksikköjen välillä ja sisällä sekä jätehuollon.

Servicassa työskenteli vuoden 2017 lopussa 1 243 työntekijää (vuonna 2016 vastaava luku oli 1 187). Juankosken kuntaliitoksen vuoksi liikkeenluovutuksessa Servicaan siirtyi 38 työntekijää, joista Juankosken kaupungin palveluksesta 31 henkilöä sekä Kysteri-liikelaitoksesta 7 henkilöä.

Vuonna 2017 Servican positiivinen tuloskehitys jatkui. Toimintakauden toteutunut liikevaihto 83,4 M€, joka oli 1,2 M€ talousarviota parempi. Servican johtokunta päätti 21.12.2017 kokouksessa (§ 101) 2,2 %:n ostohyvityksestä (palautus) kaikille yli 170 000 euroa vuonna 2017 ostaneille asiakkaille. Palautuksen määrä oli noin 1,7 M€. Ostohyvitys ei koskenut henkilöstöravintolan palveluita eikä kiinteistöpalveluiden kauttalaskutettavaa tarvike- ja palvelulaskutusta. Asiakkaille annettu vuosihyvitys (1,7 M€) pienensi sekä liikevaihtoa että tulosta. PSSHP:n ostoihin kohdistuva vuosihyvityksen määrä oli 0,8 M€. Vuoden 2017 myynti omistajille (ilman vuosihyvitystä) kasvoi edelliseen vuoteen nähden 4,5 % (kasvu ilman Juankoskea 1,8 %). Vuoden 2017 liikevaihdosta PSSHP:n osuus oli noin 46,4 % eli noin 38,7 M€ (sis. liikelaitos Kysterin).

Henkilöstökulujen osuus (sisältäen vuokratyövoiman) liikevaihdosta oli 51,3 % vuonna 2017 (51,7 % vuonna 2015). Servican vuoden 2017 tulos oli noin 3,4 M€. Vuoden 2016 tilinpäätöksessä oli kattamatonta alijäämää noin 1,8 M€. Vuoden 2017 tuloksella Servica sai katettua kaikki aikaisempien vuosien alijäämät. Servican omavaraisuusaste oli 16,8 %.

Vuoden 2017 talousarviossa investointisuunnitelman loppusumma oli 0,7 M€. Lopullinen toteutuneiden investointien määrä vuonna 2017 oli 0,6 M€.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukainen järjestäminen ovat tärkeä osa Servican toimintaprosessia. Sisäinen valvonta on osa johtamisjärjestelmää sekä johdon ja hallinnon työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskienhallinnan tuloksellisuutta.

Servican kokonaisvaltainen riskienhallinta on osa strategista ja operatiivista toimintaa. Servican riskienhallinnan tavoitteena on, että asetetut tavoitteet saavutetaan, toiminta on tuloksellista ja varmistetaan Servican toimintojen jatkuvuus ja palvelujen häiriötön tuottaminen. Riskejä tunnistetaan säännöllisillä riskikartoituksilla, jotka aloitettiin vuonna 2014. Riskejä hallitaan noudattamalla sovittuja riskienhallinnan periaatteita, vakuutuksilla, sisäisillä toimintaohjeilla ja valvonnalla.

Kuopion yliopistollisen sairaalan tutkimussäätiö sr

Mittarit	Tilin- päättös 2016	Tilin- päättös 2017	Muutos 17/16 (%)	Talous- suunni- telma 2017	Ero tavoit- teesta (määrä)	Toteu- tumis- aste (%)
(1 000 €)						
Liikevaihto	72	29	-59,7	19	10	152,6
Tulos					0	
Investoinnit					0	
Pitkäaikaisen velan (lainan) määrä					0	
Omavaraisuusaste (%)	100	100	0,0		100	

Kuopion yliopistollisen sairaalan tutkimussäätiöllä ei ole liikevaihtoa, vaan säätiön toiminta perustuu saatuihin lahjoituksiin. Tutkimussäätiö sai lahjoituksia ja rahankeräystuottoja 29 169 euroa vuonna 2017.

Tulostavoitteet

Yleinen taloudellinen tilanne on sellainen, että sijoitusten tuotto on tällä hetkellä vähäistä. Säätiö on hoitanut omaisuuttaan parhaalla mahdollisella tavalla asiantuntijoiden ohjeiden mukaan. KYS tutkimussäätiön varat ovat sijoitettuna ns. maltillisen riskin periaatteella. Säätiön sijoitukset on hajautettu eri omaisuusluokkiin ja maantieteellisesti kehitysnäkymät ja instrumenttien kilpailukyky huomioiden ja sijoituksia hoidetaan aktiivisesti. KYS tutkimussäätiön varainhoidon tavoitteena on säätiön tarkoituksen mahdollisimman hyvä toteuttaminen. Varainhoitoa ohjaa huolellisuus, tarkkuus, avoimuus ja toimiminen säätiön hyväksi.

Säätiöllä oli voimassaoleva Poliisihallituksen rahankeräyslupa ajalla 1.9.2015 - 31.8.2017.

Investoinnit

KYSin tutkimussäätiöllä ei ole investointeja.

Toiminnan vakaus ja riskien hallinta

KYSin tutkimussäätiön toiminta on vakaata ja riskit matalia. Muutoksia toiminnan vakaudessa tai riskeissä ei ole näköpiirissä.

KUNTAYHTYMÄN TULOSLASKELMA VUODELTA 2017

(sis. Perusterveydenhuollon liikelaitoksen)

	TOTEUMA 2017	TOTEUMA 2016	Muutos %
Toimintatuotot	482 186 801,42	477 816 423,17	0,91 %
Myyntituotot	446 639 854,59	442 278 285,27	0,99 %
Maksutuotot	20 440 056,62	21 123 042,46	-3,23 %
Tuet ja avustukset	9 752 716,23	9 055 895,04	7,69 %
Muut toimintatuotot	5 354 173,98	5 359 200,40	-0,09 %
Valmistus omaan käyttöön	1 564 376,28	1 792 590,59	-12,73 %
Toimintakulut	-456 951 501,07	-456 631 431,47	0,07 %
Henkilöstökulut	-246 389 071,57	-252 317 403,31	-2,35 %
Palkat ja palkkiot	-198 566 764,00	-198 502 764,78	0,03 %
Henkilösivukulut	-51 069 822,62	-57 057 024,67	-10,49 %
<i>Eläkekulut</i>	-42 092 535,33	-44 364 530,12	-5,12 %
<i>Muut henkilösivukulut</i>	-8 977 287,29	-12 692 494,55	-29,27 %
Henkilöstökorvaukset	3 247 515,05	3 242 386,14	0,16 %
Palvelujen ostot	-112 276 947,20	-110 231 851,08	1,86 %
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-83 592 755,47	-78 571 819,58	6,39 %
Muut toimintakulut	-14 692 726,83	-15 510 357,50	-5,27 %
TOIMINTAKATE	26 799 676,63	22 977 582,29	16,63 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 846 170,38	-1 794 233,40	2,89 %
Korkotuotot	91 404,82	92 362,37	-1,04 %
Muut rahoitustuotot	1 809 388,66	1 658 268,84	9,11 %
Korkokulut	-2 679 285,35	-2 478 353,24	8,11 %
Muut rahoituskulut	-1 067 678,51	-1 066 511,37	0,11 %
VUOSIKATE	24 953 506,25	21 183 348,89	17,80 %
Poistot ja arvonalentumiset	-24 175 941,21	-20 292 772,75	19,14 %
TILIKAUDEN TULOS	777 565,04	890 576,14	-12,69 %
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	65 171,86	67 676,73	-3,70 %
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	18 170,06	-104 438,23	-117,40 %
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	860 906,96	853 814,64	0,83 %

KUNTAYHTYMÄN TULOSLASKELMAYHDISTELY VUODELTA 2017

(sis. Perusterveydenhuollon liikelaitoksen)

	TOTEUMA KYS 2017	TOTEUMA KYSTERI 2017	ELIMINOINNIT KYS 2017	ELIMINOINNIT KYSTERI 2017	TOTEUMA YHTEENSÄ 2017
Toimintatuotot	453 570 737,79	30 668 929,59	-1 982 308,96	-70 557,00	482 186 801,42
Myyntituotot	421 703 735,16	26 934 023,39	-1 982 308,96	-15 595,00	446 639 854,59
Hoitopalvelujen myynti	384 770 776,20	26 934 023,39		-15 595,00	411 689 204,59
Muut myyntituotot	20 148 243,20				20 148 243,20
Myynti liikelaitokselle	1 982 308,96		-1 982 308,96		0,00
Erityisvaltionosuus	14 802 406,80				14 802 406,80
Maksutuotot	17 092 202,02	3 347 854,60			20 440 056,62
Asiakasmaksut	15 960 641,79	3 347 015,68			19 307 657,47
Muut maksut	1 131 560,23	838,92			1 132 399,15
Tuet ja avustukset	9 635 655,80	117 060,43			9 752 716,23
Muut toimintatuotot	5 139 144,81	269 991,17		-54 962,00	5 354 173,98
Vuokratuotot	2 164 065,82	127 344,97		-45 000,00	2 246 410,79
Muut tuotot	2 975 078,99	142 646,20		-9 962,00	3 107 763,19
Valmistus omaan käyttöön	1 564 376,28	0,00	0,00	0,00	1 564 376,28
Toimintakulut	-428 359 163,48	-30 645 203,55	79 910,26	1 972 955,70	-456 951 501,07
Henkilöstökulut	-228 777 846,16	-17 601 872,15		-9 353,26	-246 389 071,57
Palkat ja palkkiot	-183 965 785,31	-14 600 978,69			-198 566 764,00
Henkilösivukulut	-47 845 172,18	-3 224 650,44			-51 069 822,62
Eläkekulut	-39 523 902,22	-2 568 633,11			-42 092 535,33
Muut henkilösivukulut	-8 321 269,96	-656 017,33			-8 977 287,29
Henkilöstökorvaukset	3 033 111,33	223 756,98		-9 353,26	3 247 515,05
Palvelujen ostot	-105 698 308,55	-7 930 750,02	25 075,26	1 327 036,11	-112 276 947,20
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-82 004 331,89	-2 220 911,88		632 488,30	-83 592 755,47
Muut toimintakulut	-11 878 676,88	-2 891 669,50	54 835,00	22 784,55	-14 692 726,83
Vuokratulot	-6 768 297,38	-2 729 924,75	45 000,00	0,00	-9 453 222,13
Muut kulut	-5 110 379,50	-161 744,75	9 835,00	22 784,55	-5 239 504,70
TOIMINTAKATE	26 775 950,59	23 726,04	-1 902 398,70	1 902 398,70	26 799 676,63
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 839 120,44	-7 049,94	0,00	0,00	-1 846 170,38
Korkotuotot	84 000,92	7 403,90		0,00	91 404,82
Muut rahoitustuotot	1 809 388,66	0,00			1 809 388,66
Korkokulut	-2 678 443,35	-842,00			-2 679 285,35
Muut rahoituskulut	-1 054 066,67	-13 611,84	0,00		-1 067 678,51
VUOSIKATE	24 936 830,15	16 676,10	-1 902 398,70	1 902 398,70	24 953 506,25
Poistot ja arvonalentumiset	-24 126 547,42	-49 393,79	0,00	0,00	-24 175 941,21
Suunnitelman mukaiset poistot	-24 055 856,57	-49 393,79	0,00	0,00	-24 105 250,36
TILIKAUDEN TULOS	810 282,73	-32 717,69	-1 902 398,70	1 902 398,70	777 565,04
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	65 171,86	0,00			65 171,86
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-14 547,63	32 717,69			18 170,06
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	860 906,96	0,00	-1 902 398,70	1 902 398,70	860 906,96

KUNTAYHTYMÄTASE 31.12.2017

(sis. Perusterveydenhuollon liikelaitoksen)

	TASE 31.12.2017	TASE 31.12.2016	Muutos % 17/16
VASTAAVAA			
A PYSYVÄT VASTAAVAT	382 821 964,08	368 227 488,78	3,96
I Aineettomat hyödykkeet			
1. Aineettomat oikeudet	8 980 795,24	6 507 523,41	38,01
2. Muut pitkävaikutteiset menot	955 562,27	571 725,58	67,14
3. Ennakkomaksut	567 662,82	1 116 112,16	-49,14
	-----	-----	
	10 504 020,33	8 195 361,15	28,17
II Aineelliset hyödykkeet			
1. Maa- ja vesialueet	6 481 473,36	6 481 473,36	0,00
2. Rakennukset	269 646 841,51	225 368 055,06	19,65
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	14 554 208,07	10 476 678,14	38,92
4. Koneet ja kalusto	37 234 838,69	37 130 714,15	0,28
5. Muut aineelliset hyödykkeet	495 111,62	495 111,62	0,00
6. Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	16 431 108,34	52 255 564,81	-68,56
	-----	-----	
	344 843 581,59	332 207 597,14	3,80
III Sijoitukset			
1. Osakkeet ja osuudet	17 362 360,56	17 462 528,89	-0,57
3. Muut lainasaamiset	9 250 000,00	9 500 000,00	-2,63
4. Muut saamiset	862 001,60	862 001,60	0,00
	-----	-----	
	27 474 362,16	27 824 530,49	-1,26
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 595 905,06	1 493 683,30	6,84
2. Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	1 595 905,06	1 493 683,30	6,84
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	33 427 146,90	40 009 787,34	-16,45
I Vaihto-omaisuus			
1. Aineet ja tarvikkeet	3 995 005,66	3 801 388,32	5,09
4. Muu vaihto-omaisuus	0,00	2 700,00	-100,00
	-----	-----	
	3 995 005,66	3 804 088,32	5,02
II Saamiset			
Lyhytaikaiset saamiset			
1. Myyntisaamiset	8 270 671,16	11 477 496,51	-27,94
3. Muut saamiset	8 110 937,82	5 197 737,84	56,05
4. Siirtosaamiset	4 848 417,75	3 748 889,10	29,33
	-----	-----	
	21 230 026,73	20 424 123,45	3,95
III Rahoitusarvopaperit			
IV Rahat ja pankkisaamiset	8 202 114,51	15 781 575,57	-48,03
	-----	-----	
	417 845 016,04	409 730 959,42	1,98

KUNTAYHTYMÄTASE 31.12.2017

(sis. Perusterveydenhuollon liikelaitoksen)

	TASE 31.12.2017	TASE 31.12.2016	Muutos % 17/16
VASTATTAVAA	-5 576 754,61		
A OMA PÄÄOMA	97 507 584,77	93 779 134,58	3,98
I Peruspääoma	102 119 035,28	102 134 835,28	-0,02
III Muut omat rahastot	965 304,10	1 081 960,87	-10,78
IV Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	-6 437 661,57	-10 291 476,21	-37,45
V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	860 906,96	853 814,64	0,83
	----- 97 507 584,77	----- 93 779 134,58	3,98
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	1 444 043,12	1 509 214,98	-4,32
1. Poistoero	1 444 043,12	1 509 214,98	-4,32
	----- 1 444 043,12	----- 1 509 214,98	-4,32
C PAKOLLISET VARAUKSET	20 271 960,00	19 469 628,00	4,12
2. Muut pakolliset varaukset	20 271 960,00	19 469 628,00	4,12
	----- 20 271 960,00	----- 19 469 628,00	4,12
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 687 203,60	1 562 467,80	7,98
1. Valtion toimeksiannot	91 298,54	67 609,93	35,04
2. Lahjoitusrahastojen pääomat	1 595 905,06	1 494 857,87	6,76
E VIERAS PÄÄOMA	296 934 224,55	293 410 514,06	1,20
I Pitkäaikainen			
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	212 135 574,59	207 365 368,63	2,30
	----- 212 135 574,59	----- 207 365 368,63	2,30
II Lyhytaikainen			
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	12 774 874,04	11 891 060,04	7,43
5. Saadut ennakot	4 426 207,07	5 368 773,95	-17,56
6. Ostovelat	22 381 935,72	22 223 000,04	0,72
7. Muut velat	4 489 107,11	5 185 890,65	-13,44
8. Siirtovelat	40 726 526,02	41 376 420,75	-1,57
	----- 84 798 649,96	----- 86 045 145,43	-1,45
	417 845 016,04	409 730 959,42	1,98

KUNTAYHTYMÄTASEEN TUNNUSLUVUT:

	2017	2016
Omavaraisuus %	23,93 %	23,57 %

KUNTAYHTYMÄN RAHOITUSLASKELMA VUODELTA 2017

(sis. Perusterveydenhuollon liikelaitoksen)

		1.1. - 31.12.2017		1.1. - 31.12.2016	
Toiminnan ja investointien rahavirta					
<i>Toiminnan rahavirta</i>					
Vuosikate	+ / -	24 953 506,25		21 183 348,89	
Tulorahoituksen korjaukset	+ / -	99 027,78	25 052 534,03	504 796,69	21 688 145,58
<i>Investointien rahavirta</i>					
Investointimenot		-39 344 071,55		-53 796 219,20	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	+	98 486,71		516 029,26	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	+	928 472,55	-38 317 112,29	422 833,70	-52 857 356,24
Toiminnan ja investointien rahavirta			-13 264 578,26		-31 169 210,66
Rahoitustoiminnan kassavirta					
<i>Antolainauksen muutokset</i>					
Antolainasaamisten vähennykset	+	250 000,00		500 000,00	
<i>Lainakannan muutokset</i>					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	+	15 000 000,00		35 000 000,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-	-9 239 700,04		-7 772 678,75	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	+ / -	-106 280,00	5 904 019,96	10 720,00	27 738 041,25
<i>Oman pääoman muutokset</i>					
<i>Muut maksuvalmiuden muutokset</i>					
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset		22 514,04	2 885 713,29	11 995,07	0,00
Vaihto-omaisuuden muutos	+ / -	-190 917,34		261 689,91	
Saamisten muutos	+ / -	-805 903,28		5 748 001,88	
Korottomien velkojen muutos	+ / -	-2 130 309,47	-3 104 616,05	-2 349 589,64	3 672 097,22
Rahoituksen rahavirta			5 685 117,20		31 410 138,47
Rahavarojen muutos			-7 579 461,06		240 927,81
<i>Rahavarojen muutos</i>					
Rahavarat 31.12.	+	8 202 114,51		15 781 575,57	
Rahavarat 1.1.	-	15 781 575,57	-7 579 461,06	15 540 647,76	240 927,81

KUNTAYHTYMÄN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2017	2016
Investointien tulorahoitus %	63,58 %	39,76 %

INVESTOINTIOSA VUODELTA 2017
(sis. perusterveydenhuollon liikelaitoksen)

	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO 2016	MUUTETTU TALOUSARVIO 2016	TILINPÄÄTÖS 2016	TOT. % 2016	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO 2017	MUUTETTU TALOUSARVIO 2017	TILINPÄÄTÖS 2017	TOT. % 2017	MUUTOS 17/16
SOVELLUSINVESTOINNIT:									
Investointisuunnitelmat	-3 500 000	-4 691 720	-3 504 447,56	74,69	-5 483 000	-5 483 000	-4 159 945,95	75,87	18,70
Toteutuneet investoinnit			-2 530 015,49				-4 708 395,29		
- vuoden 2016 keskeneräisistä siirretyt			14 310,00				991 893,21		
Toteutuneiden hankkeiden nettomeno			-2 515 705,49				-3 716 502,08		
Keskeneräiset investoinnit			-1 116 112,16				-567 662,82		
- vuoden 2016 keskeneräisistä siirretyt			127 370,09				124 218,95		
Keskeneräisten hankkeiden nettomeno			-988 742,07				-443 443,87		
Investointien tulorahoitus:									
Lainat									
Valtionosuudet									
YHTEENSÄ	0	0	0,00		0	0	0,00		
NETTOMENO	-3 500 000	-4 691 720	-3 504 447,56	74,69	-5 483 000	-5 483 000	-4 159 945,95	75,87	18,70
- siitä investointivarauksen / -rahaston käyttö									
KIINTEISTÖINVESTOINNIT:									
Hankeustannukset	-32 450 000	-38 850 000	-41 604 344,68	107,09	-24 945 000	-24 945 000	-26 219 518,51	105,11	-36,98
Toteutuneet hankkeet			-4 776 749,18				-63 096 160,36		
- vuoden 2016 keskeneräisistä siirretyt			546 987,05				50 192 063,88		
Toteutuneiden hankkeiden nettomeno			-4 229 762,13				-12 904 096,48		
Keskeneräiset hankkeet			-51 668 784,42				-14 792 142,57		
- vuoden 2016 keskeneräisistä siirretyt			14 294 201,87				1 476 720,54		
Keskeneräisten hankkeiden nettomeno			-37 374 582,55				-13 315 422,03		
Investointien tulorahoitus:									
Lainat									
Valtionosuudet									
Muu tulorahoitus									
YHTEENSÄ	0	0	0,00		0	0	0,00		
NETTOMENO	-32 450 000	-38 850 000	-41 604 344,68	107,09	-24 945 000	-24 945 000	-26 219 518,51	105,11	-36,98
- siitä investointivarauksen / -rahaston käyttö									

**INVESTOINTIOSA VUODELTA 2017
(sis.perusterveydenhuollon liikelaitoksen)**

	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO 2016	MUUTETTU TALOUSARVIO 2016	TILINPÄÄTÖS 2016	TOT. % 2016	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO 2017	MUUTETTU TALOUSARVIO 2017	TILINPÄÄTÖS 2017	TOT. % 2017	MUUTOS 17/16
LAITEINVESTOINNIT:									
Investointisuunnitelmat	-10 815 000	-10 536 280	-8 570 961,94	81,35	-11 220 000	-11 220 000	-8 722 075,38	77,74	1,76
Laitepankin hankinnat:	-5 783 000	-5 646 280	-4 751 907,86	84,16	-5 109 568	-5 109 568	-3 870 411,75	75,75	-18,55
Toteutuneet investoinnit - vuoden 2016 keskeneräisistä siirretyt			-5 267 662,41				-3 766 921,18		
Toteutuneiden investointien nettomeno			665 177,75				173 723,20		
			-4 602 484,66				-3 593 197,98		
Keskeneräiset investoinnit - vuoden 2016 keskeneräisistä siirretyt			-273 723,20				-377 213,77		
Keskeneräisten investointien nettomeno			124 300,00				100 000,00		
			-149 423,20				-277 213,77		
TASEYKSIKÖT:									
NEUROKESKUS	-595 000	-595 000	-211 129,05	35,48	-772 000	-772 000	-1 055 478,05	***	
SYDÄNKESKUS	-1 016 000	-1 016 000	-558 473,05	54,97	-140 000	-140 000	-788 500,11	563,21	41,19
Toteutuneet hankinnat - vuoden 2016 keskeneräisistä siirretyt			-558 473,05				-788 500,11		
Keskeneräisten investointien nettomeno			-558 473,05				-788 500,11		
APTEEKKI							-20 440,36		

**INVESTOINTIOSA VUODELTA 2017
(sis. perusterveydenhuollon liikelaitoksen)**

	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO 2016	MUUTETTU TALOUSARVIO 2016	TILINPÄÄTÖS 2016	TOT. % 2016	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO 2017	MUUTETTU TALOUSARVIO 2017	TILINPÄÄTÖS 2017	TOT. % 2017	MUUTOS 17/16
LAITEINVESTOINNIT:									
KYS-KUVANTAMISKESKUS	-3 421 000	-3 279 000	-3 049 451,98	93,00	-5 198 432	-5 198 432	-2 987 245,11	57,46	-2,04
Toteutuneet hankinnat			-3 639 581,17				-2 038 550,30		
- vuoden 2016 keskeneräisistä siirretyt			903 186,38				313 057,19		
Toteutuneen hankkeen nettomeno			-2 736 394,79				-1 725 493,11		
Keskeneräiset investoinnit			-313 057,19				-1 261 752,00		
- vuoden 2016 keskeneräisistä siirretyt			-313 057,19				-1 261 752,00		
Keskeneräisten investointien nettomeno									
Investointien tulorahoitus:									
Lainat									
Valtionosuudet									
Muu tulorahoitus	615 000	615 000	516 029,26		230 000	230 000	230 000		
YHTEENSÄ	615 000	615 000	516 029,26		230 000	230 000	0,00		
KYSTERI-LIIKELAITOS									
Toteutuneet hankinnat			-116 465,02		-106 000	-106 000	-19 045,00		
- vuoden 2016 keskeneräisistä siirretyt			-116 465,02				-19 045,00		
Toteutuneen hankkeen nettomeno			-116 465,02				-19 045,00		
NETTOMENO	-10 314 893	-10 036 173	-8 171 397,70	81,42	-11 096 000	-11 096 000	-8 741 120,38	78,78	6,97

**INVESTOINTIOSA VUODELTA 2017
(sis.perusterveydenhuollon liikelaitoksen)**

	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO 2016	MUUTETTU TALOUSARVIO 2016	TILINPÄÄTÖS 2016	TOT. % 2016	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO 2017	MUUTETTU TALOUSARVIO 2017	TILINPÄÄTÖS 2017	TOT. % 2017	MUUTOS 17/16
MUUT RAKENNUSINVESTOINNIT									
Hankekustannukset:									
Toteutuneet investoinnit			0,00				-98 486,71 -98 486,71		
Investointien tulorahoitus:									
Lainat									
Valtionosuudet									
Muut rahoitusosuudet (virkistysrahasto)			0,00				98 486,71 98 486,71		
YHTEENSÄ			0,00				0,00		
NETTOMENO			0,00				0,00		
- siitä investointivarausten / -rahaston käyttö									
KÄYTTÖMAISUUSARVOPAPERIT:									
Osakkeet ja osuudet		0					-125 000,00		
Investointien tulorahoitus:									
Lainat									
Valtionosuudet									
Muut rahoitusosuudet (virkistysrahasto)		0	0,00				0,00		
YHTEENSÄ		0	0,00				0,00		
NETTOMENO		0	0,00				-125 000,00		
- siitä investointivarausten / -rahaston käyttö									
KÄYTTÖMAISUUSINVESTOINNIT RAHOITUSOSUUDET INV.MENOIHIIN	-46 879 893 615 000	-54 192 893 615 000	-53 796 219,20 516 029,26	99,27	-41 754 000 230 000	-41 754 000 230 000	-39 344 071,55 98 486,71	94,23 42,82	-26,86

KONSERNIN TULOSLASKELMA VUODELTA 2017

	TILINPÄÄTÖS	ED.TILINPÄÄTÖS	Muutos %
Toimintatuotot	547 097 090,49	541 259 814,05	1,08
Toimintakulut	-507 136 022,29	-505 715 656,03	0,28
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	1 441 353,24	868 832,39	65,90
TOIMINTAKATE	41 402 421,44	36 412 990,41	13,70
Rahoitustuotot ja -kulut	-4 847 748,19	-4 673 758,16	3,72
Korkotuotot	149 802,62	126 284,23	18,62
Muut rahoitustuotot	16 740,31	89 924,88	-81,38
Korkokulut	-3 973 279,79	-3 800 544,51	4,55
Muut rahoituskulut	-1 041 011,33	-1 089 422,76	-4,44
VUOSIKATE	36 554 673,25	31 739 232,25	15,17
Poistot ja arvonalentumiset	-30 390 906,13	-26 429 915,51	14,99
TILIKAUDEN TULOS	6 163 767,12	5 309 316,74	16,09
Tilinpäätössiirrot	2 623,18	-104 438,23	-102,51
Tilikauden verot	-287 980,22	-149 685,63	92,39
Laskennalliset verot	-190 297,53	-97 349,00	95,48
Vähemmistöosuudet	-779 607,20	-603 581,22	29,16
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	4 908 505,35	4 354 262,66	12,73

KONSERNITASE 31.12.2017

	TASE 31.12.2017	TASE 31.12.2016	Muutos %
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT	466 060 811,54	451 523 499,55	3,22
Aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat oikeudet	9 531 240,89	7 277 576,40	30,97
Muut pitkävaikutteiset menot	4 264 408,23	4 342 292,25	-1,79
Ennakkomaksut	567 662,82	1 116 112,16	-49,14
	<u>14 363 311,94</u>	<u>12 735 980,81</u>	12,78
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet	6 865 425,01	6 819 450,72	0,67
Rakennukset	353 611 984,59	311 452 480,68	13,54
Kiinteät rakenteet ja laitteet	14 554 208,07	10 476 678,14	38,92
Koneet ja kalusto	45 340 076,74	44 528 774,35	1,82
Muut aineelliset hyödykkeet	2 468 014,40	2 115 765,02	16,65
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	16 604 539,10	52 412 722,83	-68,32
	<u>439 444 247,92</u>	<u>427 805 871,74</u>	2,72
Sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	11 391 250,08	10 119 645,40	12,57
Muut saamiset	862 001,60	862 001,60	0,00
	<u>12 253 251,68</u>	<u>10 981 647,00</u>	11,58
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	2 023 406,02	1 941 506,92	4,22
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	2 023 406,02	1 941 506,92	4,22
	<u>2 023 406,02</u>	<u>1 941 506,92</u>	4,22
VAIHTUVAT VASTAAVAT	55 345 079,20	58 975 065,99	-6,16
Vaihto-omaisuus			
Aineet ja tarvikkeet	4 893 480,26	4 671 113,03	4,76
Muu vaihto-omaisuus	0,00	2 700,00	-100,00
	<u>4 893 480,26</u>	<u>4 673 813,03</u>	4,70
Saamiset			
Pitkäaikaiset saamiset			
Siirtosaamiset	12 169,70	0,00	***
	<u>12 169,70</u>	<u>0,00</u>	***
Lyhytaikaiset saamiset			
Myyntisaamiset	14 050 062,51	16 386 339,61	-14,26
Muut saamiset	8 935 885,21	6 013 609,13	48,59
Siirtosaamiset	4 690 386,35	4 078 717,13	15,00
	<u>27 676 334,08</u>	<u>26 478 665,87</u>	4,52
Rahoitusarvopaperit			
Muut arvopaperit	41 524,65	27 214,04	52,59
	<u>41 524,65</u>	<u>27 214,04</u>	52,59
Rahat ja pankkisaamiset	<u>22 721 570,51</u>	<u>27 795 373,05</u>	-18,25
	<u>523 429 296,75</u>	<u>512 440 072,45</u>	2,14

KONSERNITASE 31.12.2017

	TASE 31.12.2017	TASE 31.12.2016	Muutos %
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA	115 610 273,66	107 299 562,03	7,75
Peruspääoma	102 119 035,28	102 134 835,28	-0,02
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääomat	25 228,19	25 228,19	0,00
Muut omat rahastot	1 881 486,86	1 333 710,70	41,07
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	6 676 017,98	-548 474,80	***
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	4 908 505,35	4 354 262,66	12,73
	<u>115 610 273,66</u>	<u>107 299 562,03</u>	7,75
VÄHEMMISTÖOSUUS	5 413 370,96	3 897 024,78	38,91
PAKOLLISET VARAUKSET	20 271 960,00	19 469 628,00	4,12
Muut pakolliset varaukset	20 271 960,00	19 469 628,00	4,12
	<u>20 271 960,00</u>	<u>19 469 628,00</u>	4,12
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	2 104 372,69	1 964 090,00	7,14
Valtion toimeksiannot	91 298,54	67 609,93	
Lahjoitusrahastojen pääomat	2 013 074,15	1 896 480,07	6,15
	<u>2 104 372,69</u>	<u>1 964 090,00</u>	7,14
VIERAS PÄÄOMA	380 029 319,44	379 809 767,66	0,06
Pitkäaikainen			
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	279 427 045,39	279 343 404,25	0,03
	<u>279 427 045,39</u>	<u>279 343 404,25</u>	0,03
Lyhytaikainen			
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	17 218 937,31	16 097 270,38	6,97
Saadut ennakot	4 506 843,98	5 443 586,87	-17,21
Ostovelat	23 653 074,05	23 391 892,34	1,12
Muut velat	6 451 761,76	7 171 857,78	-10,04
Siirtovelat	48 426 005,09	48 206 401,70	0,46
Laskennalliset verovelat	345 651,86	155 354,34	122,49
	<u>100 602 274,05</u>	<u>100 466 363,41</u>	0,14
	<u>523 429 296,75</u>	<u>512 440 072,45</u>	2,14

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT:

	2017	2016
Omavaraisuus %	23,32 %	21,93 %
Suhteellinen velkaantuneisuus %	68,64 %	69,17 %

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA VUODELTA 2017

		1.1. - 31.12.2017		1.1. - 31.12.2016	
Toiminnan ja investointien rahavirta					
<i>Toiminnan rahavirta</i>					
Vuosikate	+ / -	36 554 673,25		31 739 232,25	
Tilikauden verot	+ / -	-287 980,22		-149 685,63	
Tulorahoituksen korjaukset	+ / -	-1 573 374,13	34 693 318,90	-103 501,16	31 486 045,46
<i>Investointien rahavirta</i>					
Investointimenot		-42 655 477,97		-56 565 810,28	
Rahoitusosuudet investointimenoihin		167 410,71		516 029,26	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		938 472,55	-41 549 594,71	422 833,70	-55 626 947,32
Toiminnan ja investointien rahavirta			-6 856 275,81		-24 140 901,86
Rahoitustoiminnan kassavirta					
<i>Lainakannan muutokset</i>					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	+	15 000 000,00		40 500 000,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-	-13 688 411,92		-16 831 461,47	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	+ / -	-106 280,01	1 205 308,07	-716 288,76	22 952 249,78
<i>Oman pääoman muutokset</i>					
<i>Muut maksuvalmiuden muutokset</i>					
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	+ / -	58 383,59		-34 206,35	
Vaihto-omaisuuden muutos	+ / -	-219 667,23		327 827,81	
Saamisten muutos	+ / -	-1 209 837,91		5 342 390,77	
Korottomien velkojen muutos	+ / -	-1 176 053,81	-2 547 175,36	-2 446 922,62	3 189 089,61
Rahoituksen rahavirta			1 528 299,10		26 141 339,39
Rahavarojen muutos			-5 327 976,70		2 000 437,53
<i>Rahavarojen muutos</i>					
Rahoitusarvopaperit 31.12.	+	41 524,65		27 214,04	
Rahoitusarvopaperit 1.1.	-	27 214,04		74 137,10	
Rahat ja pankkisaamiset 31.12.	+	22 721 570,51		27 795 373,05	
Yritysjärjestelyssä siirtyneet rahavarat	-	268 484,77			
Rahat ja pankkisaamiset 1.1.	-	27 795 373,05	-5 327 976,70	25 748 012,46	2 000 437,53

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2017	2016
Investointien tulorahoitus %	86,04 %	56,63 %

KONSERNIN TUNNUSLUVUT

	2017	2016	2015	2014	2013
<u>Tuloslaskelman tunnusluvut</u>					
Toimintatuotot/Toimintakulut %	107,88 %	107,03 %	106,27 %	105,08 %	104,30 %
Vuosikate %	6,68 %	5,86 %	5,25 %	4,23 %	3,79 %
Vuosikate/Poistot %	120,28 %	120,09 %	118,33 %	117,88 %	112,44 %

Rahoituslaskelman tunnusluvut

Investointien tulorahoitus %	86,04 %	56,63 %	34,10 %	19,21 %	23,40 %
Lainanhoitokate	2,29	1,72	2,39	4,01	5,02
Kassan riittävyys (pv)	15	17	16	19	10
Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä viideltä vuodelta (M€)	-227,96	-268,70	-257,21	-208,00	-128,75

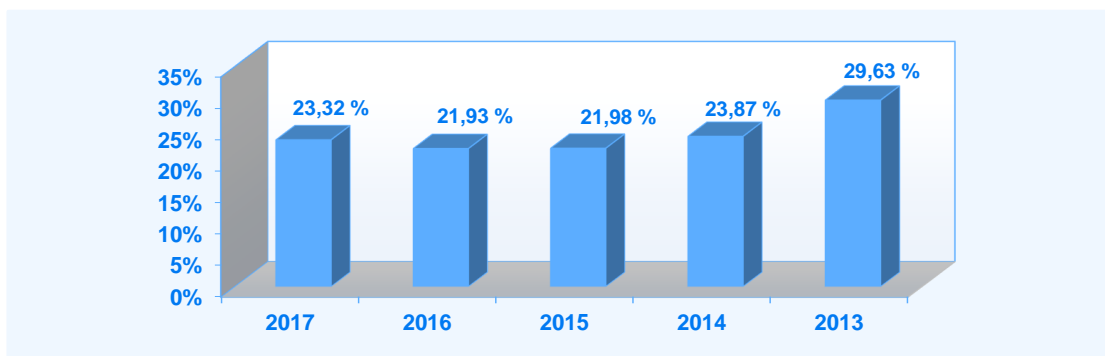
Taseen tunnusluvut

Omavaraisuusaste %	23,32 %	21,93 %	21,98 %	23,87 %	29,63 %
Suhteellinen velkaantuneisuus %	68,64 %	69,17 %	68,14 %	59,44 %	43,90 %
Velat ja vastuut käyttötuloista %	71,81 %	72,90 %	72,29 %		

Vertailutiedoissa on huomioitu vuoden 2013 alusta Servicelle siirtynyt toiminta.

Konsernin omavaraisuusaste %

Laskentakaava: $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Vähemmistöosuus} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Omavaraisuusaste mittaa konsernin vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. 70 %:n omavaraisuutta pidetään kuntataloudessa hyvänä.

LIITETIEDOT

**POHJOIS-SAVON SAIRAANHOITOPiIRIN
KUNTAYHTYMÄ**

LIITETIEDOT

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	69
1. Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät	
KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	70 -71
TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT	
6. Toimintatuotot	72
9. Palvelujen ostot eriteltyinä asiakaspalvelujen ostoihin ja muiden palvelujen ostoihin	72
11. Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet	73 - 74
12. Pakollisten varausten muutokset	74
13. Muihin toimintatuottoihin ja -kuluihin sisältyvät pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot	75
15. Muihin rahoitustuottoihin sisältyvät osinkotuotot ja osuuspääoman korot	75
16. Erittely poistoeron muutoksista	75
TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT	
19. Pysyvien vastaavien erittely	76 - 79
20. - 22. Omistukset muissa yhteisöissä	80
23. Saamiset saman konsernin yhteisöiltä	80
24. Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät	81
TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT	
25. Oma pääoma	82
26. Erittely poistoerosta	83
27. Pitkäaikainen vieras pääoma	83
29. Pakolliset varaukset	83
30. Velkojen erittely	83
31. Sekkilimiitti	84
32. Muiden velkojen erittely	84
33. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	84
VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT	
34. Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin	85
35. Muut vakuudet	85
38. Vuokravastuut	85 - 86
40. Vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien puolesta	86 - 87
41. Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt	87 - 91
HENKILÖSTÖÄ, TILINTARKASTAJAN PALKKIOITA JA INTRESSITAHOTAPAHTUMIA KOSKEVAT LIITETIEDOT	
42. Henkilöstön lukumäärä 31.12.	92
43. Henkilöstökulut	93
45. Tilintarkastajan palkkiot	93
46. Intressitahotapahtumat	94
Taseyksiköiden tilinpäätöslaskelmat	95 - 114
Perusterveydenhuollon liikelaitos Kysterin tilinpäätös vuodelta 2017	115 -138
Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista	139
LIITE 1 Kohta 20-22. Omistukset muissa yhteisöissä, Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymän konsernirakenne	140
Allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkintä	141

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

1. Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

KUNTAYHTYMÄ

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Suunnitelman mukaisten poistojen lisäksi koneiden ja laitteiden hankintamenoihin on tehty kertapoisto 70.690,85 euroa ja rakennusten hankintamenoihin lisäpoisto 1.464.982,33 € purettavien rakennusosien B6-B10 ja CP osalta.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseessa hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen painotetun keskihankintahinnan tai sitä alemman todennäköisen hankintameno tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Johdannaisopimukset

Johdannaiset sisältävät koronvaihtosopimuksia. Pitkäaikaiset lainat otetaan pääsääntöisesti vaihtuvakorkoisina. Laina voidaan ottaa myös suoraan kiinteäkorkoisena, mikäli se on korkomarkkinatilanteen kannalta perusteltua. Epävarmuuteen markkinakorkojen kehityksestä varaudutaan pitkäjänteisellä korkosuojauspolitiikalla. Suojauspolitiikan tavoitteena on säilyttää riittävä viitekorkohajautus ja rajoittaa korkomarkkinariskin mahdollisesti aiheuttamaa tulosvaikutusta pitkällä aikavälillä. Korkosuojaukset toteutetaan pääsääntöisesti portfolio- eli lainasalkkusuojauksena. Korkosuojausten maturiteetit hajautetaan ajallisesti suojauspolitiikan jatkuvuuden turvaamiseksi. Kuntayhtymän hallituksen päätöksen nojalla korkosuojauksia käyetään siten, että lainapääomasta on noin 40 - 70% suojattuna. Kuntayhtymän lainojen suojausaste on 58%.

Kuntayhtymän hallituksen hyväksymä korkosuojauspolitiikka linjaa korkoriskin hallinnan periaatteet koko kuntayhtymän tasolla, sisältäen myös muun kuin peruskorjauksen rahoittamiseksi hankitun rahoituksen. Korkosuojauspolitiikan tavoitteena on korkokustannuksista johtuvan tulosvaihtelun pienentäminen ja pitkän aikavälin odotettavissa olevien laskennallisten korkokustannusten minimointi. Korkosuojauspolitiikan mukaisesti korkosuojaustilannetta seurataan säännöllisesti lainasalkkuanalyysien ja niihin liittyvien herkkyysanalyysien avulla. Hallitukselle raportoidaan korkosuojauspolitiikan toteutumisesta vähintään kerran vuodessa. Hallitus päättää korkosuojauspolitiikan muutoksista.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Konsernitiilinpäätöksen laajuus

Konsernitiilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt sekä Itä-Suomen laboratoriotokeskuksen liikelaitoskuntayhtymä ja Itä-Suomen huoltopalvelut liikelaitoskuntayhtymä jäsenosuuksien mukaisessa suhteessa.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty ja konserniyhteisöjen ja kuntayhtymän omistamien liikelaitoskuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Konsernin aktivointeihin sisältyviä sisäisiä katteita ei ole vähennetty. Oikaisulla ei ole olennaista vaikutusta konsernin tulokseen.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemissä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kuntayhtymän ja sen tytäryhteisöjen sekä liikelaitoskuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistö Oy Mustinlammen rakennusten ja rakennelmien poistot on oikaistu kuntayhtymän poistosuunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Muiden tytäryhtiöiden poistoja ei ole konsernitiilinpäätöksessä oikaistu. Oikaisulla ei ole olennaista vaikutusta konsernin tulokseen.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitiilinpäätökseen.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT (jatkuu)

Konsermirakenteessa tilikauden aikana tapahtuneet muutokset

Karjalan Tekstiilipalvelu Oy fuusioitui Sakupe Oy:öön 31.12.2017. Vastikeosakkeiden merkintähinta oli sulautuvan yhtiön oman pääoman suuruinen ja on kirjattu Sakupe Oy:n sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon.

Fuusion seurauksena kuntayhtymän omistusosuus Sakupe Oy:stä laski tilinpäätöshetkellä 45,4 %:iin. Kuntayhtymän hallitus on kokouksessaan 29.1.2018 § 13 päättänyt ostaa Sakupe Oy:n osakkeita Kuopion kaupungilta ja Siilinjärven kunnalta. Osakkeiden ostojen jälkeen kuntayhtymä omistaa Sakupe Oy:n osakkeista 50,07%. Päätökseen perustuen Sakupe Oy on yhdistelty konsernitilinpäätökseen tytäryhteisönä. Vähemmistöosuus on erotettu 49,93 %:n mukaan.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Fuusiosta johtuen edellisen tilikauden taseen tiedot eivät ole kaikilta osin vertailukelpoisia. Tase-erien muutoksia ei ole oikaistu vertailuvuoden tietoihin. Lisäykset tilikauden aikana Aineellisiin ja Aineettomiin hyödykkeisiin sekä Sijoituksiin sisältää fuusiossa siirtyneet omaisuuserät, yhteensä 1.382.943,06 euroa. Lisäykset eivät sisälly rahoituslaskelman investointimenoihin.

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

6. Toimintatuotot

	KUNTAYHTYMÄ 2017	2016	KONSERNI 2017	2016
Myyntituotot	482 186 801	477 816 423	547 097 090	541 259 814
Hoitopalvelut jäsenkunnille	446 639 855	442 278 285	511 599 772	506 376 996
Hoitopalvelut muille	311 726 127	316 305 487	311 726 127	316 305 487
Jäsenmaksut	79 780 915	73 916 176	79 780 915	73 916 176
Eriyisen kallis hoito	6 118 459	5 617 289	6 118 459	5 617 289
Eriyisvaltionosuus	13 923 841	13 217 447	13 923 841	13 217 447
Muut myyntituotot	14 802 407	14 183 498	14 802 407	14 183 498
	20 288 107	19 038 388	85 248 024	83 137 099
Maksutuotot	20 440 057	21 123 042	20 420 389	21 093 212
Asiakasmaksut	19 307 657	20 036 372	19 307 657	20 036 372
Muut maksut	1 132 399	1 086 671	1 112 731	1 056 840
Tuet ja avustukset	9 752 716	9 055 895	9 875 700	9 235 882
Muut toimintatuotot	5 354 174	5 359 200	5 201 229	4 553 724

9. Palvelujen ostot eriteltynä asiakaspalvelujen ostoihin ja muiden palvelujen ostoihin

	KUNTAYHTYMÄ 2017	2016
Asiakaspalvelujen ostot	40 844 429	40 842 294
Muiden palvelujen ostot	71 432 518	69 389 557

11. Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen hyödyn mukaan.

PYSYVIEN VASTAAVIEN POISTOSUUNNITELMA 1.1.2015 alkaen

Aineettomat hyödykkeet	Poistomenetelmä	Poistoaika
<i>Aineettomat oikeudet</i>		
Aineettomat oikeudet	Tasapoisto	5 - 20 vuotta
Tietokoneohjelmistot	Tasapoisto	2 - 5 vuotta
<i>Muut pitkävaikuttaiset menot</i>		
Muut pitkävaikuttaiset menot	Tasapoisto	2 - 5 vuotta
Aineelliset hyödykkeet		
<i>Maa- ja vesialueet</i>		
<i>Rakennukset</i>		
<u>31.12.2012 mennessä käyttöön otetut ja valmistuneet</u>		
Hallinto- ja laitosrakennukset		Ei poistoaikaa
Hallintorakennukset	Menojäännöspoisto	4 %
Laitosrakennukset		
Puijon sairaala	Menojäännöspoisto	4 - 5 %
Tarinan sairaala	Menojäännöspoisto	3 - 4 %
Julkulan sairaala	Menojäännöspoisto	4 %
Muut rakennukset	Menojäännöspoisto	3 - 4 %
<u>1.1.2013 tai sen jälkeen käyttöön otetut ja valmistuneet</u>		
Hallinto- ja laitosrakennukset	Tasapoisto	25 - 40 vuotta
Talousrakennukset	Tasapoisto	10 - 20 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	Tasapoisto	30 - 40 vuotta
<i>Kiinteät rakenteet ja laitteet</i>		
<u>31.12.2012 mennessä käyttöön otetut ja valmistuneet</u>		
Aluekustannukset	Menojäännöspoisto	10 %

11. Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet (jatkuu)

1.1.2013 tai sen jälkeen käyttöön otetut ja valmistuneet

Maarakenteet	Tasapoisto	15 - 30 vuotta
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaisuslaitteet	Tasapoisto	15 - 20 vuotta
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	Tasapoisto	10 - 12 vuotta
Putki- ja kaapeliverkot	Tasapoisto	10 - 30 vuotta
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	Tasapoisto	15 - 20 vuotta
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	Tasapoisto	5 - 20 vuotta
<i>Koneet ja kalusto</i>		
Kuljetusvälineet	Tasapoisto	4 - 7 vuotta
Sairaala-laitteet	Tasapoisto	5 - 15 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	Tasapoisto	3 - 10 vuotta
<i>Muut aineelliset hyödykkeet</i>		
Arvo- ja taide-esineet	Ei poistoaikaa	
<i>Ennakkomaksut ja keskenkäiset hankinnat</i>		

Sijitukset

<i>Osakkeet ja osuudet</i>	Ei poistoaikaa
<i>Muut saamiset</i>	Ei poistoaikaa
Liittymismaksut	Ei poistoaikaa

Pienet käyttöömaisuuslaskut, joiden hankintameno on alle 10.000 euroa, on kuntayhtymässä kirjattu vuosikuluksi.

12. Pakollisten varausten muutokset

	KUNTAYHTYMÄ 2017	2016	KONSERNI 2017	2016
Potilasvakuutusmaksuvastuu 1.1. Lisäykset tilikaudella	19 469 628	18 568 562	19 469 628	18 568 562
Vähennykset tilikaudella	802 332	901 066	802 332	901 066
Potilasvakuutusmaksuvastuu 31.12.	20 271 960	19 469 628	20 271 960	19 469 628
Pakolliset varaukset 31.12.	20 271 960	19 469 628	20 271 960	19 469 628

**POHJOIS-SAVON SAIRAANHOITOPIIRIN
KUNTAYHTYMÄ**

**TILIKAUSI
1.1. - 31.12.2017**

13. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

	KUNTAYHTYMÄ 2017	2016	KONSERNI 2017	2016
Muut toimintatuotot	703 304	404 807	703 304	404 807
KPY:n osakkeet	276 201	276 201	276 201	276 201
Sammon osakkeet	427 103	392 351	427 103	392 351
Ambulanssien myynti		12 456		12 456
Muut toimintakulut		8 538	76 116	269 072
Ambulanssien myynti		8 538		8 538
Osakkuusyhteisöosuuksien muutos			76 116	260 535

15. Muihin rahoitustuottoihin sisältyvät osinkotuotot ja osuuspääoman korot

	KUNTAYHTYMÄ 2017	2016	KONSERNI 2017	2016
Osingot ja osuuspääoman korot	32 700	80 745	32 700	80 745
Suomen Luotto-osuuskunta	570	570	570	570
Labquality	32 130	11 700	32 130	11 700
Sampo Oyj		41 968		41 968
Kuopion Puhelin Oyj		26 880		26 880
Metsäliitto osuuskunta		197		197

16. Erittely poistoeron muutoksista

	KUNTAYHTYMÄ 2017	2016	KONSERNI 2017	2016
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	65 172	67 677		

TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

19. Pysyvien vastaavien erittely

KUNTAYHTYMÄ

	Aineettomat hyödykkeet			
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikuttiset menot	Ennakkomaksut	YHTEENSÄ
Poistamaton hankintameno 1.1.	6 507 523	571 726	1 116 112	8 195 361
Lisäykset tilikauden aikana	4 159 946	420 996		4 580 943
Rahoitusosuudet tilikaudelta				0
Vähennykset tilikauden aikana	548 449		-548 449	0
Siirrot erien välillä	-2 235 123	-37 160		-2 272 283
Tilikauden poisto				
Arvonlennukset ja niiden palautukset				
Poistamaton hankintameno 31.12.	8 980 795	955 562	567 663	10 504 020
Arvonkorotukset				
Kirjanpitoarvo 31.12.	8 980 795	955 562	567 663	10 504 020

POHJOIS-SAVON SAIRAANHOITOPIIRIN
KUNTAYHTYMÄ

TILIKAUSI
1.1. - 31.12.2017

19. Pysyvien vastaavien erittely (jatkuu)

KUNTAYHTYMÄ

Aineelliset hyödykkeet

	Maa- alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaks. ja keskenen. hankkeet	YHTEENSÄ
Poistamaton hankintameno 1.1.	6 481 473	225 368 055	10 476 678	37 130 714	495 112	52 255 565	332 207 597
Lisäykset tilikauden aikana		6 863 288	5 384 866	7 535 587		14 854 388	34 638 129
Rahoitusosuudet tilikaudelta		-98 487					-98 487
Vähennykset tilikauden aikana		49 136 919	-1 307 336	1 541 925		-50 678 844	0
Siirrot erien välillä		-11 622 934		-8 973 388			0
Tilikauden poisto							-21 903 658
Arvonlennukset ja niiden palautukset							
Poistamaton hankintameno 31.12.	6 481 473	269 646 842	14 554 208	37 234 839	495 112	16 431 108	344 843 581
Arvonkorotukset							
Kirjanpitoarvo 31.12.	6 481 473	269 646 842	14 554 208	37 234 839	495 112	16 431 108	344 843 581
Tehdyt lisäpoistot		1 464 982					

KUNTAYHTYMÄ

YHTEENSÄ

Jvk-, muut laina- ja muut saam.

	Osakkeet Osakkeet tytäryhtiöt	Osakkeet Osakkeet osakkuus- ja yhteisyhteisöt	Kunta- yhtymä osuudet	Osakkeet omistusoikeus- yhteisöt	Muut osakkeet ja osuudet	Saamiset muut yhteisöt	Saamiset tytäryhteisöt	YHTEENSÄ
Pysyvien vastaavien sijoitukset								
Poistamaton hankintameno 1.1.	9 637 782	3 754 384	3 794 693	66 385	209 285	862 002	9 500 000	27 824 530
Lisäykset					125 000			125 000
Rahoitusosuudet tilikaudelta								0
Vähennykset					-225 168			-475 168
Siirrot erien välillä								0
Hankintameno 31.12.	9 637 782	3 754 384	3 794 693	66 385	109 117	862 002	9 250 000	27 474 362
Arvonlennukset tilikaudella								
Arvonkorotukset								
Kirjanpitoarvo 31.12.	9 637 782	3 754 384	3 794 693	66 385	109 117	862 002	9 250 000	27 474 362

19. Pysyvien vastaavien erittely (jatkuu)

KONSERNI

	Aineettomat hyödykkeet		Ennako- maksut	YHTEENSÄ	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomak. ja keskener. hankkeet	YHTEENSÄ
	Aineettomat olikeudet	Muut pitkä- vaikutteiset menot							
Poistamaton hankintameno 1.1.	7 277 576	4 342 292	1 116 112	12 735 981					
Lisäykset tilikauden aikana	4 200 490	420 996	0	4 621 486					
Rahoitusosuudet tilikaudelta				0					
Vähennykset tilikauden aikana	618 536	0	-548 449	70 087					
Siirrot erien välillä	-2 565 361	-498 880		-3 064 241					
Tilikauden poisto									
Arvonlennukset ja niiden palautukset									
Poistamaton hankintameno 31.12.	9 531 241	4 264 408	567 663	14 363 312					
Arvonkorotukset									
Kirjanpitoarvo 31.12.	9 531 241	4 264 408	567 663	14 363 312					
Lisäykseen sisältyvä tuusiossa siirtynyt omaisuus	1 920			1 920					
KONSERNI									
	Aineelliset hyödykkeet								
	Maa- alueet	Rakennukset							
Poistamaton hankintameno 1.1.	6 819 451	311 452 481		10 476 678	44 528 775	2 115 765	52 412 723	427 805 872	
Lisäykset tilikauden aikana	64 828	7 919 900		5 384 866	9 425 053	1 210 477	15 207 415	39 212 539	
Rahoitusosuudet tilikaudelta		-98 487			-68 924			-167 411	
Vähennykset tilikauden aikana	-10 000							-10 000	
Siirrot erien välillä	-8 854	49 136 919		8 854	1 808 592		-51 015 598	-70 087	
Tilikauden poisto		-14 798 828		-1 316 190	-10 353 419	-858 227		-27 326 665	
Arvonlennukset ja niiden palautukset								0	
Poistamaton hankintameno 31.12.	6 865 425	353 611 985		14 554 208	45 340 077	2 468 014	16 604 539	439 444 248	
Arvonkorotukset									
Kirjanpitoarvo 31.12.	6 865 425	353 611 985		14 554 208	45 340 077	2 468 014	16 604 539	439 444 248	
Tehdyt lisäpoistot		1 464 982						1 464 982	
Lisäykseen sisältyvä tuusiossa siirtynyt omaisuus	61 878	269 890		1 012 407		30 312		1 374 488	

19. Pysyvien vastaavien erittely (jatkuu)

KONSERNI

	Osakkeet ja osuudet		Kunta- yhtymä osuudet	Osakkeet omistusoikeus- yhteisöt	Muut osakkeet ja osuudet	Jvk-, muut laina- ja muut saam.		YHTEENSÄ
	Osakkeet tytäryhtiöt	Osakkeet osakkuus yhteisöt				Saamiset muut yhteisöt	Saamiset tytäryhteisöt	
Pysyvien vastaavien sijoitukset								
Poistamaton hankintameno 1.1.	0	9 783 789 1 441 353	0	66 385	269 472 131 536	862 002 0	0	10 981 648 1 572 888
Lisäykset								0
Rahoitusosuudet tilikaudelta								0
Siirrot erien välillä								0
Vähennykset		-76 115			-225 168			-301 283
Hankintameno 31.12.	0	11 149 026	0	66 385	175 839	862 002	0	12 253 252
Arvonlennukset tilikaudella								
Arvonkorotukset								
Kirjanpitoarvo 31.12.	0	11 149 026	0	66 385	175 839	862 002	0	12 253 252
Lisäykseen sisältyvä fuusiossa siirtynyt omaisuus					6 536			6 536

**POHJOIS-SAVON SAIRAANHOITOPUOLIN
KUNTAYHTYMÄ**

**TILIKAUSSI
1.1. - 31.12.2017**

20. - 22. Omistukset muissa yhteisöissä

TYTÄRYHTEISÖT

Kuopion yliopistollisen sairaalan tutkimussäätiö
Kiinteistö Oy Isoharja
Sakupe Oy
Kiinteistö Oy Mustinlampi

Kotipaikka	Kuntyht. omistusos.	Konsernin omistusosuus	Konsernin osuus omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	voitosta / tappiosta
Kuopio	100,00 %	1	51 857		-21 559
Siilinjärvi	79,60 %	1	3 205 222	5 573 295	234 041
Siilinjärvi	45,40 %	0	3 621 128	3 653 959	333 183
Kuopio	100,00 %	1	6 398 720	55 240 583	126 990
Tytäryhteisöt yhteensä			13 276 927	64 467 837	672 655

LIIKELAITOSKUNTAYHTYMÄT

Itä-Suomen laboratoriorikeskuksen liikelaitosky
Itä-Suomen huoltopalvelut liikelaitoskuntayhtymä

Kotipaikka	Kuntyht. omistus osuus	Konsernin omistusosuus	Konsernin osuus omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	voitosta / tappiosta
Kuopio	66,77 %	1	6 020 434	4 686 121	1 830 006
Kuopio	48,47 %	0	2 323 423	10 889 492	1 626 703

OSAKKUUSYHTEISÖT

Kiinteistöosakeyhtiöt:
Kiinteistö Kys Oy
Muut osakkuusyhtiöt:
Kys Invest Oy
Istekki Oy
Finnhems Oy
IS-Hankinta Oy

Kotipaikka	Kuntyht. omistus osuus	Konsernin omistusosuus	Konsernin osuus omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	voitosta / tappiosta
Kuopio	48,80 %	0	3 981 692	21 562 705	322 345
Kuopio	48,78 %	0	214 559	5 143	-8 845
Kuopio	32,00 %	0	4 775 492	5 489 563	882 686
Vantaa	20,00 %	0	1 626 463	834 815	99 850
Kuopio	23,49 %	0	550 820	143 129	130 769
Osakkuusyhteisöt yhteensä			11 149 026	28 035 354	1 426 805

Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymän konsernirakenne liitteenä 1. Sakupe Oy on yhdistelty konsernitiilinpitäjäksi tytäryhteisönä.

23. Saamiset saman konsernin yhteisöiltä

Lyhytaikaiset saamiset
Saamiset tytäryhteisöiltä
Myyntisaamiset
Saamiset liikelaitoskuntayhtymältä
Myyntisaamiset
Siirtosaamiset
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä
Myyntisaamiset

**KUNTAYHTYMÄ
2 017**

36 078	74 642
202 354	238 085
492 475	
22 813	31 830

2016

24. Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät

	KUNTAYHTYMÄ 2017	2016	KONSERNI 2017	2016
Lyhytaikaiset siirtosaamiset	4 848 418	3 748 889	4 690 386	4 078 717
Ostohyötyis palvelujen ostoihin (Servica)	1 002 743			
Työterveyshuollon arvioidut korvaukset kuntayhtymä Servica	700 000	700 000	700 000	700 000
Ensihoidon saamiset				
Kela-korvaukset	394 164	655 765	394 164	655 765
Pohjois.Savon pelastuslaitoksen palautus ensihoidopalvelujen yhteistoimintasopimuksen palvelu- maksusta	421 529	110 000	421 529	110 000
Rahoitusosuudet ja korvaukset				
TVR:n koulutuskorvaus	135 374		135 374	
Syklotroni-hankinta		368 863		368 863
Terveysmatkailupalvelupilotti		128 574		128 574
Alueellinen syöpäkeskus, rahoitusosuus	102 586		102 586	
Lisäkanto jäsenkunnilta				
perusterveydenhuollon liikelaitos Kysterin laskutus	469 851	473 397	469 851	473 397
Muut tulojäämät	1 622 171	1 312 290	2 334 691	1 491 853

POHJOIS-SAVON SAIRAANHOITOPIIRIN
KUNTAYHTYMÄ

TILIKAUSI
1.1. - 31.12.2017

TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

25. Oma pääoma

	KUNTAYHTYMÄ 2017	KUNTAYHTYMÄ 2016	KONSERNI 2017	KONSERNI 2016
Peruspääoma 1.1.	102 134 835	102 134 835	102 134 835	102 134 835
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella	-15 800		-15 800	
Peruspääoma 31.12.	102 119 035	102 134 835	102 119 035	102 134 835
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääomat 1.1.			25 228	25 228
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella				
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääomat 31.12.			25 228	25 228
Muut omat rahastot 1.1.				
Henkilökunnan virkistysrahasto 1.1.	611 022	506 584	611 022	506 584
Siirrot rahastoon tilikaudella	100 035	159 619	100 035	159 619
Siirrot rahastosta tilikaudella	-85 487	-55 181	-85 487	-55 181
Investointien rahoitusosuudet	-98 487		-98 487	
Henkilökunnan virkistysrahasto 31.12.	527 083	611 022	527 083	611 022
Perusterveydenhuollon liikelaitos Kysteri:				
Sijoitusrahasto 1.1.	470 939	470 939	470 939	470 939
Siirrot rahastoon tilikaudella				
Siirrot rahastosta tilikaudella	-32 718		-32 718	
Sijoitusrahasto 31.12.	438 221	470 939	438 221	470 939
Muut omat rahastot 1.1.				
Konserniyhtiöiden muut omat rahastot 1.1.			251 750	251 750
Lisäykset			679 091	
Vähennykset			-14 658	
Konserniyhtiöiden muut omat rahastot 31.12.			916 183	251 750
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä 1.1.	-9 437 662	-10 291 477	3 805 789	-566 925
Perussopimuksen 24§:n mukainen kanto jäsenkunnilta alijäämän kattamiseen	3 000 000		3 000 000	
Aikaisemmille tilikausille kohdistuvat muut oikaisut			-129 771	18 451
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä 31.12.	-6 437 662	-10 291 477	6 676 018	-548 474
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	860 907	853 815	4 908 505	4 354 263
Oma pääoma yhteensä	97 507 584	93 779 134	115 610 273	107 299 563

**POHJOIS-SAVON SAIRAANHOITOPIIRIN
KUNTAYHTYMÄ**

**TILIKAUSI
1.1. - 31.12.2017**

	KUNTAYHTYMÄ 2017	2016	KONSERNI 2017	2016
26. Erittely poistoerosta				
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	1 444 043	1 509 215		
27. Pitkäaikainen vieras pääoma				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta 31.12.	224 910 449	219 256 429	296 645 983	295 190 675
Lainat julkisyhteisöiltä 31.12.				
Yli viiden vuoden kulluttua erääntyvät lainat; Kuntayhtymän lainat	171 586 779	168 822 425	228 197 183	236 292 841
Kiinteistö Oy Isoharjan lainat	171 586 779	168 822 425	171 586 779	168 822 425
Kiinteistö Oy Mustinlammen lainat			4 995 000	5 132 104
Sakupe Oy:n lainat			49 260 048	58 514 595
Servican lainat			1 025 000	1 675 000
			1 330 355	2 148 717
29. Pakolliset varaukset				
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu	KUNTAYHTYMÄ 2017	2016	KONSERNI 2017	2016
	20 271 960	19 469 628	20 271 960	19 469 628
30. Velkojen erittely				
Lyhytaikainen vieras pääoma	KUNTAYHTYMÄ 2017	2016		
Velat tytäryhteisöille	541 858	378 983		
Ostovelat				
Velat liikelaitoskuntayhtymälle	2 229 240	2 286 333		
Ostovelat				
Muut menoajäämät				
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille	1 023 036	1 127 624		
Ostovelat				
Muut menoajäämät				
Vieras pääoma yhteensä	3 794 134	3 792 940		

**POHJOIS-SAVON SAIRAANHOITOPIIRIN
KUNTAYHTYMÄ**

**TILIKAUSI
1.1. - 31.12.2017**

31. Sekkilimiitti

	KUNTAYHTYMÄ 2017	2016	KONSERNI 2017	2016
Luotollisen sekkiliitin sekkilimiitti 31.12. - siitä käyttämättä oleva määrä	20 000 000 20 000 000	20 000 000 20 000 000	24 420 620 24 238 181	24 420 620 24 008 222

32. Muiden velkojen erittely

	KUNTAYHTYMÄ 2017	2016	KONSERNI 2017	2016
Muut velat	4 489 107	5 185 891	6 451 762	7 171 858

33. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

*) vertailuvuoden tieto korjattu

	KUNTAYHTYMÄ 2017	2016	KONSERNI 2017	2016
Lyhytaikaiset siirtovelat	4 895 182 31 651 010 1 020 348 1 145 893 2 014 093	4 064 041 33 094 191 1 020 348 828 734 2 369 107	5 163 453 37 577 295 1 020 348 1 145 893 3 519 016	4 351 679 39 010 830 1 020 348 828 734 2 994 811
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset				
Lomapalkkavelka				
Jäsenkuntien peruspääoman korko				
Laskutuksen palautukset jäsenkunnille (Kysteri)				
Muut menoajämät				
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	40 726 526	41 376 421	48 426 005	48 206 402

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

34. Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	10 245 900	10 245 900
Kiinteistö Oy Isoharja	10 245 900	10 245 900
Lainojen määrä tilikauden lopussa	6 604 833	6 982 155
Kiinteistö Oy Isoharja	6 604 833	6 982 155

35. Muut vakuudet

Vuokraoikeus		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	700 000	700 000
Kiinteistö Oy Mustinlampi		
Sekkiliimittisopimus		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	1 684 000	1 684 000
Sakupe Oy		

38. Vuokravastuut

	KUNTAYHTYMÄ 2017	2016	KONSERNI 2017	2016
Vuokravastuut yhteensä	56 602 214	62 638 497	17 355 068	20 230 124
Määräaikaiset vuokravastuut yhteensä	55 579 522	61 696 487	14 346 625	17 111 775
vastuut voimassa 31.12.2052 asti	1 722 000	1 233 611		
vastuut voimassa 31.12.2047 asti	7 488 000	7 578 786		
vastuut voimassa 31.3.2046 asti	2 341 056	3 028 965		
vastuut voimassa 31.12.2045 asti	6 686 400	6 939 729	2 341 056	3 028 965
vastuut voimassa 31.12.2039 asti	24 990 240	28 415 533		
vastuut voimassa 30.4.2029 asti	2 641 269	2 806 431	2 641 269	2 806 431
vastuut voimassa 31.3.2025 asti	8 449 667	9 899 431	8 449 667	9 899 431
vastuut voimassa 31.1.2023 asti	346 257	417 054		
vastuut voimassa 31.12.2020 asti	914 633	1 376 948	914 633	1 376 948
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	3 528 176	3 697 593	1 786 540	1 875 534

**POHJOIS-SAVON SAIRAANHOITOPIIRIN
KUNTAYHTYMÄ**

**TILIKAUSI
1.1. - 31.12.2017**

	KUNTAYHTYMÄ 2017	2016	KONSERNI 2016	2015
38. Vuokravastuut (jatkuu)				
Toistaiseksi voimassaolevat vuokravastuut yhteensä	1 022 692	942 010	1 022 692	942 010
irtisanomisaika 12 kk	899 449	883 760	899 449	883 760
irtisanomisaika 6 kk	121 625	56 415	121 625	56 415
irtisanomisaika 3 kk	0	0	0	0
irtisanomisaika 1 kk	1 618	1 836	1 618	1 836
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	1 162 117	1 016 942	1 162 117	1 016 942
 Vuokravastuisiin ei liity lunastusvelvoitteita				
 <u>Servican vuokravastuut</u>				
Leväsenttie 3 kiinteistö			1 295 986	1 540 626
Vuokrasopimuksen kesto 1.2.2013 - 1.2.2023				
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus			250 922	249 091
 <u>Islabin vuokravastuut</u>				
Vuokravastuut yhteensä			689 765	635 714
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus			1 505 732	1 387 741
 Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus yhteensä	4 690 293	4 714 535	4 705 311	4 529 306
 Leasingvastuiden yhteismäärä (arvonlisäveroineen)	676 156	918 259	1 449 030	1 704 295
-seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	353 594	447 233	550 539	608 947
-siitä kiinteistöihin liittyvät rahoitusleasingvastuut			58 602	58 602
 Leasing sopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuita. Vertailuvuodelle konsernin tietoihin on korjattu leasing-vastuiden yhteismäärä, summasta ovat puuttuneet kiinteistöihin liittyvät rahoitusleasingvastuut.				
40. Vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien puolesta				
	KUNTAYHTYMÄ 2017	2016		
Konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta annetut takaukset				
Alkuperäinen pääoma	71 350 000	71 350 000		
Kiinteistö Oy Mustinlammen lainat	68 350 000	68 350 000		
Sakupe Oy:n lainat	3 000 000	3 000 000		
Jäljellä oleva pääoma	56 806 428	59 501 976		
Kiinteistö Oy Mustinlammen lainat	54 681 428	57 076 976		
Sakupe Oy:n lainat	2 125 000	2 425 000		

**POHJOIS-SAVON SAIRAANHOITOPIIRIN
KUNTAYHTYMÄ**

**TILIKAUSI
1.1. - 31.12.2017**

40. Vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien puolesta (jatkuu)

**KUNTAYHTYMÄ
2017**

2016

Muiden puolesta annetut takaukset		
Alkuperäinen pääoma	200 000	4 475 000
Istekki Oy	0	4 275 000
IS-Hankinta Oy (luottolimiitti)	200 000	200 000
Jäljellä oleva pääoma	200 000	481 250
Istekki Oy	0	281 250
IS-Hankinta Oy (luottolimiitti)	200 000	200 000

41. Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

**KUNTAYHTYMÄ
2017**

2016

**KONSERNI
2017**

2016

Johdannaissopimukset

Koronvaihtosopimukset yhteensä

Lainapääomaa vastaava nimellisarvo
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)

124 796 543
-4 088 033

150 646 543
-6 100 092

87

Koronvaihtosopimus 1 (tekopvm 2.2.2012)

Koronvaihtosopimus 1 on tehty yksittäisen lainan korkorkiskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Koronvaihtosopimuksen erääntymispäivä on ennen kuin suojattavan lainan. Sopimus päättyy 12.03.2022.

Lainapääomaa vastaava nimellisarvo
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)

9 000 000
-692 157

9 400 000
-962 338

Koronvaihtosopimus 2 (tekopvm 10.10.2012)

Koronvaihtosopimus 2 on tehty yksittäisen lainan korkorkiskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Koronvaihtosopimuksen erääntymispäivä on ennen kuin suojattavan lainan. Sopimus päättyy 12.03.2022.

Lainapääomaa vastaava nimellisarvo
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)

13 200 000
-700 231

13 800 000
-1 010 910

**POHJOIS-SAVON SAIRAANHOITOPIIRIN
KUNTAYHTYMÄ**

**TILIKAUSI
1.1. - 31.12.2017**

41. Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt (jatkuu)

Johdannaissopimukset

	KUNTAYHTYMÄ 2017	2016	KONSERNI 2017	2016
Koronvaihtosopimus 3 (tekopvm 1.2.2013)				
Koronvaihtosopimus 3 on tehty yksittäisen lainan korkorkiskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Koronvaihtosopimuksen erääntymispäivä on ennen kuin suojattavan lainan. Sopimus päättyy 18.03.2021.	12 804 876	13 536 584	12 804 876	13 536 584
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	-602 495	-882 477	-602 495	-882 477
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)				
Koronvaihtosopimus 4 (tekopvm 29.8.2013)				
Koronvaihtosopimus 4 on tehty yksittäisen lainan korkorkiskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Koronvaihtosopimuksen erääntymispäivä on ennen kuin suojattavan lainan. Sopimus päättyy 31.3.2023.	13 125 000	13 875 000	13 125 000	13 875 000
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	-1 106 975	-1 487 195	-1 106 975	-1 487 195
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)				
Koronvaihtosopimus 5 (tekopvm 16.12.2013)				
Koronvaihtosopimus 5 on tehty yksittäisen lainan korkorkiskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Koronvaihtosopimuksen erääntymispäivä on ennen kuin suojattavan lainan. Sopimus päättyy 02.10.2023.	6 666 667	7 777 778	6 666 667	7 777 778
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	-288 927	-430 810	-288 927	-430 810
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)				
Koronvaihtosopimus 6 (tekopvm 6.5.2015)				
Jatko-oikeudellisella koronvaihtosopimuksella suojataan koko lainasaikkua. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Kuntarahitus Oyj:llä on yksipuolinen oikeus eräännyttää koronvaihtosopimus 18.6.2025. Sopimus päättyy 18.06.2035.	15 000 000	15 000 000	15 000 000	15 000 000
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	-351 422	-1 229 596	-351 422	-1 229 596
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)				

**POHJOIS-SAVON SAIRAANHOITOPIIRIN
KUNTAYHTYMÄ**

**TILIKAUSI
1.1. - 31.12.2017**

41. Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt (jatkuu)

Johdannaissopimukset

Koronvaihtosopimus 7 (tekopvm 7.5.2015)
Jatko-oikeudellisella koronvaihtosopimuksella suojataan koko lainasalkkua. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Kuntarahoitus Oyj:llä on yksipuolinen oikeus eräännyttää koronvaihtosopimus 11.5.2027. Sopimus päättyy 11.05.2037.
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)

Koronvaihtosopimus 8 (tekopvm 9.6.2015)
Koronvaihtosopimuksella suojataan koko lainasalkkua. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi.
Sopimus päättyy 12.6.2023.
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)

Koronvaihtosopimus 9 (tekopvm 25.9.2015)
Koronvaihtosopimuksella suojataan koko lainasalkkua. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi.
Sopimus päättyy 29.09.2025.
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)

Koronvaihtosopimus 10 (tekopvm 4.5.2016)
Tulevaisuudessa voimaan tuleva koronvaihtosopimus suojaa koko lainasalkkua. Koronvaihtosopimuksella muutetaan vaihtuva korko kiinteäksi 2018-2026. Sopimus alkaa 7.5.2018 ja päättyy 7.5.2026.
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)

**KUNTAYHTYMÄ
2017**

**KONSERNI
2017**

2016

2016

15 000 000	15 000 000	15 000 000
-294 166	-294 166	-664 929
20 000 000	20 000 000	20 000 000
323 449	323 449	-461 355
10 000 000	10 000 000	10 000 000
-285 377	-285 377	-473 273
10 000 000	10 000 000	10 000 000
-89 731	-89 731	-86 265

41. Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt (jatkuu)

KUNTAYHTYMÄ

KONSERNI

2016

2016

2017

2016

Johdannaissopimukset

Sakupe Oy

Koronvaihtosopimus 1

Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lanan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella vaihtuvat korot on muutettu kiinteiksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 03.04.2020. Lainojen suojausaste on 50%. Lainapääomaa vastaava nimellisarvo
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)

1 750 000
-13 854
2 000 000
-22 409

Kiinteistö Oy Mustinlampi

Koronvaihtosopimus 1

Koronvaihtosopimus on tehty lainasalkun suojaamiseksi korkoriskeiltä. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Päätymispäivä 16.5.2022.

Lainapääomaa vastaava nimellisarvo
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)

5 800 000
-263 043
6 162 500
-381 076

Koronvaihtosopimus 2

Koronvaihtosopimus on tehty lainasalkun suojaamiseksi korkoriskeiltä. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Päätymispäivä 17.5.2021

Lainapääomaa vastaava nimellisarvo
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)

5 800 000
-141 790
6 162 500
-217 587

Koronvaihtosopimus 3

Sopimus on tehty samalta vastapuolelta aiemmin nostettujen neljän lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Lainojen erilliset korkosuojaukset on purettu ja tilalle on tehty nykyinen koronvaihtosopimus.

Suojaus bullet-tyyppinen, jolloin suojausaste kasvaa lainojen takaisinmaksun myötä.

Päätymispäivä 28.1.2025

Lainapääomaa vastaava nimellisarvo
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)

12 500 000
-1 593 372
12 500 000
-1 622 246

**POHJOIS-SAVON SAIRAANHOITOPIIRIN
KUNTAYHTYMÄ**

**TILIKAUSI
1.1. - 31.12.2017**

41. Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt (jatkuu)	KUNTAYHTYMÄ		KONSERNI	
	2017	2016	2017	2016
Kiinteistöinvestointien arvonlisäveron tarkistusvastuu			14 420 759	16 628 373
Kiinteistö Oy Isoharja			850 123	948 203
Service			2 022 458	2 412 122
Kiinteistö Oy Mustinlampi			10 846 281	12 465 881
Sakupe Oy			701 896	802 167

*) Korjattu vertailuvuoden tarkistusvastuun yhteissumma.

Potilasvakuutusvastuu	6 143 408	7 411 791	6 143 408	7 411 791
vammaispalvelulain mukaiset etuudet, tuleva tuettu asuminen				
Käynnissä olevat oikeudenkäynnit	2 250 000	1 280 000	2 250 000	1 280 000
Pohjois-Karjalan käräjäoikeus				
Potilasvahinkoasia	1 200 000		1 200 000	

Pohjois-Karjalan käräjäoikeus				
Päivystysosaston (POS1) koskeva riita urakoitsijan		1 050 000	1 050 000	1 050 000
sopimusrikkomuksen vuoksi. Urakoitsijan vaatimus				
1 milj.€ Kuntayhtymän vastakanne n. 2 milj.€:n				
saatavista. Oikeudenkäyntikuluriski 30.000 - 50.000€				

Itä-Suomen hallinto-oikeus				
Hallintoriita liikelaitos KYSTERin ja Kaavin kunnan välillä.	0	200 000	0	200 000

Pohjois-Karjalan käräjäoikeus				
PEKO1 rakennusurakkaan liittyvä sopimuksentekoriiko-				
musta koskeva riita. Kuntayhtymän vaatimuksena		30 000	0	30 000
n. 600.000 €:n positiivinen sopimusetu. Oikeudenkäynti-				
kuluriski 20.000 - 30.000€.				

Valuuttatermiinit			150 000	150 000
Sakupe Oy, valuuttatermiinitaikaus				

HENKILÖSTÖÄ, TILINTARKASTAJAN PALKKIOITA JA INTRESSITAHOTAPAHUTUMIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

42. Henkilöstön lukumäärä 31.12.

2017
KUNTAYHTYMÄ

	Tutkimus- henkilöstö	Lääkäri- henkilöstö	Hoitto- henkilöstö	Muu henkilöistö	Yhteensä
Henkilöstö 31.12.2017	277	799	3 287	460	4 823
Henkilöstö 31.12.2016	225	777	3 307	517	4 826
Muutos ed. vuoteen 31.12.2017	52	22	-4	-57	-3
Muutos-%	23,11 %	2,83 %	-0,60 %	0	-0,06 %

Henkilöstö keskimäärin tarkoittaa samaa kuin käsite bruttotyöpanos. Se sisältää vakituiset ja määräaikaiset. Alkuperäisenä tietolähteenä toimii Prima-raportoinnin työpanostilasto laskennallisina virkoina.

446638

2017
KONSERNI

	Tutkimus- henkilöstö	Lääkäri- henkilöstö	Hoitto- henkilöstö	Muu hiöstö	Yht.
Henkilöstö 31.12.2017	304	799	3 811	1 914	6 828
Henkilöstö 31.12.2016	252	777	3 837	1 951	6 817
Muutos ed. vuoteen 31.12.2017	52	22	-26	-37	11
Muutos-%	20,63 %	2,83 %	-0,68 %	0	0,16 %

**POHJOIS-SAVON SAIRAANHOITOPIIRIN
KUNTAYHTYMÄ**

**TILIKAUSI
1.1. - 31.12.2017**

	2017	2016
	KUNTAYHTYMÄ	KUNTAYHTYMÄ
43. Henkilöstökulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	198 566 764	198 502 765
Henkilösivukulut	51 069 823	57 057 025
Eiäkekulut	42 092 535	44 364 530
Muut henkilösivukulut	8 977 287	12 692 495
Henkilöstökorvaukset ja muut korjaukset	-3 247 515	-3 242 386
Yhteensä tuloslaskelman mukaan	246 389 072	252 317 403
Henkilöstökuluja aktivoitu käyttöomaisuuteen	1 578 332	2 271 860
Yhteensä henkilöstökulut	<u>244 810 739</u>	<u>250 045 544</u>

	2017	2016
	KUNTAYHTYMÄ	KUNTAYHTYMÄ
45. Tilintarkastajan palkkiot		
KPMG Julkishallinnon Palvelut Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	25 690	31 788
Muut palkkiot	134	390
Palkkiot yhteensä	25 824	32 178
Tilintarkastuspalkkiot yhteensä	25 824	32 178

46. Intressitahotapahtumat

	2017 KUNTAYHTYMÄ	2016 KUNTAYHTYMÄ
Ostot intressitahoilta yhteensä	85 490 871	83 551 376
Liikelaitoskuntayhtymiltä	57 539 645	56 350 119
Servica	37 747 968	37 033 576
Islab	19 791 677	19 316 543
Tytäryhteisöiltä	4 768 193	4 610 042
Sakupe Oy	2 633 445	2 802 458
Kiinteistö Oy Mustinlampi	2 134 748	1 807 583
Osakkuusyhteisöiltä	23 183 033	22 591 216
Istekki Oy	23 183 033	22 591 216
Myynnit intressitahoille yhteensä	3 443 206	3 560 077
Liikelaitoskuntayhtymille	2 824 199	2 899 028
Servica	1 466 014	1 596 253
Islab	1 358 185	1 302 776
Tytäryhteisöille	340 352	381 075
Sakupe Oy	116 649	114 994
Kiinteistö Oy Mustinlampi	223 703	266 082
Osakkuusyhteisöille	278 655	279 973
Istekki Oy	278 655	279 973

Ostot on toteutettu palvelusopimusten mukaisesti ja myynnit koostuvat tavanomaisista palvelutuotantoon tarvittavista aineiden, tarvikkeiden ja palvelujen myynneistä.

KÄYTTÖTALOUSOSA VUODELTA 2017

Kuopion yliopistollinen sairaala
Taseyksikkö / Kantiini ja virkistyspalvelut

	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO 2016	MUUTETTU TALOUSARVIO 2016	TILINPÄÄTÖS 2016	TOT.% 2016	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO 2017	MUUTETTU TALOUSARVIO 2017	TOTEUMA 2017	TOT.% 2017
Taloudellisuustavoitteet:								
Liikevaihto	1 985 000	1 985 000	1 948 387,54	98,16 %	1 841 800	1 841 800	1 873 564,12	101,72 %
Ulkoiset	1 982 000	1 982 000	1 809 042,20	91,27 %	1 839 800	1 839 800	1 707 257,03	92,80 %
Muu ulkoinen myynti	1 982 000	1 982 000	1 806 639,27	91,15 %	1 839 800	1 839 800	1 705 015,19	92,67 %
Myynti liikelaitokselle	0	0	2 402,93	***	0	0	2 241,84	***
Sisäiset	3 000	3 000	139 345,34	***	2 000	2 000	166 307,09	***
Liiketoiminnan muut tuotot	9 000	9 000	4 010,13	44,56 %	9 000	9 000	4 456,88	49,52 %
Materiaalit ja palvelut	-1 157 127	-1 157 127	-1 205 919,29	104,22 %	-1 094 491	-1 094 491	-1 215 490,38	111,06 %
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-907 800	-907 800	-874 445,60	96,33 %	-877 512	-877 512	-850 426,97	96,91 %
Ulkoiset	-907 800	-907 800	-874 445,60	96,33 %	-877 512	-877 512	-850 426,97	96,91 %
Sisäiset	0	0	0,00	***	0	0	0,00	***
Palvelujen ostot	-249 327	-249 327	-331 473,69	132,95 %	-216 979	-216 979	-365 063,41	168,25 %
Ulkoiset	-109 357	-109 357	-209 344,89	191,43 %	-129 331	-129 331	-226 263,39	174,95 %
Sisäiset	-139 970	-139 970	-122 128,80	87,25 %	-87 648	-87 648	-138 800,02	158,36 %
Henkilöstökulut	-650 720	-650 720	-545 415,72	83,82 %	-556 765	-556 765	-521 053,90	93,59 %
Palkat ja palkkiot	-509 085	-509 085	-435 721,90	85,59 %	-440 725	-440 725	-397 661,09	90,23 %
Henkilösivukulut	-141 635	-141 635	-109 693,82	77,45 %	-116 040	-116 040	-123 392,81	106,34 %
Eläkekulut	-120 144	-120 144	-95 839,42	79,77 %	-101 808	-101 808	-115 923,78	113,87 %
Muut henkilösivukulut	-21 491	-21 491	-13 854,40	64,47 %	-14 232	-14 232	-7 469,03	52,48 %
Poistot ja arvonalentumiset	-32 000	-32 000	-8 664,71	27,08 %	-28 000	-28 000	-8 376,02	29,91 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-32 000	-32 000	-8 664,71	27,08 %	-28 000	-28 000	-8 376,02	29,91 %
Liiketoiminnan muut kulut	-34 280	-34 280	-57 721,77	168,38 %	-37 770	-37 770	-49 778,24	131,79 %
				***				***
LIIKKEYLIJÄÄMÄ (-) ALIJÄÄMÄ	119 873	119 873	134 676,18	112,35 %	133 774	133 774	83 322,46	62,29 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-500	-500	-2 589,36	517,87 %	-1 500	-1 500	-2 826,72	188,45 %
Kuntayhtymän maksamat korkotuotot	3 000	3 000	37,10	1,24 %	2 000	2 000	0,00	0,00 %
Korvaus peruspääomasta	-2 500	-2 500	-2 520,00	100,80 %	-2 500	-2 500	-2 520,00	100,80 %
Muut rahoituskulut	-1 000	-1 000	-106,46	10,65 %	-1 000	-1 000	-306,72	30,67 %
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN VARAUKSIA	119 373	119 373	132 086,82	110,65 %	132 274	132 274	80 495,74	60,86 %
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	5 056,06	***	0	0	5 056,06	***
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0,00	***	0	0	0,00	***
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-122 000	-122 000	-137 142,88	112,41 %	-132 274	-132 274	-85 551,80	64,68 %
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-2 627	-2 627	0,00	0,00 %	0	0	0,00	***

TASE 31.12.2017

Kuopion yliopistollinen sairaala

Taseyksikkö / KANTTIINI JA VIRKISTYSPALVELUT

	TASE 31.12.2017	TASE 31.12.2016	Muutos % 17/16
VASTAAVAA			
A PYSYVÄT VASTAAVAT	62 063,70	70 439,72	-11,89 %
II Aineelliset hyödykkeet			
1. Maa- ja vesialueet	22 620,12	22 620,12	0,00 %
2. Rakennukset	38 179,57	41 499,53	-8,00 %
4. Koneet ja kalusto	1 264,01	6 320,07	-80,00 %
	<u>62 063,70</u>	<u>70 439,72</u>	-11,89 %
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	712 955,65	795 549,04	-10,38 %
I Vaihto-omaisuus			
1. Aineet ja tarvikkeet	52 707,08	71 181,13	-25,95 %
	<u>52 707,08</u>	<u>71 181,13</u>	-25,95 %
II Saamiset			
Lyhytaikaiset saamiset			
1. Myyntisaamiset	10 888,83	11 838,10	-8,02 %
3. Saamiset kunnalta/kuntayhtymältä	612 348,18	691 054,42	-11,39 %
4. Muut saamiset	9 457,11	8 551,53	10,59 %
5. Siirtosaamiset	27 554,45	12 923,86	113,21 %
	<u>660 248,57</u>	<u>724 367,91</u>	-8,85 %
	<u>775 019,35</u>	<u>865 988,76</u>	-10,50 %
VASTATTAVAA			
A OMA PÄÄOMA	-611 042,04	-694 981,12	-12,08 %
I Peruspääoma	-83 959,39	-83 959,39	0,00 %
III Muut omat rahastot	-527 082,65	-611 021,73	-13,74 %
	<u>-611 042,04</u>	<u>-694 981,12</u>	-12,08 %
E VIERAS PÄÄOMA	-162 713,30	-164 687,57	-1,20 %
II Lyhytaikainen			
7. Ostovelat	-77 955,91	-54 390,53	43,33 %
9. Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	-6 304,23	-5 302,57	18,89 %
10. Siirtovelat	-78 453,16	-104 994,47	-25,28 %
	<u>-162 713,30</u>	<u>-164 687,57</u>	-1,20 %
	<u>-775 019,35</u>	<u>-865 988,76</u>	-10,50 %

RAHOITUSLASKELMAOSA VUODELTA 2017

Kuopion yliopistollinen sairaala

Taseyksikkö / Kanttiini ja virkistyspalvelut

		1.1. - 31.12.2017		1.1. - 31.12.2016	
Taseyksikön toiminnan ja investointien rahavirta					
<i>Toiminnan rahavirta</i>					
		83 322,46		134 676,18	
	Liikelijäämä (-alijäämä)				
	Poistot ja arvonalentumiset	+	8 376,02	8 664,71	
	Rahoitustuotot ja -kulut	+ / -	-2 826,72	-2 589,36	
	Tulorahoituksen korjauserät	+ / -	-71 004,17	-32 704,65	108 046,88
<i>Investointien rahavirta</i>					
	Investointikulut		-98 486,71	0,00	
	Rahoitusosuudet investointikuluihin		98 486,71	0,00	0,00
Toiminnan ja investointien nettorahavirta			17 867,59		108 046,88
Rahoituksen rahavirta					
<i>Oman pääoman muutokset</i>					
			-98 486,71		
<i>Muut maksuvalmiuden muutokset</i>					
	Vaihto-omaisuuden muutos	+ / -	18 474,05	3 713,72	
	Saamisten muutos	+ / -	-14 586,90	1 587,84	
	Korottomien velkojen muutos	+ / -	-1 974,27	1 912,88	-57 975,57
Rahoituksen rahavirta			-96 573,83		-57 975,57
			-78 706,24		50 071,31
Yhdystilin muutos					
Yhdystilin muutos					
	Yhdystili 31.12.	+	612 348,18	691 054,42	
	Yhdystili 1.1.	-	691 054,42	640 983,11	50 071,31

0,00

Ulkoisen liikevaihdon %-osuus	91,12 %	92,85 %
Liikevoitto %	4,30 %	6,78 %
Investointien tulorahoitus %	***	***

INVESTOINTIOSA VUODELTA 2017									
Kuopion yliopistollinen sairaala									
Taseyksikkö / Kanttiini ja virkistyspalvelut									
	TALOUSARVIO 2016	MUUTETTU TALOUSARVIO 2016	TILINPÄÄTÖS 2016	TOT. % 2016	TALOUSARVIO 2017	MUUTETTU TALOUSARVIO 2017	TILINPÄÄTÖS 2017	TOT. % 2017	MUUTOS % 17/16
LAITEINVESTOINNIT:									
Investointisuunnitelmat	0	0	0,00		0	0	-98 486,71		
Toteutuneet rakennusinvestoinnit			0,00				-98 486,71		
Osakkeet ja osuudet			0,00				0,00		
			0,00				-98 486,71		
Investointien tulorahoitus:									
Lainat									
Valtionosuudet									
Muut rahoitusosuudet (virkistysrahasto)							98 486,71		
YHTEENSÄ			0,00				98 486,71		
NETTOMENO	0	0	0,00		0	0	0,00		
- siitä investointivarausten / -rahaston käyttö									
KÄYTTÖMAISUUSINVESTOINNIT	0	0	0,00		0	0	-98 486,71		
RAHOITUSOSUUDET INV.MENOIHIN	0	0	0,00		0	0	98 486,71		***

KÄYTTOTALOUSOSA VUODELTA 2017								
Kuopion yliopistollinen sairaala								
Taseyksikkö / Lääkehuolto								
	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO 2016	MUUTETTU TALOUSARVIO 2016	TOTEUMA 2016	TOT.% 2016	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO 2017	MUUTETTU TALOUSARVIO 2017	TOTEUMA 2017	TOT.% 2017
Taloudellisuustavoitteet:								
Liikevaihto	28 988 139	31 905 855	33 512 551,74	105,04 %	31 711 009	31 756 009	35 052 825,41	110,38 %
Ulkoiset	3 558 664	3 558 664	3 632 907,79	102,09 %	3 392 331	3 392 331	3 597 169,86	106,04 %
Muu ulkoinen myynti	2 888 000	2 888 000	2 880 161,01	99,73 %	2 859 129	2 859 129	2 966 381,56	103,75 %
Myynti liikelaitokselle	670 664	670 664	752 746,78	112,24 %	533 202	533 202	630 788,30	118,30 %
Sisäiset	25 429 475	28 347 191	29 879 643,95	105,41 %	28 318 678	28 363 678	31 455 655,55	110,90 %
Liiketoiminnan muut tuotot	411 443	411 443	494 417,94	120,17 %	559 768	559 768	664 092,02	118,64 %
Materiaalit ja palvelut	-25 625 315	-28 462 726	-29 467 785,77	103,53 %	-28 680 757	-28 680 757	-31 232 260,67	108,90 %
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-22 198 218	-25 065 934	-26 021 886,48	103,81 %	-24 777 043	-24 777 043	-27 445 964,12	110,77 %
Ulkoiset	-22 198 218	-25 065 934	-26 021 886,48	103,81 %	-24 777 043	-24 777 043	-27 445 964,12	110,77 %
Sisäiset				***				***
Palvelujen ostot	-3 427 097	-3 396 792	-3 445 899,29	101,45 %	-3 903 714	-3 903 714	-3 786 296,55	96,99 %
Ulkoiset	-1 078 859	-1 078 859	-1 401 575,30	129,91 %	-1 205 380	-1 205 380	-1 315 650,12	109,15 %
Sisäiset	-2 348 238	-2 317 933	-2 044 323,99	88,20 %	-2 698 334	-2 698 334	-2 470 646,43	91,56 %
Henkilöstökulut	-3 485 348	-3 496 649	-3 619 865,11	103,52 %	-3 465 072	-3 465 072	-3 646 351,48	105,23 %
Palkat ja palkkiot	-2 715 645	-2 724 405	-2 856 916,21	104,86 %	-2 732 911	-2 732 911	-2 950 835,49	107,97 %
Henkilösivukulut	-769 703	-772 244	-762 948,90	98,80 %	-732 161	-732 161	-695 515,99	94,99 %
Eläkekulut	-643 058	-645 125	-626 478,28	97,11 %	-631 302	-631 302	-608 725,77	96,42 %
Muut henkilösivukulut	-126 645	-127 119	-136 470,62	107,36 %	-100 859	-100 859	-86 790,22	86,05 %
Liiketoiminnan muut kulut	-232 350	-282 350	-144 082,35	51,03 %	-113 000	-158 000	-301 735,30	190,97 %
LIIKELYLJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	56 569	75 573	775 236,45	***	11 948	11 948	536 569,98	***
				***				***
Rahoitustuotot ja -kulut	-56 266	-56 266	-56 819,38	100,98 %	-56 267	-56 267	-56 881,84	101,09 %
Kuntayhtymälle maksetut korkomenot	0	0	-91,45	***	0	0	0,00	***
Korvaus peruspääomasta	-56 266	-56 266	-56 268,00	100,00 %	-56 267	-56 267	-56 268,00	100,00 %
Muut rahoituskulut	0	0	-459,93	***	0	0	-613,84	***
				***				***
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN VARAUKSIA	303	19 307	718 417,07	***	-44 319	-44 319	479 688,14	***
				***				***
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0,00	***	0	0	0,00	***
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0,00	***	0	0	0,00	***
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0,00	***	0	0	0,00	***
				***				***
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	303	19 307	718 417,07	***	-44 319	-44 319	479 688,14	***

TASE 31.12.2017

Kuopion yliopistollinen sairaala
Taseyksikkö / LÄÄKEHUOLTO

	TASE 31.12.2017	TASE 31.12.2016	Muutos % 17/16
VASTAAVAA			
A PYSYVÄT VASTAAVAT	942 762,87	0,00	
II Aineelliset hyödykkeet			
4. Koneet ja kalusto	942 762,87	0,00	
	<u>942 762,87</u>	<u>0,00</u>	
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	4 283 251,85	4 321 615,21	-0,89 %
I Vaihto-omaisuus			
1. Aineet ja tarvikkeet	3 488 824,93	3 364 942,39	3,68 %
	<u>3 488 824,93</u>	<u>3 364 942,39</u>	3,68 %
Lyhytaikaiset saamiset			
1. Myyntisaamiset	281 568,67	379 753,83	-25,85 %
3. Saamiset kunnalta/kuntayhtymältä	0,00	262 474,55	-100,00 %
4. Muut saamiset	479 276,28	244 641,41	95,91 %
5. Siirtosaamiset	33 581,97	69 803,03	-51,89 %
	<u>794 426,92</u>	<u>956 672,82</u>	-16,96 %
	<u>5 226 014,72</u>	<u>4 321 615,21</u>	20,93 %
VASTATTAVAA			
A OMA PÄÄOMA	-3 184 529,89	-2 704 841,75	17,73 %
I Peruspääoma	-1 875 561,71	-1 875 561,71	0,00 %
IV Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	-829 280,04	-110 862,97	648,02 %
V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-479 688,14	-718 417,07	-33,23 %
	<u>-3 184 529,89</u>	<u>-2 704 841,75</u>	17,73 %
E VIERAS PÄÄOMA	-2 041 484,83	-1 616 773,46	26,27 %
II Lyhytaikainen			
7. Ostovelat	-1 017 686,15	-1 131 356,02	-10,05 %
8. Korottomat velat kunnalta/kuntayhtymältä	-546 175,36	0,00	
10. Siirtovelat	-477 623,32	-485 417,44	-1,61 %
	<u>-2 041 484,83</u>	<u>-1 616 773,46</u>	26,27 %
	<u>-5 226 014,72</u>	<u>-4 321 615,21</u>	20,93 %

RAHOITUSLASKELMAOSA VUODELTA 2017

Kuopion yliopistollinen sairaala

Taseyksikkö / Lääkehuolto

		1.1. - 31.12.2017		1.1. - 31.12.2016	
Taseyksikön toiminnan ja investointien rahavirta					
<i>Toiminnan rahavirta</i>					
		536 569,98		775 236,45	
	Liikelyjäämä (-alijäämä)				
	Rahoitustuotot ja -kulut	+ / -	-56 881,84	479 688,14	-56 819,38
					718 417,07
<i>Investointien rahavirta</i>					
	Investointikulut (sis.lääkejäakaappien siirto laitepankista)		-942 733,47		0
	Rahoitusosuudet investointikuluihin			-942 733,47	0,00
	<i>Toiminnan ja investointien nettorahavirta</i>			-463 045,33	0,00
Rahoituksen rahavirta					
<i>Oman pääoman muutokset</i>					
<i>Muut maksuvalmiuden muutokset</i>					
	Vaihto-omaisuuden muutos	+ / -	-123 882,54		271 154,42
	Saamisten muutos	+ / -	-100 228,65		-15 901,44
	Korottomien velkojen muutos	+ / -	-121 493,39	-345 604,58	-264 030,75
	Rahoituksen rahavirta			-345 604,58	-8 777,77
				-808 649,91	709 639,30
Yhdystilin muutos					
<i>Yhdystilin muutos</i>					
	Yhdystili 31.12.	+	-546 175,36		262 474,55
	Yhdystili 1.1.	-	262 474,55	-808 649,91	709 639,30

Ulkoisen liikevaihdon %-osuus	10,26 %	10,84 %
Liikevoitto %	1,37 %	2,14 %
Investointien tulorahoitus %	***	***

INVESTOINTIOSA VUODELTA 2017									
Kuopion yliopistollinen sairaala									
Taseyksikkö / Lääkehuolto									
	TALOUSARVIO 2016	MUUTETTU TALOUSARVIO 2016	TILINPÄÄTÖS 2016	TOT. % 2016	TALOUSARVIO 2017	MUUTETTU TALOUSARVIO 2017	TILINPÄÄTÖS 2017	TOT. % 2017	MUUTOS % 17/16
LAITEINVESTOINNIT:									
Investointisuunnitelmat	0	0	0,00	0,00	0	0	-942 733,47		
Toteutuneet laiteinvestoinnit					0	0	-942 733,47		
Toteutuneet sovellusinvestoinnit (Määräraha sovelluspankissa)			0,00				-942 733,47		
Investointien tulorahoitus:									
Lainat									
Valtionosuudet									
Muu tulorahoitus									
YHTEENSÄ			0,00				0,00		
NETTOMENO	0	0	0,00	0,00	0	0	-942 733,47		
- siitä investointivarausten / - rahaston käyttö									
KÄYTTÖMAISUUSINVESTOINNIT	0	0	0,00	0,00	0	0	-942 733,47		
RAHOITUSOSUUDET INV.MENOIHIIN	0	0	0,00	***	0	0	0,00	***	***

KÄYTTÖTALOUSOSA VUODELTA 2017

Kuopion yliopistollinen sairaala
Taseyksikkö / Sydänkeskus

	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO 2016	MUUTETTU TALOUSARVIO 2016	TILINPÄÄTÖS 2016	TOT.% 2016	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO 2017	MUUTETTU TALOUSARVIO 2017	TOTEUMA 2017	TOT.% 2017
Taloudellisuustavoitteet:								
Liikevaihto	49 578 284	49 578 284	49 274 596,25	99,39 %	51 916 268	51 916 268	50 471 344,57	97,22 %
Ulkoiset	46 997 175	46 997 175	47 354 672,50	100,76 %	48 330 342	48 330 342	48 518 184,05	100,39 %
Hoitopalveluiden myynti jäsenkunnille	32 663 146	32 663 146	33 034 897,84	101,14 %	33 205 020	33 205 020	33 204 434,33	100,00 %
Hoitopalveluiden myynti ulkokunnille	14 282 529	14 282 529	14 265 672,74	99,88 %	15 069 822	15 069 822	15 261 798,31	101,27 %
Muu ulkoinen myynti	51 500	51 500	54 101,92	105,05 %	55 500	55 500	51 951,41	93,61 %
Sisäiset	2 581 109	2 581 109	1 919 923,75	74,38 %	3 585 926	3 585 926	1 953 160,52	54,47 %
Liiketoiminnan muut tuotot	1 294 702	1 444 702	1 530 251,34	105,92 %	1 525 257	1 525 257	1 484 096,18	97,30 %
Materiaalit ja palvelut	-39 695 563	-39 869 813	-40 559 378,84	101,73 %	-39 721 776	-39 721 776	-41 939 381,23	105,58 %
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-10 731 169	-11 028 622	-12 005 760,56	108,86 %	-11 226 802	-11 226 802	-12 148 253,07	108,21 %
Ulkoiset	-8 218 998	-8 218 998	-9 384 908,88	114,19 %	-8 654 731	-8 654 731	-9 735 033,78	112,48 %
Sisäiset	-2 512 171	-2 809 624	-2 620 851,68	93,28 %	-2 572 071	-2 572 071	-2 413 219,29	93,82 %
Palvelujen ostot	-28 964 394	-28 841 191	-28 553 618,28	99,00 %	-28 494 974	-28 494 974	-29 791 128,16	104,55 %
Ulkoiset	-411 617	-411 617	-4 394 716,01	***	-585 847	-585 847	-4 712 742,48	804,43 %
Sisäiset	-28 552 777	-28 429 574	-24 158 902,27	84,98 %	-27 909 127	-27 909 127	-25 078 385,68	89,86 %
Henkilöstökulut	-9 834 840	-9 834 840	-10 186 104,57	103,57 %	-9 674 290	-9 674 290	-10 650 999,57	110,10 %
Palkat ja palkkiot	-7 733 238	-7 733 238	-7 954 428,92	102,86 %	-7 696 517	-7 696 517	-8 466 328,37	110,00 %
Henkilösivukulut	-2 101 602	-2 101 602	-2 231 675,65	106,19 %	-1 977 773	-1 977 773	-2 184 671,20	110,46 %
Eläkekulut	-1 834 370	-1 834 370	-1 794 191,77	97,81 %	-1 802 440	-1 802 440	-1 897 700,97	105,29 %
Muut henkilösivukulut	-267 232	-267 232	-437 483,88	163,71 %	-175 333	-175 333	-286 970,23	163,67 %
Poistot ja arvonalentumiset	-934 741	-934 741	-860 276,27	92,03 %	-1 012 383	-1 012 383	-904 626,85	89,36 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-934 741	-934 741	-860 276,27	92,03 %	-1 012 383	-1 012 383	-904 626,85	89,36 %
Liiketoiminnan muut kulut	-135 837	-135 837	-142 044,17	104,57 %	-128 079	-128 079	-91 176,90	71,19 %
LIIKELYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	272 005	247 755	-942 956,26	-380,60 %	2 904 997	2 904 997	-1 630 743,80	-56,14 %
Rahoitustuotot ja -kulut	8 300	8 300	-2 148,67	-25,89 %	-1 670	-1 670	-2 912,80	174,42 %
Kuntayhtymän maksamat korkotuotot	15 000	15 000	397,87	2,65 %	950	950	0,00	0,00 %
Korvaus jäännöspääomasta	-6 500	-6 500	-2 520,00	38,77 %	-2 520	-2 520	-2 520,00	100,00 %
Muut rahoituskulut	-200	-200	-26,54	13,27 %	-100	-100	-392,80	392,80 %
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN VARAUKSIA	280 305	256 055	-945 104,93	-369,10 %	2 903 327	2 903 327	-1 633 656,60	-56,27 %
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0,00	***	0	0	0,00	***
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0,00	***	0	0	0,00	***
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0,00	***	0	0	0,00	***
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	280 305	256 055	-945 104,93	-369,10 %	2 903 327	2 903 327	-1 633 656,60	-56,27 %

TASE 31.12.2017

Kuopion yliopistollinen sairaala
Taseyksikkö / SYDÄNKESKUS

	TASE 31.12.2017	TASE 31.12.2016	Muutos % 17/16
VASTAAVAA			
A PYSYVÄT VASTAAVAT	2 082 793,55	2 198 920,29	-5,28 %
II Aineelliset hyödykkeet			
4. Koneet ja kalusto	2 082 793,55	2 198 920,29	-5,28 %
	<u>2 082 793,55</u>	<u>2 198 920,29</u>	-5,28 %
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	5 029 945,53	7 081 178,86	-28,97 %
II Saamiset			
Lyhytaikaiset saamiset			
1. Myyntisaamiset	12 588,17	12 167,85	3,45 %
3. Saamiset kunnalta/kuntayhtymältä	4 716 714,25	6 824 058,14	-30,88 %
4. Muut saamiset	289 292,63	244 952,87	18,10 %
5. Siirtosaamiset	11 350,48	0,00	
	<u>5 029 945,53</u>	<u>7 081 178,86</u>	-28,97 %
	<u>7 112 739,08</u>	<u>9 280 099,15</u>	-23,35 %
VASTATTAVAA			
A OMA PÄÄOMA	-4 976 118,81	-6 609 775,41	-24,72 %
I Peruspääoma	-83 975,14	-83 975,14	0,00 %
IV Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	-6 525 800,27	-7 470 905,20	-12,65 %
V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 633 656,60	945 104,93	72,85 %
	<u>-4 976 118,81</u>	<u>-6 609 775,41</u>	-24,72 %
E VIERAS PÄÄOMA	-2 136 620,27	-2 670 323,74	-19,99 %
II Lyhytaikainen			
7. Ostovelat	-511 872,54	-856 878,21	-40,26 %
10. Siirtovelat	-1 624 747,73	-1 813 445,53	-10,41 %
	<u>-2 136 620,27</u>	<u>-2 670 323,74</u>	-19,99 %
	<u>-7 112 739,08</u>	<u>-9 280 099,15</u>	-23,35 %

RAHOITUSLASKELMAOSA VUODELTA 2017
Kuopion yliopistollinen sairaala
Taseyksikkö / Sydänkeskus

		1.1. - 31.12.2017		1.1. - 31.12.2016	
Taseyksikön toiminnan ja investointien rahavirta					
<i>Toiminnan rahavirta</i>					
		-1 630 743,80		-942 956,26	
		904 626,85		860 276,27	
		-2 912,80		-2 148,67	
			-729 029,75		-84 828,66
<i>Investointien rahavirta</i>					
		-788 500,11		-558 473,05	
			-788 500,11		-558 473,05
Toiminnan ja investointien nettorahavirta					
Rahoituksen rahavirta					
<i>Oman pääoman muutokset</i>					
<i>Muut maksuvalmiuden muutokset</i>					
		-56 110,56		18 867,67	
		-533 703,47	-589 814,03	34 813,69	53 681,36
Rahoituksen rahavirta					
Yhdystilin muutos					
Yhdystilin muutos					
		4 716 714,25		6 824 058,14	
		6 824 058,14	-2 107 343,89	7 413 678,49	-589 620,35

0,00

Ulkoisen liikevaihdon %-osuus (ei sisällä hoitopalvelujen myyntiä jäsenkunnille)	30,34 %	29,06 %
Liikevoitto %	-3,23 %	-1,91 %
Investointien tulorahoitus %	***	***

INVESTOINTIOSA VUODELTA 2017									
Kuopion yliopistollinen sairaala									
Taseyksikkö / Sydänkeskus									
	TALOUSARVIO 2016	MUUTETTU TALOUSARVIO 2016	TILINPÄÄTÖS 2016	TOT. % 2016	TALOUSARVIO 2017	MUUTETTU TALOUSARVIO 2017	TILINPÄÄTÖS 2017	TOT. % 2017	MUUTOS % 17/16
LAITEINVESTOINNIT:									
Investointisuunnitelmat	-1 016 000	-1 016 000	-558 473,05	54,97	-140 000	-140 000	-788 500,11	563,21	41,19
Toteutuneet investoinnit	-1 016 000	-1 016 000	-558 473,05	54,97	-140 000	-140 000	-788 500,11	563,21	41,19
- vuoden 2016 keskeneräisistä siirretyt									
Toteutuneiden investointien nettomeno			-558 473,05				-788 500,11		
Keskeneräiset investoinnit									
Investointien tulorahoitus:									
Lainat									
Valtionosuudet									
Muu tulorahoitus									
YHTEENSÄ			0,00	***			0,00	***	***
NETTOMENO	-1 016 000	-1 016 000	-558 473,05	54,97	-140 000	-140 000	-788 500,11	563,21	41,19
- siitä investointivarausten /									
-rahaston käyttö									
KÄYTTÖMAISUUSINVESTOINNIT	-1 016 000	-1 016 000	-558 473,05	54,97	-140 000	-140 000	-788 500,11	563,21	41,19
RAHOITUSOSUDET INV.MENOIHIN	0	0	0,00	***	0	0	0,00	***	***

KÄYTTÖTALOUSOSA VUODELTA 2017								
Kuopion yliopistollinen sairaala Taseyksikkö / Neurokeskus								
	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO 2016	MUUTETTU TALOUSARVIO 2016	TOTEUMA 2016	TOT.% 2016	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO 2017	MUUTETTU TALOUSARVIO 2017	TOTEUMA 2017	TOT.% 2017
Taloudellisuustavoitteet:								
Liikevaihto	37 514 977	37 514 977	38 260 775,07	101,99 %	38 407 781	38 407 781	40 308 090,03	104,95 %
Ulkoiset	36 236 169	36 236 169	37 109 463,66	102,41 %	37 460 070	37 460 070	39 181 438,04	104,60 %
Hoitopalveluiden myynti jäsenkunnille	21 277 184	21 277 184	21 137 939,45	99,35 %	21 466 334	21 466 334	22 261 510,18	103,70 %
Hoitopalveluiden myynti ulkokunnille	14 957 880	14 957 880	15 923 029,89	106,45 %	15 991 530	15 991 530	16 869 925,26	105,49 %
Muu ulkoinen myynti	1 105	1 105	48 494,32	***	2 206	2 206	50 002,60	***
Sisäiset	1 278 808	1 278 808	1 151 311,41	90,03 %	947 711	947 711	1 126 651,99	118,88 %
Liiketoiminnan muut tuotot	2 043 398	2 370 644	2 368 526,70	99,91 %	2 027 323	2 027 323	2 335 306,75	115,19 %
Materiaalit ja palvelut	-28 891 658	-28 816 802	-32 059 045,98	111,25 %	-30 138 329	-30 138 329	-32 995 712,03	109,48 %
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-3 589 181	-3 589 181	-3 900 246,78	108,67 %	-3 720 914	-3 720 914	-4 502 878,04	121,02 %
Ulkoiset	-2 787 735	-2 787 735	-2 736 011,03	98,14 %	-2 737 813	-2 737 813	-3 295 899,73	120,38 %
Sisäiset	-801 446	-801 446	-1 164 235,75	145,27 %	-983 101	-983 101	-1 206 978,31	122,77 %
Palvelujen ostot	-25 302 477	-25 227 621	-28 158 799,20	111,62 %	-26 417 415	-26 417 415	-28 492 833,99	107,86 %
Ulkoiset	-4 698 667	-4 698 667	-5 169 983,62	110,03 %	-5 113 802	-5 113 802	-5 380 147,78	105,21 %
Sisäiset	-20 603 810	-20 528 954	-22 988 815,58	111,98 %	-21 303 613	-21 303 613	-23 112 686,21	108,49 %
Henkilöstökulut	-7 609 856	-7 489 856	-7 744 561,56	103,40 %	-7 480 826	-7 480 826	-7 875 829,36	105,28 %
Palkat ja palkkiot	-5 951 811	-5 951 811	-6 103 076,66	102,54 %	-5 925 491	-5 925 491	-6 388 029,03	107,81 %
Henkilösivukulut	-1 658 045	-1 538 045	-1 641 484,90	106,73 %	-1 555 335	-1 555 335	-1 487 800,33	95,66 %
Eläkekulut	-1 417 972	-1 417 972	-1 379 043,22	97,25 %	-1 405 945	-1 405 945	-1 326 565,40	94,35 %
Muut henkilösivukulut	-240 073	-120 073	-262 441,68	218,57 %	-149 390	-149 390	-161 234,93	107,93 %
Poistot ja arvonalentumiset	-339 202	-339 202	-203 968,78	60,13 %	-369 289	-369 289	-253 470,93	68,64 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-339 202	-339 202	-203 968,78	60,13 %	-369 289	-369 289	-253 470,93	68,64 %
Liiketoiminnan muut kulut	-32 986	-32 986	-39 204,14	118,85 %	-44 721	-44 721	-25 225,30	56,41 %
LIIKELYLIJÄÄMÄ (-)ALIJÄÄMÄ)	2 684 673	3 206 775	582 521,31	18,17 %	2 401 939	2 401 939	1 493 159,16	62,16 %
Rahoitustuotot ja -kulut	11 681	11 681	-1 006,76	-8,62 %	-238	-238	-1 608,63	675,89 %
Kuntayhtymän maksamat korkotuotot	13 322	13 322	357,16	2,68 %	1 000	1 000	0,00	0,00 %
Korvaus peruspääomasta	-1 640	-1 640	-1 236,00	75,37 %	-1 236	-1 236	-1 236,00	100,00 %
Muut rahoituskulut	-1	-1	-127,92	***	-2	-2	-372,63	***
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN VARAUKSIA	2 696 354	3 218 456	581 514,55	18,07 %	2 401 701	2 401 701	1 491 550,53	62,10 %
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0,00	***	0	0	0,00	***
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0,00	***	0	0	0,00	***
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0,00	***	0	0	0,00	***
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	2 696 354	3 218 456	581 514,55	18,07 %	2 401 701	2 401 701	1 491 550,53	62,10 %

TASE 31.12.2017

Kuopion yliopistollinen sairaala
Taseyksikkö / NEUROKESKUS

	TASE 31.12.2017	TASE 31.12.2016	Muutos % 17/16
VASTAAVAA			
A PYSYVÄT VASTAAVAT	1 609 184,38	807 177,26	99,36 %
II Aineelliset hyödykkeet			
4. Koneet ja kalusto	1 609 184,38	807 177,26	99,36 %
	<u>1 609 184,38</u>	<u>807 177,26</u>	99,36 %
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	7 820 000,02	7 189 780,16	8,77 %
II Saamiset			
Lyhytaikaiset saamiset			
1. Myyntisaamiset	4 693,64	23 624,84	-80,13 %
3. Saamiset kunnalta/kuntayhtymältä	7 514 781,97	7 053 128,66	6,55 %
4. Muut saamiset	284 991,29	94 548,85	201,42 %
5. Siirtosaamiset	15 533,12	18 477,81	-15,94 %
	<u>7 820 000,02</u>	<u>7 189 780,16</u>	8,77 %
	<u>9 429 184,40</u>	<u>7 996 957,42</u>	17,91 %
VASTATTAVAA			
A OMA PÄÄOMA	-7 828 700,87	-6 337 150,34	23,54 %
I Peruspääoma	-41 001,68	-41 001,68	0,00 %
IV Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	-6 296 148,66	-5 714 634,11	10,18 %
V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 491 550,53	-581 514,55	156,49 %
	<u>-7 828 700,87</u>	<u>-6 337 150,34</u>	23,54 %
E VIERAS PÄÄOMA	-1 600 483,53	-1 659 807,08	-3,57 %
II Lyhytaikainen			
7. Ostovelat	-498 791,26	-572 088,42	-12,81 %
10. Siirtovelat	-1 101 692,27	-1 087 718,66	1,28 %
	<u>-1 600 483,53</u>	<u>-1 659 807,08</u>	-3,57 %
	<u>-9 429 184,40</u>	<u>-7 996 957,42</u>	17,91 %

RAHOITUSLASKELMAOSA VUODELTA 2017

Kuopion yliopistollinen sairaala

Taseyksikkö / Neurokeskus

		1.1. - 31.12.2017		1.1. - 31.12.2016	
Taseyksikön toiminnan ja investointien rahavirta					
<i>Toiminnan rahavirta</i>					
		1 493 159,16		582 521,31	
		253 470,93		203 968,78	
	+				
		-1 608,63		-1 006,76	
	+ / -		1 745 021,46		785 483,33
<i>Investointien rahavirta</i>					
		-1 055 478,05		-195 304,05	
			-1 055 478,05		-195 304,05
<i>Toiminnan ja investointien nettorahavirta</i>					
			689 543,41		590 179,28
Rahoituksen rahavirta					
<i>Oman pääoman muutokset</i>					
<i>Muut maksuvalmiuden muutokset</i>					
		-168 566,55		1 992,73	
	+ / -				
		-59 323,55	-227 890,10	-84 667,21	-82 674,48
	+ / -				
			-227 890,10		-82 674,48
<i>Rahoituksen rahavirta</i>					
			461 653,31		507 504,80
Yhdystilin muutos					
<i>Yhdystilin muutos</i>					
		7 514 781,97		7 053 128,66	
	+				
		7 053 128,66	461 653,31	6 545 623,86	507 504,80
	-				

Ulkoisen liikevaihdon %-osuus (ei sisällä hoitopalvelujen myyntiä jäsenkunnille)	41,98 %	41,74 %
Liikevoitto %	3,70 %	1,52 %
Investointien tulorahoitus %	165,48 %	402,18 %

INVESTOINTIOSA VUODELTA 2017									
Kuopion yliopistollinen sairaala									
Taseyksikkö / Neurokeskus									
	TALOUSARVIO 2016	MUUTETTU TALOUSARVIO 2016	TILINPÄÄTÖS 2016	TOT. % 2016	TALOUSARVIO 2017	MUUTETTU TALOUSARVIO 2017	TILINPÄÄTÖS 2017	TOT. % 2017	MUUTOS % 17/16
LAITEINVESTOINNIT:									
Investointisuunnitelmat	-595 000	-595 000	-195 304,06	32,82	-772 000	-772 000	-1 055 478,05	136,72	440,43
Toteutuneet laiteinvestoinnit	-595 000	-595 000	-211 129,05	35,48	-772 000	-772 000	-1 055 478,05	***	399,92
Toteutuneet sovellusinvestoinnit (Määräraha sovelluspankissa)			15 824,99				0,00		
			-195 304,06				-1 055 478,05		
Investointien tulorahoitus:									
Lainat									
Valtionosuudet									
Muu tulorahoitus									
YHTEENSÄ			0,00				0,00		
NETTOMENO	-595 000	-595 000	-195 304,06	32,82	-772 000	-772 000	-1 055 478,05	136,72	440,43
- siitä investointivarausten / - rahaston käyttö									
KÄYTTÖOMAISUUSINVESTOINNIT RAHOITUSOSUUDET INV.MENOIHIN	-595 000 0	-595 000 0	-195 304,06 0,00	32,82 ***	-772 000 0	-772 000 0	-1 055 478,05 0,00	136,72 ***	440,43 ***

KÄYTTÖTALOUSOSA VUODELTA 2017

Kuopion yliopistollinen sairaala
Taseyksikkö / KYS-Kuvantamiskeskus

	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO 2016	MUUTETTU TALOUSARVIO 2016	TOTEUMA 2016	TOT.% 2016	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO 2017	MUUTETTU TALOUSARVIO 2017	TOTEUMA 2017	TOT.% 2017
Taloudellisuustavoitteet:								
Liikevaihto	31 631 451	31 631 451	36 849 560,43	116,50 %	32 615 120	32 615 120	35 945 548,04	110,21 %
Ulkoiset	3 997 055	3 997 055	3 568 602,68	89,28 %	3 493 701	3 493 701	4 167 680,94	119,29 %
Muu ulkoinen myynti	3 380 537	3 380 537	2 864 665,76	84,74 %	2 973 632	2 973 632	3 612 833,24	121,50 %
Myynti liikelaitokselle	616 518	616 518	703 936,92	114,18 %	520 069	520 069	554 847,70	106,69 %
Sisäiset	27 634 396	27 634 396	33 280 957,75	120,43 %	29 121 419	29 121 419	31 777 867,10	109,12 %
Liiketoiminnan muut tuotot	996 908	996 908	948 787,77	95,17 %	865 088	865 088	871 455,85	100,74 %
Materiaalit ja palvelut	-14 035 057	-13 994 905	-16 390 327,29	117,12 %	-14 844 229	-14 844 229	-17 954 702,14	120,95 %
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-4 815 531	-4 977 342	-6 508 667,69	130,77 %	-5 416 339	-5 416 339	-6 884 994,53	127,12 %
Ulkoiset	-4 337 326	-4 337 326	-5 913 927,70	136,35 %	-4 771 340	-4 771 340	-6 241 636,45	130,82 %
Sisäiset	-478 205	-640 016	-594 739,99	92,93 %	-644 999	-644 999	-643 358,08	99,75 %
Palvelujen ostot	-9 219 526	-9 017 563	-9 881 659,60	109,58 %	-9 427 890	-9 427 890	-11 069 707,61	117,41 %
Ulkoiset	-4 743 207	-4 743 207	-5 773 663,60	121,72 %	-4 572 404	-4 572 404	-6 119 910,30	133,84 %
Sisäiset	-4 476 319	-4 274 356	-4 107 996,00	96,11 %	-4 855 486	-4 855 486	-4 949 797,31	101,94 %
Henkilöstökulut	-16 010 946	-16 039 316	-15 788 672,09	98,44 %	-15 496 259	-15 496 259	-16 132 085,57	104,10 %
Palkat ja palkkiot	-12 517 106	-12 558 206	-12 419 581,57	98,90 %	-12 283 882	-12 283 882	-12 983 173,73	105,69 %
Henkilösivukulut	-3 493 840	-3 481 110	-3 369 090,52	96,78 %	-3 212 377	-3 212 377	-3 148 911,84	98,02 %
Eläkekulut	-2 956 700	-2 966 400	-2 738 903,91	92,33 %	-2 848 376	-2 848 376	-2 790 227,55	97,96 %
Muut henkilösivukulut	-537 140	-514 710	-630 186,61	122,44 %	-364 001	-364 001	-358 684,29	98,54 %
Poistot ja arvonalentumiset	-2 144 279	-2 144 279	-2 174 466,52	101,41 %	-2 603 856	-2 603 856	-2 480 667,85	95,27 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 144 279	-2 144 279	-2 174 466,52	101,41 %	-2 603 856	-2 603 856	-2 480 667,85	95,27 %
Liiketoiminnan muut kulut	-245 106	-245 106	-171 893,28	70,13 %	-162 812	-162 812	-29 779,68	18,29 %
LIIKKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	192 971	204 753	3 272 989,02	***	373 052	373 052	219 768,65	58,91 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-42 086	-42 086	-126 655,86	300,95 %	-126 256	-126 256	-126 381,44	100,10 %
Kuntayhtymälle maksetut korkomenot	0	0	-340,31	***	0	0	0,00	***
Korvaus peruspääomasta	-42 086	-42 086	-126 252,00	299,99 %	-126 256	-126 256	-126 264,00	100,01 %
Muut rahoituskulut	0	0	-63,55	***	0	0	-117,44	***
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	150 885	162 667	3 146 333,16	***	246 796	246 796	93 387,82	37,84 %

TASE 31.12.2017

Kuopion yliopistollinen sairaala
Taseyksikkö / KYS-Kuvantamiskeskus

	TASE 31.12.2017	TASE 31.12.2016	Muutos % 17/16
VASTAAVAA			
A PYSYVÄT VASTAAVAT	13 027 590,96	12 448 319,85	4,65 %
II Aineelliset hyödykkeet			
1. Maa- ja vesialueet	0,00	0,00	
2. Rakennukset	0,00	0,00	
4. Koneet ja kalusto	10 160 771,90	10 440 633,00	-2,68 %
	<u>13 027 590,96</u>	<u>12 448 319,85</u>	4,65 %
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	587 026,29	1 200 742,51	-51,11 %
I Vaihto-omaisuus			
1. Aineet ja tarvikkeet	0,00	0,00	
	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>	
II Saamiset			
Lyhytaikaiset saamiset			
1. Myyntisaamiset	202 120,70	573 654,30	-64,77 %
3. Saamiset kunnalta/kuntayhtymältä	0,00	0,00	
4. Muut saamiset	365 012,42	236 646,70	54,24 %
5. Siirtosaamiset	19 893,17	390 441,51	-94,90 %
	<u>587 026,29</u>	<u>1 200 742,51</u>	-51,11 %
	<u>13 614 617,25</u>	<u>13 649 062,36</u>	-0,25 %
VASTATTAVAA			
A OMA PÄÄOMA	-7 582 491,90	-7 489 104,08	1,25 %
I Peruspääoma	-4 208 548,32	-4 208 548,32	0,00 %
III Muut omat rahastot	0,00	0,00	
	<u>-7 582 491,90</u>	<u>-7 489 104,08</u>	1,25 %
E VIERAS PÄÄOMA	-6 032 125,35	-6 338 916,42	-4,84 %
II Lyhytaikainen			
7. Ostovelat	-634 469,74	-673 654,49	-5,82 %
9. Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	0,00	0,00	
10. Siirtovelat	-2 195 774,62	-2 309 772,13	-4,94 %
	<u>-6 032 125,35</u>	<u>-6 338 916,42</u>	-4,84 %
	<u>-13 614 617,25</u>	<u>-13 828 020,50</u>	-1,54 %

RAHOITUSLASKELMAOSA VUODELTA 2017					
Kuopion yliopistollinen sairaala					
Taseyksikkö / Kys-Kuvantamiskeskus					
		1.1. - 31.12.2017		1.1. - 31.12.2016	
Taseyksikön toiminnan ja investointien rahavirta					
<i>Toiminnan rahavirta</i>					
	Liikelylijäämä (-alijäämä)	219 768,65		2 898 765,69	
+	Poistot ja arvonalentumiset	2 480 667,85		2 194 092,26	
+ / -	Rahoitustuotot ja -kulut	-126 381,44		-126 655,86	
+ / -	Tulorahoituksen korjauserät	1 294,30	2 575 349,36		4 966 202,09
			2 575 349,36		4 966 202,09
<i>Investointien rahavirta</i>					
	Investointikulut	-2 987 245,11		-3 049 451,98	
	Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00		516 029,26	
	Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustuotot		-2 987 245,11		-2 533 422,72
Toiminnan ja investointien nettorahavirta			-411 895,75		2 432 779,37
Rahoituksen rahavirta					
<i>Oman pääoman muutokset</i>					
<i>Muut maksuvalmiuden muutokset</i>					
	Saamisten muutos	+ / - 718 716,22		296 347,20	
	Korottomien velkojen muutos	+ / - -153 211,66	565 504,56	-1 609 971,09	-1 313 623,89
Rahoituksen rahavirta			565 504,56		-1 313 623,89
Yhdystilin muutos			153 608,81		1 119 155,48
Yhdystilin muutos					
	Yhdystili 31.12.	+ -3 201 880,99		-3 355 489,80	
	Yhdystili 1.1.	- -3 355 489,80	153 608,81	-4 474 645,28	1 119 155,48

Ulkoisen liikevaihdon %-osuus	11,59 %	10,26 %
Liikevoitto %	0,26 %	7,47 %
Investointien tulorahoitus %	79,92 %	90,40 %

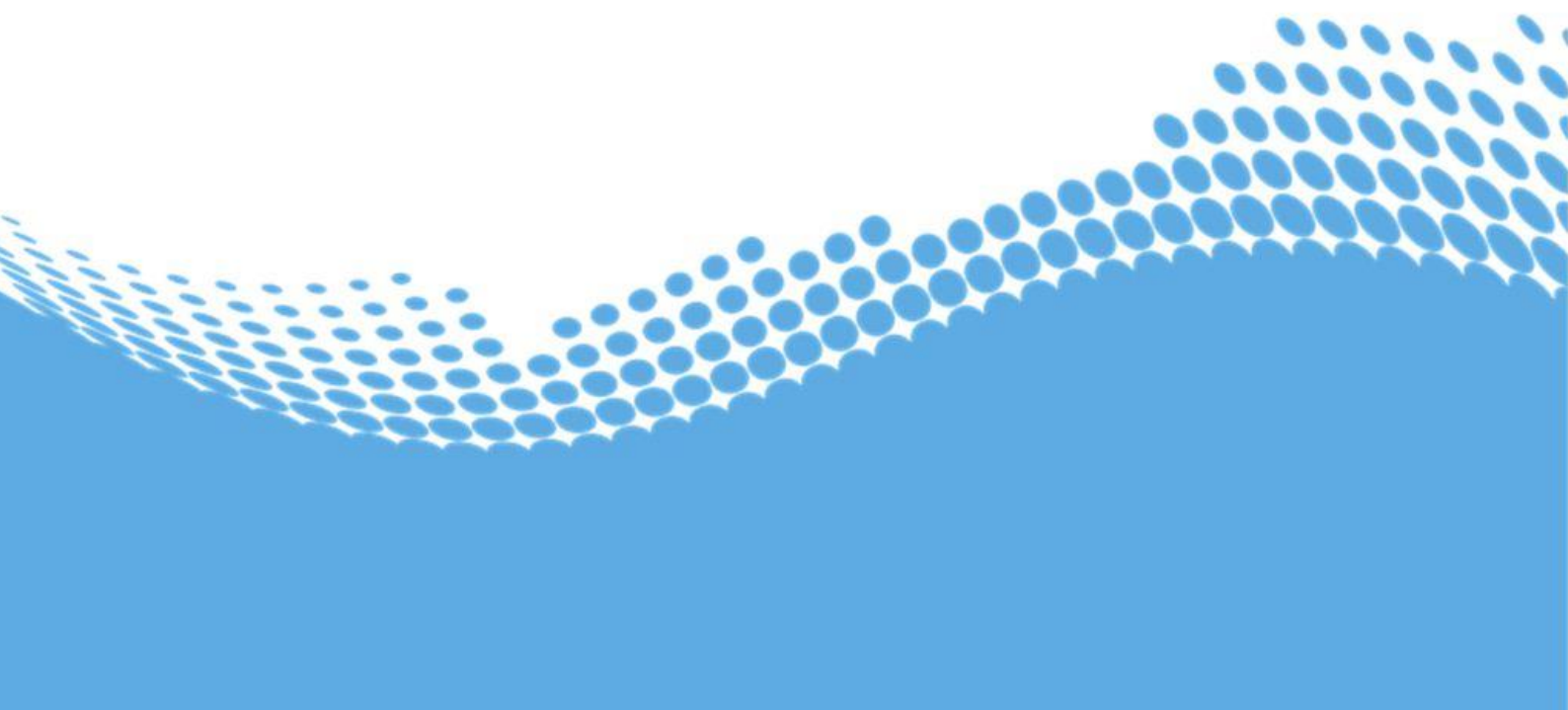
INVESTOINTIOSA VUODELTA 2017									
Kuopion yliopistollinen sairaala									
Taseyksikkö / Kys-Kuvantamiskeskus									
	TALOUSARVIO 2016	MUUTETTU TALOUSARVIO 2016	TILINPÄÄTÖS 2016	TOT. % 2016	TALOUSARVIO 2017	MUUTETTU TALOUSARVIO 2017	TILINPÄÄTÖS 2017	TOT. % 2017	MUUTOS % 17/16
LAITEINVESTOINNIT:									
Investointisuunnitelmat	-3 421 000	-3 421 000	-3 049 451,98	89,14	-3 421 000	-3 421 000	-2 987 245,11	87,32	-2,04
Toteutuneet investoinnit			-3 639 581,17				-2 038 550,30		
- vuoden 2016 keskeneräisistä siirretyt			903 186,38				313 057,19		
Toteutuneen hankkeen nettomeno			-2 736 394,79				-1 725 493,11		
Keskeneräiset investoinnit			-313 057,19				-1 261 752,00		
Investointien tulorahoitus:									
Lainat									
Valtionosuudet									
Muu tulorahoitus	615 000	615 000	516 029,26		230 000	23 000	0,00		
YHTEENSÄ	615 000	615 000	516 029,26	***	230 000	23 000	0,00	***	***
NETTOMENO	-3 421 000	-3 421 000	-3 049 451,98	89,14	-3 651 000	-3 421 000	-2 987 245,11	81,82	-2,04
- siitä investointivarausten /									
- rahaston käyttö									
KÄYTTÖOMAISUUSINVESTOINNIT	-3 421 000	-3 421 000	-3 049 451,98	89,14	-3 421 000	-3 421 000	-2 987 245,11	87,32	-2,04
RAHOITUSOSUUDET INV.MENOIHIN	0	0	516 029,26	***	0	0	0,00	***	***

PERUSTERVEYDENHUOLLON JA VANHUSTEN LAI-
TOSHOIDON LIIKELAITOS KYSTERI

Tilinpäätös 2017

Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri

30.1.2018

Sisällys

SISÄLTÖ

1. YLEISKATSAUS	3
1.1 Toimitusjohtajan katsaus toiminnasta ja taloudesta	3
1.2 Organisaatio	3
1.3 Kokonaistalouden tarkastelu	5
1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	5
1.3.2 Liikelaitoksen rahoitusasema ja sen muutokset	6
1.4 Sisäinen valvonta ja riskienhallinnan selonteko toimikaudelta 2017	6
1.5 Johtokunnan esitys tuloksen käsittelystä	8
2. TILINPÄÄTÖKSEN TOTEUTUMISVERTAILUT	8
2.1 Tavoitteiden toteutuminen	8
2.1.1 Asiakaslähtöisyys	8
2.1.2 Henkilöstövoimavarojen hallinta ja osaamisen tukeminen	9
2.1.3 Palvelujen toimivuus	10
2.1.4 Taloudellisuus ja tehokkuus	11
2.2 Käyttötalouden toteutuminen	12
2.3 Investointien toteutuminen	12
2.4 Rahoituslaskelman toteutuminen	13
3. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	13
3.1 Rahoituslaskelma	13
3.2 Tuloslaskelma	14
3.3 Tase	15
3.4 Investointiosa	16
3.5 Tuloslaskelman toteutusvertailu	17
4. LIITETIEDOT	18
5. ALLEKIRJOITUKSET JA TILINPÄÄTÖSMERKINNÄT	23

30.1.2018

1. YLEISKATSAUS

1.1 Toimitusjohtajan katsaus toiminnasta ja taloudesta

Vuosi 2017 oli Kysterin kuudes talousarvio- ja tilivuosi. Kysterin tulokertymä muodostuu pääasiassa jäsenkunnilta kannettavista ennakoista, jotka perustuvat palvelusopimuksessa arvioituihin palvelujen suoritemääriin.

Kysterin tilinpäätöksen tavoitteena on nollatulos. Vuoden 2017 toteutuneista palvelujen käytön suoritemääristä kertyvä tulokertymä ylittyi suunnitellusta avohoidon palveluissa, mutta allittui hoitopäivien ja suun terveydenhuollon osalta.

Hoidon saatavuus vastaanottotoiminnassa sekä suun terveydenhuollossa toteutuivat hoitotakuun mukaisesti.

Päiväaikaisen toiminnan tehostaminen vastaanottotoiminnassa, pitkäaikaisen laitoshoidon vähentäminen ja ostopalvelujen käytön vähentäminen olivat toimintavuoden keskeiset kehittämiskohteet. Näissä päästiin hyviin lopputuloksiin.

Kysterin ongelmat henkilöstön saatavuudessa ovat olleet vähäisiä. Hammaslääkäreiden saatavuudessa on kuitenkin ollut ongelmia.

Toukokuussa 2016 toteutettiin kuntaneuvottelut vuoden 2017 palvelusopimuksen sisällön lähtökohtien ja tavoitteiden tarkastelemiseksi sekä palvelutason ja - rakenteen sopimiseksi. Taloussuunnitteluun on kytketty myös riskienhallinta ja sisäisen valvonnan toteutumisen arviointi. Syksyllä järjestettiin henkilöstötilaisuudet jokaisella terveysasemalla toukokuussa 2017 toteutetun työyhteisökyselyn tulosten kuvaamiseksi. Kyselyn mukaan henkilöstö on motivoitunutta, yhteistyökykyistä, kehittämismyönteistä ja oman työkyvyn ylläpitämisen tärkeäksi kokevia. Asiakastytyväisyyskyselyissä otettiin käyttöön sähköinen palautejärjestelmä, jonka avulla voidaan saada reaaliaikaista tietoa palvelukokemuksesta ja toiminnan kehittämistarpeista. Pääasialliset tulokset on kuvattu palvelualuekertomuksessa.

Pohjois-Savon PoSoTe valmistelutyö käynnistyi keväällä 2015. Se jatkui PoSoTe 2 – vaiheena vuoden 2017 kesään saakka ja PoSoTe 3 käynnistyi vuoden lopulla.

1.2 Organisaatio

Palvelujärjestelmä ja – rakenne

KYSTERIN keskushallinto ja palvelujen järjestämisvastuu

Perusterveydenhuollon liikelaitos Kysteri on Pohjois-Savon sairaanhoitopiiriin kuntayhtymään kuuluva palvelualue (Kuvio 1, Organisaatio, KYS v. 2017), joka vastaa perusterveydenhuollon ja vanhusten laitoshoidon palvelujen tuottamisesta. Kysterillä on oma johtokunta, johto ja hallintosääntö sekä sairaanhoitopiiriin muusta toiminnasta eriytetty talous, talousarvio ja budjetti.

Palvelut tuotetaan lähi-, seudullisina ja alueellisina palveluina.

Kysterin palvelualueen seitsemän kuntaa muodostavat kolme seudullista palveluysikköä, jotka ovat tulosvastuullisia toiminnallisia yksiköitä, ja joilla on oma johtonsa (Kuvio 2.). Keite-

Laskutusosoite

Pohjois-Savon sairaanhoitopiiriin Ky
Kysteri
PL 900
70029 KYS

Posti- ja käyntiosoite

Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri
Kysterin hallinto
PL 100
70029 KYS
Puijonlaaksontie 2, rak. 3

Kysteri
Koillis-Savon palveluysikkö
Juankosken terveysasema
Terveystie 9
73500 Juankoski

Kysteri
Leppävirran palveluysikkö
Leppävirran terveysasema
Savonkatu 17
79100 Leppävirta

Kysteri
Nilakan palveluysikkö
Pielaveden terveysasema
Savikontie 15
72400 Pielavesi

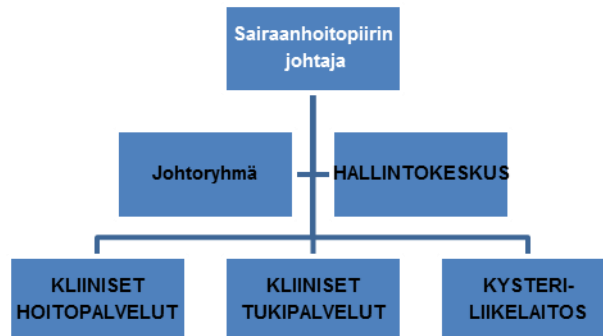
Vaihde (017) 171 000
etunimi.sukunimi@kuh.fi
Y-tunnus 0171495-3

www.kysteri.fi

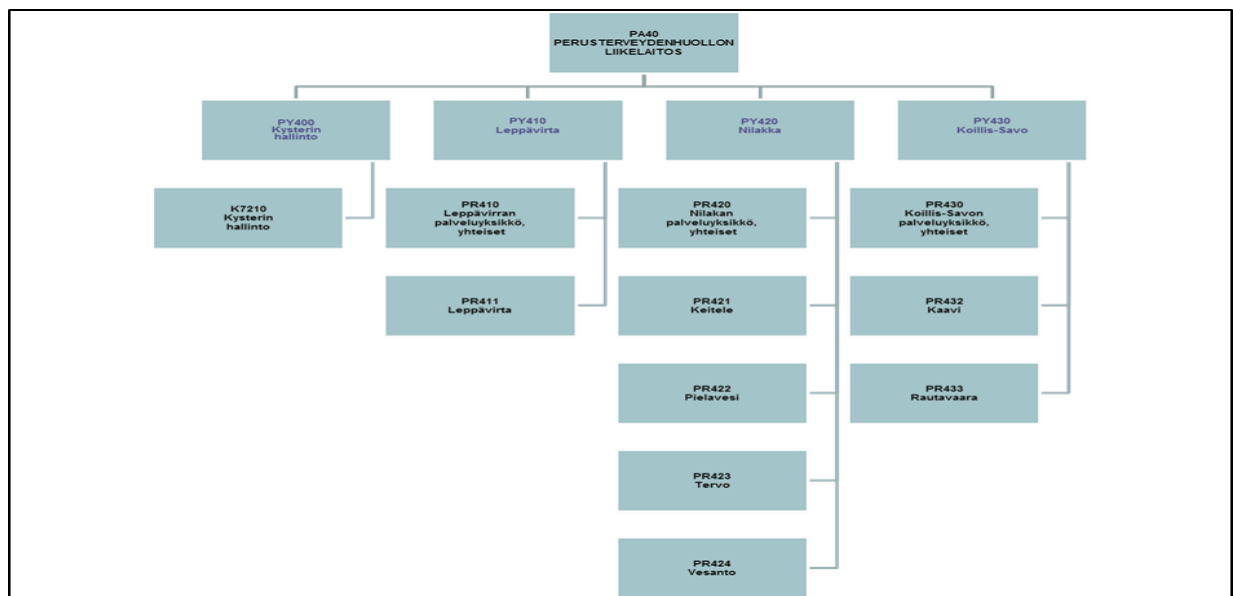
30.1.2018

le, Pielavesi, Tervo ja Vesanto muodostavat Nilakan palveluyksikön. Koillis-Savon palvelu- yksikköön kuuluvat Kaavi ja Rautavaara. Kolmannen palvelu- yksikön muodostaa Leppävirta. Väestöpohja on yhteensä 25544 asukasta (1.1.2017). Juankosken kaupunki liittyi Kuopion kaupunkiin 1.1.2017.

Kuvio 1. Organisaatio KYS

Kuvio 2. KYSTYERI Liikelaitoksen organisaatio

Liikelaitoksen toimintaa johtaa johtokunnan valitsema toimitusjohtaja. Hallinnossa toimivat hänen lisäksi johtava hoitaja, hallintopäällikkö ja kaksi hallintosihteriä. Liikelaitoksella on oma johtoryhmä.

Kysterin taloushallinto tukeutuu tietojärjestelmissä KYSin taloushallintoon. Muun muassa kirjanpito, laskutus, arkistointi, palkkaohjelmat ovat yhteisiä. Kysterillä on kuitenkin joitakin omia keskitettyyn järjestelmään tukeutuvia toimintamalleja, mikä johtuu osittaisesta toimintojen hajautuksesta. Henkilöstöhallinnon tukitehtävät hoidetaan Kysterissä hajautetusti pääosin oma- na toimintana.

Henkilöstö

Kysterin palvelualueella on täytetyissä viroissa ja toimissa yhteensä 364,6 henkilöä. Henkilöstö jakautuu palvelu- yksiköissä siten, että heistä lääkäreitä ja hammaslääkäreitä on yhteen-

Laskutusosoite

Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin Ky
Kysteri
PL 900
70029 KYS

Posti- ja käyntiosoite

Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri
Kysterin hallinto
PL 100
70029 KYS
Puijonlaaksontie 2, rak. 3

Kysteri
Koillis-Savon palvelu- yksikkö
Juankosken terveysasema
Terveystie 9
73500 Juankoski

Kysteri
Leppävuirran palvelu- yksikkö
Leppävuirran terveysasema
Savonkatu 17
79100 Leppävirta

Kysteri
Nilakan palvelu- yksikkö
Pielaveden terveysasema
Savikontie 15
72400 Pielavesi

Vaihde (017) 171 000
etunimi.sukunimi@kuh.fi
Y-tunnus 0171495-3

www.kysteri.fi

30.1.2018

sä 42,5, hoitohenkilöstöä 256 ja huolto-, toimisto-, -tutkimus ja hallintohenkilöstöä 66,1. Viimeksi mainittuun ryhmään kuuluvat suurimpana ryhmänä laitoshuoltajat. Määräaikaisten työntekijöiden käyttö on ollut hyvin maltillista kaikissa palveluyksiköissä.

1.3 Kokonaistalouden tarkastelu

1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

Talousarvion (TA) jäsenkuntaosuuksien kustannukset ovat vuoden 2017 palvelusopimuksen mukaisia kustannuksia. Taulukossa 1. on talousarvioon vuodelle 2017 arvioidut jäsenkuntaosuudet, kuntien asukaskohtaisesti toteutuneista suoritteista kertyvä maksuosuus ja prosentuaalinen osuus jäsenkuntaosuudesta. Taulukkoon 2 on koottu tilinpäätöksessä Kysterin alueen kunnilta kannettavat tai palautettavat jäsenkuntaosuudet.

Taulukko 1. KYSTERIn jäsenkuntien vuoden 2017 talousarvion ja tilinpäätöksen mukaiset maksuosuudet.

Kunta	2017				Vuodeosasto 2017				Suun terveydenhoito 2017				Kysteri yhteensä 2017			
	as.luku	Ta €	Tot. €	€/as tot%	Ta €	Tot. €	€/as tot%	Ta €	Tot. €	€/as tot%	Ta €	Tot. €	€/as tot%	Ta €	Tot. €	€/as tot%
Kysteri	25544	13942380	14129592	553 101	10 186 300	9670152	379 95	2 490 800	2143695	84 86	26619480	25943438	1016 97			
Kaavi	3 154	1 834 140	2 050 418	650 112	1 581 200	1 329 365	421 84	290 500	307 637	98 106	3 705 840	3 687 420	1 169 100			
Keitele	2 346	1 620 312	1 518 777	647 94	719 400	1 035 340	441 144	225 000	227 454	97 101	2 564 712	2 781 572	1 186 108			
Leppävirta	9 865	3 814 224	4 066 696	412 107	4 118 000	3 898 307	395 95	1 003 000	667 059	68 67	8 935 224	8 632 062	875 97			
Pielavesi	4 697	3 214 280	2 963 422	631 92	1 702 800	1 744 740	371 102	388 000	421 140	90 109	5 305 080	5 129 301	1 092 97			
Rautavaara	1 723	1 031 532	1 124 031	652 109	367 500	558 801	324 152	214 800	183 991	107 86	1 613 832	1 866 824	1 083 116			
Tervo	1 611	1 034 232	1 081 362	671 105	539 400	452 655	281 84	156 000	134 751	84 86	1 729 632	1 668 767	1 036 96			
Vesanto	2 148	1 393 660	1 324 886	617 95	1 158 000	650 944	303 56	213 500	201 662	94 94	2 765 160	2 177 492	1 014 79			

Kuntien lopullinen maksuosuus määräytyy käytön mukaan. Taulukossa 2. on kuvattu lopulliset jäsenkuntaosuudet. Näistä palvelusopimukseen verrattuna viiden kunnan jäsenkuntaosuus alittui ja kahden kunnan ylittyi.

Taulukko 2. KYSTERIn jäsenkunnilta kannettava tai palautettava jäsenkuntaosuus vuonna 2017

Kysteri-kuntien lopullinen jäsenkuntakorvaus sekä palaute tai lisäkanto 2017				
Kunta	Ennakko	Lopullinen	Lisäkanto +	Palautus -
Kaavi	3 705 840,00 €	3 687 420,07 €		18 419,93 €
Keitele	2 564 712,00 €	2 781 571,73 €	216 859,73 €	
Leppävirta	8 935 224,00 €	8 632 061,59 €		303 162,41 €
Pielavesi	5 305 080,00 €	5 129 301,48 €		175 778,52 €
Rautavaara	1 613 832,00 €	1 866 823,56 €	252 991,56 €	
Tervo	1 729 632,00 €	1 668 767,48 €		60 864,52 €
Vesanto	2 765 160,00 €	2 177 492,47 €		587 667,53 €
Yhteensä	26 619 480,00 €	25 943 438,38 €		
Ylijäämä				676 041,62 €

30.1.2018

1.3.2 Liikelaitoksen rahoitusasema ja sen muutokset

Kysterin liikevaihto oli vuonna 2017 yhteensä 26 918 428,39 €. Poistoja oli yhteensä -49 443,79 euroa. Kuntayhtymän yhdystilillä oli vuoden vaihteessa 3 234 075,36 €.

Kysterille perustettiin sijoitusrahasto, johon Pohjois-Savon sairaanhoitopiirille toiminnan luovuttaneiden kuntayhtymien ja kuntien taseessa 31.12.2011 ollut omaisuus siirrettiin. Sijoitusrahaston säännön mukaan rahastoon siirtyi luovutushetkellä tasearvoltaan vähintään 8000 €:n omaisuus. Rahaston pääoma oli 31.12.2017 yhteensä 438 221,45 €.

1.4 Sisäinen valvonta ja riskienhallinnan selonteko toimikaudelta 2017

Yleistä

Kysteri liikelaitoksen sisäinen valvonta ja riskienhallinta on järjestetty Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin ohjeistuksella, jonka liikelaitoksen johtokunta on hyväksynyt. Toimintaprosesseja on arvioitu sisäisen valvonnan näkökulmasta. Kokonaisuutena sisäisen valvonnan toimivuutta arvioidaan vuosittain. Yleisten sääntöjen noudattamisen ja laillisuusvalvonnan rinnalla sisäinen valvonta kohdistetaan myös riskienhallintaan. Riskienhallinnan arvioinnissa käytetään Granite ohjelmaa.

Sisäinen valvonta vuonna 2017

Palveluysiköt toteuttivat suunnitelman mukaisesti oman sisäisen valvontaprosessinsa ja palvelualueen hallinto puolestaan toteutti keskushallinnon sisäisen valvonnan. Yhteenveto kokonaisuudesta laadittiin yhteistyössä palveluysiköiden ja palvelualueen kesken marraskuun lopulla.

Sisäisen valvonnan perusteella laadittiin *johtopäätökset ja suunnitelmat*, kuinka toimitaan tulevana vuonna esille nousseissa kehitettävissä asioissa. Henkilöstöön liittyen hammaslääkäreiden rekrytoinnin tehostamista jatketaan ja hammaslääketieteen syventävien opintojen toteuttaminen opiskelijoille mahdollistetaan ja henkilöstön liikkuvuutta palveluysiköissään että osastojen välillä seurataan. Lisäksi seurataan ja arvioidaan ostopalvelujen käyttöä, toiminnan mukaista henkilöstön koulutustarvetta ja kehityskeskustelujen toteutumista. Tiedostusta tehostetaan eri keinoin muun muassa kiinnittäen huomiota ajankohtaisten asioiden säännölliseen tiedottamiseen internetin ja intran sekä sähköpostin välityksellä. Tiedolla johtamisessa toteutetaan hoitotakuun, haitta- ja vaaratapahtumien (Haipro), talouden ja määrällisten suoritteiden seuranta (Sote DW). Kerran vuodessa toteutetaan henkilöstölle työtyytyväisyyskysely ja asiakkaille on otettu marraskuussa 2017 käyttöön sähköinen palautejärjestelmä.

Jatkuvaan sisäiseen valvontaan liittyy talouden toteuman rinnalla toiminnan määrällinen ja laadullinen arviointi. Toteutuneita palvelujen suoritelmääriä arvioidaan palvelusopimuksessa arvioituihin määriin ja edelliseen vuoteen nähden. Tämä vaatii toiminnan analysointia. Toteuman tarkka analysointi mahdollistaa seuraavan vuoden palvelusopimuksen tarkemman laadinnan. Vuoden 2017 tarkastelusta voidaan todeta, että avopalveluiden määrä on lisääntynyt lääkäreiden ja hoitajien vastaanotto toiminnassa, mutta vähentynyt neuvolatoiminnassa. Fysioterapiakäynnit toteutuivat suunnitelmien mukaisesti. Apuvälinekäynneissä oli lisäystä. Hoitopäivät ovat vähentyneet selkeästi vuoteen 2016 verrattuna. Suun terveydenhuollon käynneissä suuhygienistien käyntimäärät lisääntyivät. Hammaslääkäreiden käyntimäärät

Laskutusosoite

Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin Ky
Kysteri
PL 900
70029 KYS

Posti- ja käyntiosoite

Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri
Kysterin hallinto
PL 100
70029 KYS
Puijonlaaksontie 2, rak. 3

Kysteri
Koillis-Savon palveluysikkö
Juankosken terveysasema
Terveystie 9
73500 Juankoski

Kysteri
Leppävirran palveluysikkö
Leppävirran terveysasema
Savonkatu 17
79100 Leppävirta

Kysteri
Nilakan palveluysikkö
Pielaveden terveysasema
Savikontie 15
72400 Pielavesi

Vaihde (017) 171 000
etunimi.sukunimi@kuh.fi
Y-tunnus 0171495-3

www.kysteri.fi

30.1.2018

puolestaan alittuivat hieman palvelusopimukseen arvioituista. Jälkimmäistä selittää hammaslääkärivajaus.

Riskienhallinta vuonna 2017

Riskienhallinnan tarkoituksena on varmistaa häiriötön palvelutuotanto. Riskienhallinta on tärkeä osa toiminnan kehittämistä. Vuosittain taloussuunnittelun yhteydessä arvioidaan aiemmin merkittäviksi todettujen riskien hallinnan tilanne ja tunnistetaan uusia riskejä. Riskienhallinnan ohjelman avulla on tunnistettu toimintaan liittyviä riskejä, joista on valittu vakavimmat ja vaikeasti hallittavat riskit. Näiden hallintakeinoja on arvioitu ja laadittu suunnitelmat riskeihin varautumisessa. Riskienhallinnassa esitettyjen tavoitteiden toteutumista seurataan johtoryhmän kokouksissa. Lisäksi merkittävimmät riskit on raportoitu johtokunnalle. Potilasturvallisuussuunnitelma on myös osa riskienhallintaa. Tähän liittyen lähes koko hoitohenkilöstö on suorittanut ja kaikki uudet työntekijät suorittavat kymmenen erillisen osion sisältävän Potilasturvallisuutta taidolla verkkokoulutuskokonaisuuden.

Liikelaitoksen riskien tunnistaminen, arviointi ja hallintakeinojen kuvaaminen on toteutettu KYSin Granite - riskienhallintaohjelmalla. Tämä ohjelma mahdollistaa jatkuvan riskien arvioinnin ja hallintakeinot kirjaamisen työyksiköissä. Kysterissä riskien kirjaaminen vaatii vielä tarkempaa syventymistä niiden riskien kirjaamiseen, joihin voidaan vaikuttaa. Ohjelman raportin mukaisesti strategisista riskeistä on 10, operatiivisia 21, taloudellisia ja vahinkoriskejä 9. Riskien tilan mukaisesti strategisissa riskeissä on kehitettävää kirjatusta riskeistä yli puolessa (57 %) ja operatiivisissa riskeissä riskien tilanhallinta on riittämätön 18 prosentissa riskeistä. Taloudellisissa riskeissä neljäsosassa hallinta on riittävä (24 %).

Vuodelle 2017 arvioidut tärkeimmät strategiset riskit olivat: sote – uudistuksen tuomat muutokset ja siihen liittyen Kysterin asema tulevaisuudessa, avainhenkilöiden vaihtuvuus, kuntien yhtenäisyys ja kumppanuus eri toimijoiden kanssa ja uudistumisen mahdollisuudet sote – uudistuksen pitkittyessä. Operatiiviset riskit olivat: ammattitaitoisen henkilöstön saatavuus, tietoliikennejärjestelmien ongelmat, potilastietojärjestelmien yhteensopimattomuus ja tiedon kulku ja henkilöstön vaihtuvuus estää pysyvien hoitosuhteiden syntymisen. Taloudelliseksi riskeiksi koettiin hoitokulujen hallitsematon kasvu ja budjetoinnin ongelmat. Vahinkoriskinä esille tuli yhden terveysaseman huono kunto.

Hallintakeinoina Sote - rakennekysymysten epävarmuudessa ja tulevissa muutoksissa ratkaisuna on vaikuttaminen maakunnallisissa työryhmissä ja tiedon välittäminen. Avainhenkilöiden vaihtuvuuteen liittyen huolehditaan henkilöstön työhyvinvoinnista, ylläpidetään hyvää työpaikan ja työnantajan imagoa, henkilöstön rekrytoinnissa käytetään monipuolisia kanavia ja suunnitellaan joustavia työaikamuotoja. Tietojärjestelmiin liittyvissä ongelmissa haetaan ratkaisuja palvelujen tuottajilta. Hoitokulujen hallitsemattomassa nousussa, väestön ikärakenteen ja sairastavuuden muutoksissa pyritään ennakoimaan lisääntyvää palvelujen tarvetta, sairauksien ennaltaehkäisyä ja kuntoutuksen toimivuutta. Budjetoinnin ongelmissa, ennakoinnissa menoerissä ja tilanteessa, jossa palvelujen menot ovat tuloja suuremmat, arvioidaan tarkemmin suoritteet, tarkistetaan hintoja ja tarkennetaan budjetin laadintaa. Tarvittaessa laaditaan säästösuunnitelmat.

Omaisuuksien hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Kysteri liikelaitoksessa noudatetaan Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin hankintaohjetta. Hankintavaltuudet on määritelty hankinta- ja johtosäännön soveltamisohjein sekä viranhaltijata-

Laskutusosoite

Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin Ky
Kysteri
PL 900
70029 KYS

Posti- ja käyntiosoite

Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri
Kysterin hallinto
PL 100
70029 KYS
Puijonlaaksontie 2, rak. 3

Kysteri
Koillis-Savon palveluysikkö
Juankosken terveysasema
Terveystie 9
73500 Juankoski

Kysteri
Leppävirran palveluysikkö
Leppävirran terveysasema
Savonkatu 17
79100 Leppävirta

Kysteri
Nilakan palveluysikkö
Pielaveden terveysasema
Savikontie 15
72400 Pielavesi

Vaihde (017) 171 000
etunimi.sukunimi@kuh.fi
Y-tunnus 0171495-3

www.kysteri.fi

30.1.2018

soisin delegointipäätöksin. Hankintapäätöksiä on tarkastettu osana sisäistä valvontaa. Puutteita ei ole todettu.

IS- Hankinta Oy vastaa seudullisesti keskitetyistä hankinnoista, materiaalitoimen tietojärjestelmistä ja logistisista ratkaisuista. Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri on IS- Hankinta Oy:n osakas.

Tavoitteiden toteutuminen ja tuloksellisuuden arviointi

Tavoitteiden toteutumista ja tuloksellisuuden arviointia on yksityiskohtaisemmin käsitelty palvelualuekertomuksessa ja talousarvion toteutumisvertailuissa.

Palvelutoiminnan taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumista on raportoitu ja käsitelty johtokunnan kokouksissa ja johtoryhmän kokouksissa säännöllisesti.

Sopimusten hallinta

Sopimusten hallinnan kehittämisessä on päästy varsin hyvään tilanteeseen. Sopimusten hallinta selkeytyi vuonna 2014 käyttöön otetun DOHA sopimusrekisterin avulla.

1.5 Johtokunnan esitys tuloksen käsittelystä

Kysteri liikelaitoksen tilikauden tulos on nolla euroa. Tuloksen käsittelyeriä ei ole. Taseeseen ei synny yli- tai alijäämää.

2. TILINPÄÄTÖKSEN TOTEUTUMISVERTAILUT

2.1 Tavoitteiden toteutuminen

Taloussuunnitelman tavoiteasettelu perustuu strategian neljään näkökulmaan ja näiden mittaristoon. Nämä on käsitelty luvuissa 2.1.1- 2.1.4. Palvelutoiminnan tavoitteiden toteutumista raportoidaan säännöllisesti ja käsitellään Kysterin johtoryhmän, johto- ja tilaajatoimikunnan kokouksissa. Palvelusopimusten toteutumista on kommentoitu osavuosisikatsauksissa ja palveluysiköiden palvelutoiminnan kuvauksissa. Toimintamallina on ns. sisäinen tilaaja – tuottajatoiminta.

Toiminnan taso ja laatu pyritään pitämään riittävänä ottaen huomioon kansalliset ohjeet, terveydenhuolto- ja hoitotakuulaki sekä erilliset asetukset.

2.1.1 Asiakslähtöisyys

Kysterissä tavoitteena on taata toimiva yhteydenottomahdollisuus terveydenhuoltoon ja hoidon tarpeen arvioon sekä pääsy terveydenhuollon ammattilaisen vastaanotolle hoitotakuulainsäädännön asettamien määräaikaisten puitteissa.

Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin internetsivuilla Kysterin kotisivuilla (www.kysteri.fi) on väestölle tietoa Kysterin palveluista, ajankohtaisista asioista, yhteystiedoista ja lisäksi sinne on koottu osavuosisikatsaukset ja palvelualuekertomukset, joissa on hoitotakuutiedotteet sekä to-

30.1.2018

teutuneen toiminnan kuvaukset. Kysteri tiedottaa hoitotakuun toteutumisesta kolme kertaa vuodessa toukokuussa, syyskuussa ja joulukuun tilanne tilinpäätöksen yhteydessä.

Kokonaisuudessaan *hoitotakuu* toteutui lain mukaisesti vuonna 2017. Omavalvontana toteutetaan tilastoinnin oikeellisuuden säännöllinen tarkistaminen. Suun terveydenhuollossa kiireelliseen hoitoon Kysterin palveluyksiköissä pääsee saman päivän aikana. Hoidon tarpeen arviointi pyritään tekemään saman päivän aikana yhteydenotosta, kuitenkin viimeistään kolmen päivän sisällä.

Puhelinyhteydensaanti on varmistettu Kysterin terveysasemilla siten, että on arkisin virka-aikana seitsemässä kunnassa yhteensä 16 suoraa numeroa, joiden avulla välitön yhteydensaanti terveysasemien vastaanotoille toteutuu lain mukaisesti. Lisäksi käytössä on Nispa takaisinsoittojärjestelmä, johon asiakas voi jättää viestin hoitajalle. Nispasta saadaan raportointitiedot.

Asiakasnäkökulmasta *potilastyytyväisyyttä ja -turvallisuutta, potilaiden omahoitoa ja sairauksien ennalta ehkäisyä* pyritään tehostamaan. Arvioinnin lähteinä tässä käytetään potilas-asiamiehen raportteja, potilasvahinko- ja Haipro-ilmoituksia.

Tavoitteisiin asetettu potilaiden omahoidon ja sairauksien ehkäisyn tehostamisen kehittämistyö on käytännössä toteutunut osittain. Tätä työtä jatketaan kaikissa palveluryhmissä.

2.1.2 Henkilöstövoimavarojen hallinta ja osaamisen tukeminen

Vakinaisen ja määräaikaisen henkilöstön määrällistä suhdetta ja henkilöstön työpanoksen kehitystä seurataan suunnitelmallisesti. Lisäksi seurataan koulutussuunnitelman toteutumista, koulutusmääriä ja tästä aiheutuvia kustannuksia.

Kokonaisuudessaan Kysterin henkilöstön sairauspoissaolojen arviointi edellisiin vuosiin nähden ei ole mahdollista, koska Juankoski liittyi vuoden alusta Kuopioon ja Vesannon vuodeosaston toiminta loppui. Leppävirran palveluyksikön toteuman vertailu onnistuu. Vuonna 2017 Leppävirralla sairauspoissaolojen määrä vähentyi 1051 päivää vuoteen 2016 verrattuna. Nilakassa henkilöstöllä oli sairaslomapäiviä 2989 ja Koillis-Savossa 1569 kappaletta.

Hammaslääkäreiden saatavuudessa on ollut ongelmia. Kokonaisuudessaan Koillis-Savossa määräaikaisten ja vakinaisen henkilöstön nettotyöpanokset laskivat hieman. Työaikapankki otettiin käyttöön Kysterissä loppuvuodesta 2013. Sen on todettu toimivan hyvin. Pienissä yksiköissä se lisää joustavuutta toimintaan.

Työterveyshuollon toimintasuunnitelman toteutumista seurataan työpaikan johdon ja työsuojelutoimikunnan ja -valtuutetun kanssa vuosittain työterveyshuollon toteutumisen seurannan ja arvioinnin yhteydessä.

Henkilöstöryhmien yhteisissä kokoontumisissa on toiminnoittain käyty läpi nykyisiä käytäntöjä ja toimintatapoja. Samalla on pohdittu kehittämistavoitteita ja pyritty tunnistamaan parhaita toimintamalleja edelleen monistettavaksi. Palveluysikkö- ja ryhmätasolla on toimintatavoissa eroja.

Laskutusosoite

Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin Ky
Kysteri
PL 900
70029 KYS

Posti- ja käyntiosoite

Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri
Kysterin hallinto
PL 100
70029 KYS
Puijonlaaksontie 2, rak. 3

Kysteri
Koillis-Savon palveluysikkö
Juankosken terveysasema
Terveystie 9
73500 Juankoski

Kysteri
Leppävirran palveluysikkö
Leppävirran terveysasema
Savonkatu 17
79100 Leppävirta

Kysteri
Nilakan palveluysikkö
Pielaveden terveysasema
Savikontie 15
72400 Pielavesi

Vaihe (017) 171 000
etunimi.sukunimi@kuh.fi
Y-tunnus 0171495-3

www.kysteri.fi

30.1.2018

2.1.3 Palvelujen toimivuus

Vastaanottotoiminta

Avohoitopalveluista edelliseen vuoteen verrattuna hoitajien käynnit lisääntyivät Leppävirralla ja Koillis-Savossa. Nilakassa niitä oli hieman vähemmän kuin vuonna 2016. Hoitajien puhe- lut, jotka korvaavat vastaanottokäynnit, lisääntyivät Koillis-Savossa ja Nilakassa. Leppävirran palveluysikössä nämä vähenivät. Jälkimmäiseen on vaikuttanut hoitajien akuuttivastaanot- toiminta. Palvelusopimuksen mukaisesta arviosta hoitajien käynnit ylittyivät jokaisessa pal- veluysikössä. Selittävänä tekijänä hoitajien vastaanottokäyntien määrän lisääntymiseen on toiminnan kehittämisen avulla käytännön toimintaan aikaansaadut muutokset. Lääkäreiden ja hoitajien vastaanottotoiminnassa mallina on lääkäri - hoitaja työparityömalli Pielavedellä, Leppävirralla, Tervossa, Vesannolla, Rautavaaralla ja Kaavilla. Keiteleelle muutosta suunni- tellaan. Lisäksi Leppävirralla toimii hoitajien akuuttivastaanotot. Hoitajien INR-vastaanotot on järjestetty Nilakassa niille potilaille, jotka käyttävät verenhytyymistä estävää lääkitystä. Ta- kaisin soitto - järjestelmä on tullut vuosien käytön jälkeen jo väestölle tutuksi. Se edesauttaa yhteydenotoissa merkittävästi.

Lääkäreiden vastaanottokäynnit vähenivät edelliseen vuoteen verrattuna. Palvelusopimuk- sen mukaisesti ne alittuivat kaikissa palveluysiköissä. Lääkäreiden päivystysvastaanotto- käynnit ts. ilta- ja viikonloppuvastaanottokäynnit vähentyivät edelliseen vuoteen verrattuna Nilakan ja Leppävirran palveluysiköissä. Päivystyskäyntien määrän väheneminen selittyi sekä päivystysasetuksen aiheuttamilla muutoksilla että päiväaikaisen toiminnan tehostumi- sella. KYSiin toteutuneet päivystyskäynnit ovat toteutuneet ennakoarvioinnin mukaan.

Äitiys- ja lastenneuvolatoiminnan suoritemäärissä on todettavissa edelliseen vuoteen verrat- tuna vähenemistä Nilakan ja Koillis-Savon palveluysiköissä. Leppävirralla käynnit ovat hie- man lisääntyneet. Kouluterveydenhuollon käynnit vähentyivät kaikissa palveluysiköissä. Palvelusopimuksen mukaiset neuvolakäynnit alittuivat kaikissa palveluysiköissä. Eniten muutosta tapahtui Koillis-Savossa. Synnyttäjien, lasten ja koululaisten määrän vähentyessä on tarpeellista tarkastella terveydenhoitajan vakansseja ja mitoitusta koko palveluysikköta- soilla.

Fysioterapiakäynnit vähenivät palveluysiköissä edelliseen vuoteen verrattuna hyvin vähän. Palvelusopimuksen suoritemääristä fysioterapian kaikki käynnit jäivät alle suunnitellun Koillis- Savossa. Leppävirralla suunnitelma toteutui. Nilakassa suoritemäärät ylittivät palvelusopi- muksen arvion. Apuvälinekäyntien kirjaaminen on tehostunut.

Puheterapian käynnit lisääntyivät Nilakassa ja Leppävirralla. Koillis-Savossa puheterapiapal- velut tuotetaan ostopalveluina. Edelliseen vuoteen verrattuna mielenterveystyön käynnit vä- henivät Koillis-Savossa ja Nilakassa. Leppävirralla ne lisääntyivät. Palvelusopimuksen arvion mukaisesti toteuma ylittyi Nilakassa ja Leppävirralla.

Omana toimintana toteutetun erikoissairaanhoidon konsultaatiot lisääntyivät hyvin vähän Koillis-Savossa. Leppävirralla ja Nilakassa ne lisääntyivät.

Laitoshoido

Koillis-Savon palveluysikössä lyhytaikaiset ja pitkäaikaiset hoitopäivät vähenivät. Kuitenkin palvelusopimuksessa arvioitu lyhytaikaishoitopäivien määrä ylittyi neljällä prosentilla ja pitkä- aikaishoitopäivien määrä alittui 36 prosentilla. Hoitopäivien määrän muutokset Koillis-

Laskutusosoite

Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin Ky
Kysteri
PL 900
70029 KYS

Posti- ja käyntiosoite

Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri
Kysterin hallinto
PL 100
70029 KYS
Puijonlaaksontie 2, rak. 3

Kysteri
Koillis-Savon palveluysikkö
Juankosken terveysasema
Terveystie 9
73500 Juankoski

Kysteri
Leppävirran palveluysikkö
Leppävirran terveysasema
Savonkatu 17
79100 Leppävirta

Kysteri
Nilakan palveluysikkö
Pielaveden terveysasema
Savikontie 15
72400 Pielavesi

Vaihde (017) 171 000
etunimi.sukunimi@kuh.fi
Y-tunnus 0171495-3

www.kysteri.fi

30.1.2018

Savossa selittyvät palvelutarpeiden muutoksilla. Rakenteelliset muutokset, ts. pitkäaikaisen laitoshoidon käytön määrän vähentäminen, on Koillis-Savon palveluysikössä toteutettu jo ennen Kysterin toiminnan käynnistymistä ja toiminnan alkuvuosina. Rautavaaran hoitopäivien tarve on menneen vuoden aikana lisääntynyt merkitsevästi. Tämä selittyi hoidon tarpeen lisääntymisellä.

Nilakassa lyhytaikaiset ja pitkäaikaiset hoitopäivät vähenivät. Palvelusopimuksessa arvioitu lyhytaikainen hoito alittui arvioidusta 12 prosenttia ja pitkäaikainen hoito alittui 66 prosenttia. Nilakan palveluysikössä pitkäaikaisen laitoshoidon muutokset toteutuivat vuosien 2015–2016 aikana. Muutos käynnistyi syksyllä 2014. Keiteleellä pitkäaikaiseen laitoshoidon vähentymiseen liittyvät rakenteelliset muutokset on toteutettu kunnan toimesta niin hyvin, että tällaista hoitoa Kysterin toimesta ei tarvitse järjestää kuin lyhytaikaisesti. Vesannolla pitkäaikaisen laitoshoidon tarve lähti muutokseen vuoden 2016 syksyn aikana. Kysterin vuodeosasto toiminta loppui Vesannolla 1.1.2017. Tervossa pitkäaikaisen laitoshoidon tarve on vähäistä ja sen määrä väheni merkitsevästi edelliseen vuoteen verrattuna. Myös lyhytaikaisen hoidon tarve vähentyi.

Leppävirralla pitkäaikais- ja lyhytaikaishoitoa toteutettiin huomattavasti vähemmän kuin vuonna 2016. Palvelusopimuksen mukaisesta arvioinnista pitkäaikainen hoito alittui arvioidusta 3 prosenttia ja lyhytaikainen hoito 28 prosenttia. Leppävirran osastojen kuormitus taasoittui. Osasto 3:sen toiminta voitiin lopettaa syksyllä.

Kysterin kokonaisuudessa pitkäaikaishoitopäivien määrä vähentyi edelleen selkeästi vuoteen 2016 verrattuna. Näin väheni myös lyhytaikaisten hoitopäivien määrä.

Suun terveydenhuolto

Hammaslääkärikäynnit käynnit lisääntyivät Nilakassa, Koillis-Savossa ja Leppävirralla. Suuhygienistien käyntimäärät lisääntyivät Nilakassa ja Leppävirralla. Koillis-Savossa ne toteutuivat määrällisesti samoin kuin vuonna 2016. Palvelusopimuksen arvioiduista määristä hammaslääkäreiden käyntimäärät alittuivat Koillis-Savossa 10, Nilakassa 6 ja Leppävirralla 12 prosenttia. Puolestaan suuhygienistien käyntimäärät ylittyivät Koillis-Savossa 11 ja Leppävirralla 15 ja Nilakassa 9 prosenttia.

2.1.4 Taloudellisuus ja tehokkuus

Vuosittain laadittavassa palvelusopimuksessa kuvataan kunnille kohdistuva kustannus- ja palvelutaso. Keväällä 2015 Kysterissä toteutettiin sisäisen laskennan projekti, jossa tarkasteltiin seutukustannusten jakoperusteita ja hinnoittelua. Tämä tuotti suoraviivaisen tavan aiheuttamisperiaatteen mukaiseen sisäiseen laskentaan. Johtokunta päätti 13.5.2015 kustannusten kohdistamisesta; ”tilinpäätöksen yhteydessä laskenta tehdään palveluysikkötasoisesti siten, että palveluysikön nettokustannukset jaetaan kuntien kesken toteutuneiden suoritteiden kesken. Palveluysikkötasolla tulos nolataan”. Tilinpäätöksessä 2017 noudatimme tätä aiheuttamisperiaatteen mukaista laskentaa.

Laskutusosoite

Pohjois-Savon sairaanhoitopiiriin Ky
Kysteri
PL 900
70029 KYS

Posti- ja käyntiosoite

Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri
Kysterin hallinto
PL 100
70029 KYS
Puijonlaaksontie 2, rak. 3

Kysteri
Koillis-Savon palveluysikkö
Juankosken terveysasema
Terveystie 9
73500 Juankoski

Kysteri
Leppävirran palveluysikkö
Leppävirran terveysasema
Savonkatu 17
79100 Leppävirta

Kysteri
Nilakan palveluysikkö
Pielaveden terveysasema
Savikontie 15
72400 Pielavesi

Vaihde (017) 171 000
etunimi.sukunimi@kuh.fi
Y-tunnus 0171495-3

www.kysteri.fi

30.1.2018

2.2 Käyttötalouden toteutuminen

Kysterin jäsenkunnilleen myymät palvelut toteutuivat talousarvioon verraten noin 97,46:sti. Jäsenkuntamyynä oli yhteensä 25,94 M€. Hoitopalveluja myytiin ulkokunnille 25 % yli talousarvion, yhteensä 0,84 miljoonaa euroa.

Muu ulkoinen myynti toteutui 162 % (139 864 €). Liiketoiminnan muut tuotot, johon luetaan mukaan asiakasmaksut, olivat 3,75 miljoonaa euroa. Rahoitustuotot olivat yhteensä 7 403,90 € ja muille maksetut korot yhteensä 14 453,24 €. Poistoja oli yhteensä 49 443,79 €.

Toimintamenot

Kysterin henkilöstökulut toteutuivat talousarvioon verrattuna 94,98 %:sti, josta palkat toteutuivat 96,66 %:sti. Henkilöstömenot olivat yhteensä 17,60 M€, josta palkkojen osuus oli 14,60 M€. Varhaiseläkemaksuja (= varhe) kohdistui 99 778,45 €.

Materiaalin ostot ylittivät talousarvion 5,48 %:lla. Materiaalin ostot olivat yhteensä 2,22 M€ (talousarvio 2,10 M€). Apteekkitarvikemenot ylittivät talousarvion 14,52 %:lla. Hoitotarvikkeet ylittivät talousarvion 16,07 %:lla.

Palveluiden ostot ylittivät talousarvion 5,6 %:lla. Ulkoisten palveluiden ostot yhteensä olivat 6,60 M€ ja sisäisten palveluiden ostot 1,33 M€, yhteensä palveluiden ostot olivat 7,93 M€. Menojen ylitys johtui pääosin laboratoriopalveluiden ja asiantuntijapalveluiden ostopaasta sekä lääkäri ja hammaslääkäreiden ostopalveluista. Atk-menoja ostettiin yhteensä 1,23 M€, mikä ylitti 10,6 %:lla talousarvion. Näillä katettiin kaikki ostot Istekiltä, mukaan lukien atk-laitteiden hankinnat palvelupakettina ja ohjelmistojen kehittämiskulut sekä lisenssimaksut.

Tutkimus- ja hoitopalvelut kokonaisuudessaan ylittivät TA- arvion 19,2 %:lla. Ne olivat yhteensä 4,08 M€ (ulkoiset tutkimus- ja hoitopalvelut 3,52 M€ ja sisäiset 0,55 M€). Siitä laboratoriopalveluiden ostot Islabilta oli 1,49 M€, mikä on 7,5 % yli arvioidun. Muut tutkimus- ja hoitopalvelut ylittivät 29,6 % koko palvelualueella (loppusumma 0,93 M€). Ylitys johtuu lääkäri ja hammaslääkäripalveluiden ostoista. Työterveyshuollon menot olivat 182 638 €, talousarvio alittui 4,9 %:lla.

Kunnille maksettiin vuokratuloa toimintavuoden aikana 2,66 M€, joka on 99,2 % talousarviosta.

Rahoitusmenoissa on varauduttu peruspääoman koron maksuun jäsenkunnille sekä sijoitusrahaston pääomasta maksettavaan korkoon. Korkokulut ovat yhteensä 14 453,24 €. Rahoitustuloja on kertynyt viivästyskoroista 7 403,90 €. Sijoitusrahaston pääoma oli 31.12.2017 yhteensä 438 221,45 €. Sijoitusrahaston Juankosken osuus 32 717,69 € on tilitetty Kysterin jäsenkunnille. Peruspääoman osuus (15 800 €) on tilitetty Kuopiolle.

KYSTERI liikelaitoksen tilikauden **tulos** on +-0 €.

2.3 Investointien toteutuminen

Kysterin vuoden 2017 talousarviossa on varauduttu investointimenoihin. Investointeja oli 19 045,00 € (talousarvio 106 000 €). Tietohallinnollinen infrastruktuuri ja päätelaitteet on hankittu Istekiltä palvelupakettina.

Laskutusosoite

Pohjois-Savon sairaanhoitopiiriin Ky
Kysteri
PL 900
70029 KYS

Posti- ja käyntiosoite

Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri
Kysterin hallinto
PL 100
70029 KYS
Puijonlaaksontie 2, rak. 3

Kysteri
Koillis-Savon palveluysikkö
Juankosken terveysasema
Terveystie 9
73500 Juankoski

Kysteri
Leppävirran palveluysikkö
Leppävirran terveysasema
Savonkatu 17
79100 Leppävirta

Kysteri
Nilakan palveluysikkö
Pielaveden terveysasema
Savikontie 15
72400 Pielavesi

Vaihde (017) 171 000
etunimi.sukunimi@kuh.fi
Y-tunnus 0171495-3

www.kysteri.fi

30.1.2018

2.4 Rahoituslaskelman toteutuminen

Kysterin rahavarojen muutos on yhteensä -605 342,21 €. Yhdystilin saldo 31.12.2017 oli 3 234 075,36 €. Yhdystilille on maksettu korkoa 14 293,01 €. Peruspääoma on yhteensä 84 200 €. Liikelyläämä on 7 049,94 €. Tilikauden tuloksena yli- / alijäämä on nolla euroa. Poistot ovat yhteensä 49 393,79 € (talousarvio 100 600 €). Nettorahoituskulut ovat yhteensä -7 049,94 €. Oman pääoman muutos on sidonnainen Juankosken irtaantumiseen Kysteristä.

3. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

3.1 Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA VUODELTA 2017

		1.1. -31.12.2017		1.1. - 31.12.2016*	
Toiminnan rahavirta					
	Liikelyläämä (-alijäämä)	+ / -	7 049,94	10 479,29	
	Poistot ja arvonalentumiset	+	49 393,79	129 695,05	
	Rahoitustuotot ja -kulut	+ / -	-7 049,94	-10 479,29	129 695,05
Investointien rahavirta					
	Investointimenot		-19 045,00	-19 045,00	-116 465,02
Toiminnan ja investointien rahavirta			30 348,79		-25 645,78
Rahoituksen rahavirta					
<i>Oman pääoman muutokset</i>			-48 517,69		
<i>Muut maksuvalmiuden muutokset</i>					
	Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	+ / -	22 597,15	14 977,32	
	Saamisten muutos muilta	+ / -	-245 454,78	942 975,53	
	Korottomien velkojen muutos muilta	+ / -	-364 315,68	16 061,52	974 014,37
Rahoituksen rahavirta			-635 691,00		974 014,37
Yhdystilin ja rahavarojen muutos			-605 342,21		987 244,40
Yhdystilin ja rahavarojen muutos					
	Rahat ja pankkisaamiset 31.12.	+	150,00	210,50	
	Rahat ja pankkisaamiset 1.1.	-	210,50	288,20	
	Yhdystili 31.12.	+	3 234 075,36	3 839 357,07	
	Yhdystili 1.1.	-	3 839 357,07	2 852 034,97	987 244,40

*Tilikaudella 1.1.2016-31.12.2016 Juankoski oli mukana Kysterissä

Tunnusluvut:

Kassan riittävyys (pv) 44 pv

Quick ratio 1,1

30.1.2018

3.2 Tuloslaskelma

KYSTERIN TUOSLASKELMA VUODELTA 2017

	01.01.-31.12.2017	01.01.-31.12.2016*	Muutos %
Liikevaihto	26 918 428,39	32 678 869,74	-17,6 %
Hoitopalveluiden myynti jäsenkunnille	25 943 438,38	31 400 042,36	-17,4 %
Hoitopalveluiden myynti ulkokunnille	835 126,50	1 113 457,43	-25,0 %
Muu ulkoinen myynti	139 863,51	165 369,95	-15,4 %
Liiketoiminnan muut tuotot	3 750 501,20	4 689 742,88	-20,0 %
Materiaalit ja palvelut	-10 151 661,90	-11 480 353,70	-11,6 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 220 911,88	-2 608 497,23	-14,9 %
Ostot tilikauden aikana	-2 220 911,88	-2 608 497,23	-14,9 %
Ulkoiset	-1 588 423,58	-1 855 750,45	-14,4 %
Kuntayhtymältä	-632 488,30	-752 746,78	-16,0 %
Palvelujen ostot	-7 930 750,02	-8 871 856,47	-10,6 %
Ulkoiset	-6 603 713,91	-7 572 869,74	-12,8 %
Kuntayhtymältä	-1 327 036,11	-1 298 986,73	2,2 %
Henkilöstökulut	-17 601 872,15	-21 918 803,35	-19,7 %
Palkat ja palkkiot	-14 600 978,69	-17 892 476,96	-18,4 %
Henkilösivukulut	-3 000 893,46	-4 026 326,39	-25,5 %
Eläkekulut	-2 568 633,11	-3 198 689,46	-19,7 %
Muut henkilösivukulut	-432 260,35	-827 636,93	-47,8 %
Poistot ja arvonalentumiset	-49 393,79	-129 695,05	-61,9 %
Suunnitelmat mukaiset poistot	-49 393,79	-129 695,05	-61,9 %
Liiketoiminnan muut kulut	-2 891 669,50	-3 829 281,23	-24,5 %
Ulkoiset	-2 868 884,95	-3 804 661,46	-24,6 %
Kuntayhtymältä	-22 784,55	-24 619,77	-7,5 %
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	-25 667,75	10 479,29	-344,9 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-7 049,94	-10 479,29	-32,7 %
Korkotuotot	7 403,90	4 813,72	53,8 %
Korvaus peruspääomasta	-842,00	-1 000,00	-15,8 %
Muille maksetut korkokulut	-13 611,84	-14 293,01	-4,8 %
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN VARAUKSIA	-32 717,69	0,00	***
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	32 717,69	0,00	***
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	0,00	0,00	8,9 %

*Tilikaudella 1.1.2016-31.12.2016 Juankoski oli mukana Kysterissä.

Tunnusluvut

Sijoitetun pääoman tuotto	2,77 %
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto	0,16 %

30.1.2018

3.3 Tase

KYSTERIN TASE 31.12.2017

		TASE 31.12.2017	TASE 31.12.2016*	Muutos % 17/16
VASTAAVAA				
A	PYSYVÄT VASTAAVAT	169 449,34	199 798,13	-15,19 %
II	Aineelliset hyödykkeet			
	3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	48 646,51	67 238,94	-27,65 %
	4. Koneet ja kalusto	120 802,83	132 559,19	-8,87 %
		169 449,34	199 798,13	-15,19 %
C	VAIHTUVAT VASTAAVAT	4 832 988,48	5 192 875,91	-6,93 %
	Lyhytaikaiset saamiset			
	1. Myyntisaamiset	624 832,30	621 607,31	0,52 %
	3. Saamiset kunnalta/kuntayhtymältä	3 234 075,36	3 839 357,07	-15,77 %
	4. Muut saamiset	371 059,53	138 239,72	-54,43 %
	5. Siirtosaamiset	602 871,29	593 461,31	1,59 %
		4 832 838,48	5 192 665,41	-6,93 %
IV	Rahat ja pankkisaamiset	150,00	210,50	-28,74 %
		5 002 437,82	5 392 674,04	-7,24 %
VASTATTAVAA				
A	OMA PÄÄOMA	-522 421,45	-570 939,14	-8,50 %
I	Peruspääoma	-84 200,00	-100 000,00	-15,80 %
III	Muut omat rahastot	-438 221,45	-470 939,14	-6,95 %
		-522 421,45	-570 939,14	-8,50 %
D	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	-91 298,54	-68 701,39	32,89 %
	1. Valtion toimeksiannot	-91 298,54	-67 609,93	35,04 %
	2. Lahjoitusrahastojen pääomat	0,00	-1 091,46	-100,00 %
E	VIERAS PÄÄOMA	-4 388 717,83	-4 753 033,51	-7,66 %
	7. Ostovelat	-658 732,39	-945 999,31	24,05 %
	9. Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	-18 198,58	-15 125,08	20,32 %
	10. Siirtovelat	-3 711 786,86	-3 791 909,12	-2,11 %
		-4 388 717,83	-4 753 033,51	-7,66 %
		-5 002 437,82	-5 392 674,04	-7,24 %
Tunnusluvut:				
	Omavaraisuusaste	10,59 %		
	Suhteellinen velkaantuneisuus	-12,72 %		

*Tilikaudella 1.1.2016-31.12.2016 Juankoski oli mukana Kysterissä

30.1.2018

3.4 Investointiosa

INVESTOINTIOSA							
	Kustannus- arvio	ALKUPERÄINEN 2016	TILINPÄÄTÖS 2016	TOT % 2 016	ALKUPERÄINEN 2 017	TILINPÄÄTÖS 2017	TOT% 2017
LAITE- JA SOVELLUSINVESTOINNIT:							
Investointisuunnitelmat		114 893	116 465	101	106 000	19 045	18
Nilakka rasitus-ekg			16 188			19 045	
			8 675				
			26 670				
			28 482				
			29 000				
			7 450				
YHTEENSÄ		114893	116 465	101	106 000	19 045	18
Investointien tulorahoitus:							
Lainat							
Valtionosuudet							
Muu tulorahoitus							
YHTEENSÄ		0	0	0	0	0	0
NETTOMENO		114 893	0	0	106 000	19 045	0
- siitä investointivarausten /			0	0	0	0	0
-rahaston käyttö							
KÄYTTÖMAISUUSINVESTOINNIT		114 893	116 465	101	106 000	19 045	0
RAHOITUSOSUUDET INV.MENOIHIN		0	0	0	0	0	0

30.1.2018

3.5 Tuloslaskelman toteutumisvertailu

KYSTERIN TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMISVERTAILU VUODELTA 2017							
	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO	TOTEUMA	POIKKEAMA	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO	TOTEUMA	POIKKEAMA	TOT. %
	2016	2016	2016	2017	2017	2017	2017
Liikevaihto	32 864 957,00	32 678 869,74	-186 087,26	27 375 387,00	26 918 428,39	-456 958,61	98,33 %
Hoitopalveluiden myynti jäsenkunnille	31 755 389,00	31 400 042,36	-355 346,64	26 619 461,00	25 943 438,38	-676 022,62	97,46 %
Hoitopalveluiden myynti ulkokunnille	976 758,00	1 113 457,43	136 699,43	669 506,00	835 126,50	165 620,50	124,74 %
Muu ulkoinen myynti	132 810,00	165 369,95	32 559,95	86 420,00	139 863,51	53 443,51	161,84 %
Liiketoiminnan muut tuotot	4 250 484,00	4 689 742,88	439 258,88	3 629 598,00	3 750 501,20	120 903,20	103,33 %
Ulkoiset	4 250 484,00	4 616 306,88	365 822,88	3 629 598,00	3 679 944,20	50 346,20	101,39 %
Kuntayhtymältä	0,00	73 436,00	73 436,00	0,00	70 557,00	70 557,00	***
Materiaalit ja palvelut	-10 936 618,00	-11 480 353,70	-543 735,70	-9 615 624,00	-10 151 661,90	-536 037,90	105,57 %
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-2 485 407,00	-2 608 497,23	-123 090,23	-2 105 439,00	-2 220 911,88	-115 472,88	105,48 %
Ostot tilikauden aikana	-2 485 407,00	-2 608 497,23	-123 090,23	-2 105 439,00	-2 220 911,88	-115 472,88	105,48 %
Ulkoiset	-1 814 743,00	-1 855 750,45	-41 007,45	-1 572 237,00	-1 588 423,58	-16 186,58	101,03 %
Kuntayhtymältä	-670 664,00	-752 746,78	-82 082,78	-533 202,00	-632 488,30	-99 286,30	118,62 %
Palvelujen ostot	-8 451 211,00	-8 871 856,47	-420 645,47	-7 510 185,00	-7 930 750,02	-420 565,02	105,60 %
Ulkoiset	-6 932 350,00	-7 572 869,74	-640 519,74	-6 126 131,00	-6 603 713,91	-477 582,91	107,80 %
Kuntayhtymältä	-1 518 861,00	-1 298 986,73	219 874,27	-1 384 054,00	-1 327 036,11	57 017,89	95,88 %
Henkilöstökulut	-22 479 661,00	-21 918 803,35	560 857,65	-18 532 784,00	-17 601 872,15	930 911,85	94,98 %
Palkat ja palkkiot	-18 374 052,00	-17 892 476,96	481 575,04	-15 105 686,00	-14 600 978,69	504 707,31	96,66 %
Henkilösivukulut	-4 105 609,00	-4 026 326,39	79 282,61	-3 427 098,00	-3 000 893,46	426 204,54	87,56 %
Eläkekulut	-3 270 583,00	-3 198 689,46	71 893,54	-2 688 814,00	-2 568 633,11	120 180,89	95,53 %
Muut henkilösivukulut	-835 026,00	-827 636,93	7 389,07	-738 284,00	-432 260,35	306 023,65	58,55 %
Poistot ja arvonalentumiset	-114 893,00	-129 695,05	-14 802,05	-56 243,00	-49 393,79	6 849,21	87,82 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-114 893,00	-129 695,05	-14 802,05	-56 243,00	-49 393,79	6 849,21	87,82 %
Liiketoiminnan muut kulut	-3 575 793,00	-3 829 281,23	-253 488,23	-2 799 443,00	-2 891 669,50	-92 226,50	103,29 %
Ulkoiset	-3 575 793,00	-3 804 661,46	-228 868,46	-2 799 443,00	-2 868 884,95	-69 441,95	102,48 %
Kuntayhtymältä	0,00	-24 619,77	-24 619,77	0,00	-22 784,55	-22 784,55	***
LIIKELYIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	8 476,00	10 479,29	2 003,29	891,00	-25 667,75	-26 558,75	***
Rahoitustuotot ja -kulut	-8 476,00	-10 479,29	-2 003,29	-891,00	-7 049,94	-6 158,94	791,24 %
Korkotuotot	20 800,00	4 813,72	-15 986,28	14 237,00	7 403,90	-6 833,10	52,00 %
Korvaus peruspääomasta	-1 000,00	-1 000,00	0,00	-1 000,00	-842,00	158,00	84,20 %
Muille maksetut korkokulut	-28 276,00	-14 293,01	13 982,99	-14 128,00	-13 611,84	516,16	96,35 %
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN VARAUKSIA	0,00	0,00	0,00	0,00	-32 717,69	-32 717,69	***
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	0,00	0,00	0,00	0,00	32 717,69	32 717,69	***
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	***

*Tilikaudella 1.1.2016-31.12.2016 Juankoski oli mukana Kysterissä

Laskutusosoite

Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin Ky
Kysteri
PL 900
70029 KYS

Posti- ja käyntiosoite

Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri
Kysterin hallinto
PL 100
70029 KYS
Puijonlaaksontie 2, rak. 3

Kysteri
Koillis-Savon palveluosiokko
Juankosken terveysasema
Terveystie 9
73500 Juankoski

Kysteri
Leppävirran palveluosiokko
Leppävirran terveysasema
Savonkatu 17
79100 Leppävirta

Kysteri
Nilakan palveluosiokko
Pielaveden terveysasema
Savikontie 15
72400 Pielavesi

Vaihe (017) 171 000
etunimi.sukunimi@kuh.fi
Y-tunnus 0171495-3

www.kysteri.fi

30.1.2018

**PERUSTERVEYDENHUOLLON LIIKELAITOS TILIKAUSI 1.1. – 31.12.2017
KYSTERI**

LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1. Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja – menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenuon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on kirjattu nimellisarvoon, kuitenkin enintään todennäköiseen arvoon.

Jaksotusperiaatteet

Olennot jaksotukset on kirjattu suoriteperusteisesti.

2. Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Tilikausi 1.1. – 31.12.2017 on liikelaitoksen kuudes toimintavuosi, joten vertailutietoja edelliseltä tilikaudelta on käytettävissä. Juankoski liittyi Kuopion kaupunkiin, jäi pois Kysterin toiminnasta 31.12.2016. Tämän takia edellisten tilikausien suora vertailu ei ole mahdollista.

3. Liikevaihdon erittely

Liikevaihto	2017 €	2016 €
Hoitopalveluiden myynti jäsenkunnille	25 943 438	31 400 042
Hoitopalveluiden myynti ulkokunnille	835 126	1 113 457
Muu ulkoinen myynti	139 864	165 369
Liikevaihto yhteensä	26 918 428	32 678 869

4. Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Poistonalaisten hyödykkeiden määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa.

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen hyödyn mukaan.

Johtokunnan hyväksymät poistomenetelmät ovat seuraavat:

Koneet ja kalusto

Tasapoisto

Poistoajat ovat:

30.1.2018

Aineelliset hyödykkeet

Koneet ja kalusto

- muut koneet ja kalusto

5 vuotta

Tasetta koskevat liitetiedot**Taseen vastaavia koskevat liitetiedot****5. Pysyvien vastaavien erittely**

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet	Koneet ja kalusto 2017	Koneet ja kalusto 2016
Poistamaton hankintameno 1.1.	132 559	127 197
Lisäykset tilikauden aikana	19 045	116 465
Rahoitusosuudet tilikaudella		
Vähennykset tilikauden aikana		
Siirrot erien välillä		
Tilikauden poisto	30 801	111 102
Arvonlennukset ja niiden palautukset		
Poistamaton hankintameno 31.12.	120 803	132 559
Kirjanpitoarvo 31.12.	120 803	132 559

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet	Kiinteät rakenteet ja laitteet 2017	Kiinteät rakenteet ja laitteet 2016
Poistamaton hankintameno 1.1.	67 239	85 831
Lisäykset tilikauden aikana	0	0
Rahoitusosuudet tilikaudella		
Vähennykset tilikauden aikana		
Siirrot erien välillä		
Tilikauden poisto	18 592	18 592
Arvonlennukset ja niiden palautukset		
Poistamaton hankintameno 31.12.	48 647	67 239
Kirjanpitoarvo 31.12.	48 647	67 239

6. Saamisten erittely

	2017 €	2016 €
Saamiset kuntayhtymältä	3 234 075	3 839 357
Saamiset yhteensä	3 234 075	3 839 357

7. Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

30.1.2018

	2017 €	2016 €
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
- Lisäkanto jäsenkunnilta laskutuksesta	469 851	473 397
- Muut tulojäämät	133 020	120 064
Siirtosaamiset yhteensä	602 871	593 461

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

8. Oma pääoma

	2017 €	2016 €
Peruspääoma 1.1.	100 000	100 000
Lisäykset		
Vähennykset	-15 800	
Peruspääoma 31.12.	84 200	100 000
Sijoitusrahasto 1.1.	470 939	470 939
Lisäykset		
Vähennykset	-32 718	
Sijoitusrahasto 31.12.	438 221	470 939
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	0	0
Oma pääoma yhteensä	522 421	570 939

Oma pääoma (jatkuu)

Erittely peruspääoman jakautumisesta

Kunta	€
Kaavi	10 296,68
Keitele	7 766,81
Leppävirta	32 252,74
Pielavesi	15 542,79
Rautavaara	5 719,70
Tervo	5 212,50
Vesanto	7 412,39
Peruspääoma yhteensä	84 200,00

Oma pääoma (jatkuu)

Erittely sijoitusrahaston jakautumisesta

Kunta	€
Kaavi	12 947,41
Keitele	99 534,11
Leppävirta	79 601,06
Pielavesi	224 470,16
Rautavaara	0,00

30.1.2018

Tervo	0,00
Vesanto	21 668,71
Sijoitusrahasto yhteensä	438 221,45

9. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Lyhytaikaiset siirtovelat	2017 €	2016 €
Lomapalkka- ja lomarahavelka	2 375 036	2 878 724
Palautukset jäsenkunnille laskutuksesta	1 145 893	828 734
Palkkojen ja henkilöstösivukulujen jaksotukset	63 878	27 528
Työaikapankki	42 197	41 795
Muut menojäämät	84 783	15 128
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	3 711 787	3 791 909

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

10. Leasingvuokrasopimusten mukaisten vuokrien jäljellä olevien määrien yhteissumma

Leasingvastuiden yhteismäärä	2017 €	2016 €
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	13 067,47	0
Myöhemmin maksettavat	49 279,68	0
Yhteensä	62 347,15	0

Leasingsopimus on kiinteäkorkoinen 60 kk vuokra-ajalla. Vuokra-aika 1.12.2018–31.12.2022
Vuokrauksen kohde on hammashoito laitteet Leppävirta ja Tervo.

11. Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Hallintoriita Kysterin ja Kaavin välillä. Kyse on vuoden 2014 tilinpäätöksen sisältyvän virheen oikaisemisesta, jonka mukaan Kaavi olisi velvollinen maksamaan lisää 229.400,55 euroa. Kaavi tehnyt tästä kunnallisvalituksen, jossa on kyse julkisoikeudellisista maksuvelvoitteista ja sitä kautta hallintoriidasta. Hallinto-oikeus ei tutkinut tätä valitusta. Kaavin kunnan hallitus 27.11.2017 kokouksessa on päättänyt viedä uudelleen asian Itä-Suomen hallinto-oikeuteen hallintokäyttölain 69 §:ssä tarkoitettussa järjestyksessä hallintoriita-asiana.

Henkilöstöä koskevat liitetiedot

12. Henkilöstön lukumäärä

Henkilöstön lukumäärä 31.12.	2017	2016
Lääkärit	42	47
Tutkimushenkilöstö	5	5
Hoitohenkilöstö	256	298
Huolto-, toimisto- ja hallintohenkilöstö	61	74
Yhteensä	364	424

30.1.2018

13. Henkilöstökulut

	2017	2016
	€	€
Henkilöstökulut		
- Palkat ja palkkiot	14 600 979	17 892 477
- Henkilösivukulut	3 000 893	4 026 326
Eläkekulut	2 568 633	3 198 689
Sosiaaliturvamaksut	154 175	346 496
Tapaturmavakuutusmaksut	29 828	98 811
Työttömyysvakuutusmaksut	467 703	695 940
Henkilöstökorvaukset	- 214 404	- 314 567
Yhteensä	17 601 872	21 918 803

Tilinpäätös

Numero

23 (24)

30.1.2018

**POHJOIS-SAVON SAIRAANHOITOPIIRI
KYSTERI
JOHTOKUNTA**

TILIKAUSI 1.1.2017 – 31.12.2017

Hanna Helaste

Martti Kansanen

Sirpa Alho-Törrönen

Paula Tiihonen

Juhani Tähtivaara

Jorma Räsänen

Matti Ahonen

Ritva Vitri

Laskutusosoite

Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin Ky
Kysteri
PL 900
70029 KYS

Posti- ja käyntiosoite

Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri
Kysterin hallinto
PL 100
70029 KYS
Puijonlaaksontie 2, rak. 3

Kysteri
Koillis-Savon palveluyksikkö
Juankosken terveysasema
Terveystie 9
73500 Juankoski

Kysteri
Leppävirran palveluyksikkö
Leppävirran terveysasema
Savonkatu 17
79100 Leppävirta

Kysteri
Nilakan palveluyksikkö
Pielaveden terveysasema
Savikontie 15
72400 Pielavesi

Vaihde (017) 171 000
etunimi.sukunimi@kuh.fi
Y-tunnus 0171495-3

www.kysteri.fi

30.1.2018

LIITE

KYSTERI

JOHTOKUNTA 2013 -2016 (kokoontuivat 1.1. – 13.12.2017)

Nimi	Varajäsen
Paula Tiihonen, puheenjohtaja	Anssi Nykänen
Martti Kansanen, varapuheenjohtaja	Outi Turunen
Paavo Leppänen	Saara Koskinen
Heikki Haatainen	Petteri Ristikangas
Jorma Räsänen	Ari Sopanen
Kaisu Matinniemi	Anna Partanen
Sirpa Alho-Törrönen	Seppo Pääkkö

KYSTERI

JOHTOKUNTA 2017 -2021

Nimi	Varajäsen
Hanna Helaste, puheenjohtaja	Mia Simpanen
Martti Kansanen, varapuheenjohtaja	Erkki Virtanen
Paula Tiihonen	Juha Pelkonen
Juhani Tähtivaara	Risto Simonen
Jorma Räsänen	Eino Miettinen
Matti Ahonen	Rauni Pursiainen
Sirpa Alho-Törrönen	Seppo Pääkkö

TILAAJATOIMIKUNTA 2013 -2016 (vanha) (kokoontuivat 1.1. – 3.11.2017)

Utta ei ole vielä nimetty

Esittelijä

Hallituksen edustaja

Johtaja ylilääkäri Jorma Penttinen

Leena Kaulamo, varalla Jaakko Kekoni

Kunta	Nimi	Varajäsen
Juankoski	Rauno Kettunen, puheenjohtaja	Anna Partanen
Kaavi	Johanna Kosloff, varapuheenjohtaja	Sari Kekäläinen
Keitele	Kaisa Raatikainen	Anna-Liisa Tuhkanen
Leppävirta	Tiina Nousiainen	Heikki S. Havukainen
Pielavesi	Vilma Kröger	Pirjo Nikkinen
Rautavaara	Matti Matikainen	Rauha Partanen
Tervo	Hannu Ylönen	Jarmo Tarkkonen
Vesanto	Risto Simonen	Eino Räsänen

LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA

VARSAINAISET KIRJANPITOKIRJAT JA SÄILYTTÄMISTAPA

Tilinpäätöskirja Sidottu

sisältäen
-toimintakertomuksen
-kuntayhtymän tuloslaskelman
-talousarvion tuloslaskelmaosan
toteutusvertailun
-investointiosan
-kuntayhtymän rahoitusosan
-kuntayhtymätaseen
-konsernin tuloslaskelman
-konsernitaseen
-konsernin rahoitusosan
-liitetiedot
Päiväkirja
Pääkirja
Tase
Saldoluettelo

Elektroninen arkisto
Elektroninen arkisto
Atk-tuloste ja elektroninen arkisto
Elektroninen arkisto

TOSITELAJIT JA SÄILYTTÄMISTAPA

Ostoreskontra;	Sisäiset liittymät;	
Ostolaskut	Evo	Elektroninen arkisto
Maksut	Kassahal	Elektroninen arkisto
Myyntireskontra;	Silias	Elektroninen arkisto
Myyntilaskut	Tulkorj	Elektroninen arkisto
Hyvityslaskut	Tuore	Elektroninen arkisto
Suoritukset	Varahlo	Elektroninen arkisto
Kauppasuoritukset		
Oikaisu		
Matkustuksenhallinnan aineisto;		
Matkalaskut		
Potilasreskontra;		
Asia		
Palkka-aineisto;		
Palkat		
Muu aineisto;		
Sakupe		
Islab		
Muistiotositteet;		
Muistio		

Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä

Tytäryhteisö:
Kuopion
yliopistollisen
sairaalan
tutkimussäätiö
100 %

Tytäryhteisö:
Kiinteistö Oy
Isoharja
79,60 %

Tytäryhteisö:
Kiinteistö Oy
Mustinlampi
100 %

Tytäryhteisö:
Sakupe Oy
45,40 %

Osakkuusyhteisö:
Istekki Oy
32,00 %

Osakkuusyhteisö:
Kiinteistö KYS Oy
48,80 %

Osakkuusyhteisö:
KYS Invest Oy
48,78 %

Osakkuusyhteisö:
IS-Hankinta Oy
23,49 %

Osakkuusyhteisö:
Finnhems Oy
20,00 %

Liikelaitoskuntayhtymä:
SERVICA
48,47 %

Liikelaitoskuntayhtymä:
ISLAB
66,77 %

Muut osakeomistukset:

Asunto-osakeyhtiöt:
As. Oy Nilisän Iivarinkehdot
As. Oy Nilisän Ilo

Muut:

Labquality Oy
Suomen Biopankkiosuuskunta
Tarinaharjun Golf Oy
Kuntarahoitus Oy
Kuntien palvelukeskus ICT Oy
Kuntien palvelukeskus THH Oy
Luottokunta
Kiinteistö Oy Spa Suites Orange

----- Vähemmistöosuuden erottaminen

 Tytäryhteisö; yhdistely nimellis- eli pariarvomenetelmän mukaan

 Kuntayhtymä; yhdistely jäsenosuuksien mukaisessa suhteessa

Kuopio 26.3.2018

HALLITUS

Markku Rossi

Aino Kanninen

Riikka Pirkkalainen

Erkki Virtanen

Jaakko Kekoni

Jussi Kauhanen

Minna Reijonen

Pekka Pollari

Riitta Savolainen

Leena Kaulamo

Jukka Pelkonen

Risto Miettunen

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Olemme antaneet suorittamastamme
tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Kuopio _____.2018

Kati Mäntylä
JHT, HT
KPMG Julkishallinnon Palvelut Oy
JHTT-yhteisö